

Burja

GLASILO OBČINE KOMEN
Letnik 19, številka 3

Poštnina plačana pri pošti 6223 Komen
SEPTEMBER 2024

Iz vsebine

- 2 NOVICE IZ OBČINSKE UPRAVE
- 8 IZ VAŠKIH SKUPNOSTI
- 11 DRUŠTVENO
- 15 IZ KOMENSKE KNJIŽNICE
- 16 BURJINA GLASBA
- 19 KMETIJSTVO IN GOZDARSTVO
- 20 ZDRAVSTVO IN SOCIALA
- 23 ORA KRASA IN BRKINOV, d. o. o.
- 30 ŠPORTNO
- 35 IZ ŠOLSKIH KLOPI
- 39 BURJICA
- 41 KAR BURJA PRINESE
- 49 OBVESTILA IN PRIREDITVE

080 10 10 PROSTOFER

Burja

Glasilo Občine Komen
Letnik 19, številka 3, SEPTEMBER 2024

Izdajatelj:
Občina Komen, Komen 86, 6223 Komen
Telefon: 05 7310 450
Fax: 05 7310 460
Spletna stran: www.komen.si
e-pošta: burja@komen.si

ISSN 2591-2321

Naklada: 1.490 izvodov

Glasilo brezplačno prejmejo gospodinjstva v občini Komen. Glasilo raznaša Pošta Slovenije. V primeru, da glasila ne prejmete na dom, se obrnite na pošto v Komnu ali Štanjelu in jim sporočite, da glasila niste prejeli. Glasilo dobite brezplačno tudi na Občini v Komnu, na voljo je tudi v elektronski obliki na spletni strani občine www.komen.si.

Odgovorna urednica: Heidi Vrčon
Uredniški odbor: Marija Umek (pomočnica odg. urednice), Tanja Bratina Grmek, Tamara Kukanja, Martina Godnič
Lektoriranje: Barbara Jejič
Priprava in tisk: DIGIPRINT, d. o. o.

Vabljeni, da svoje prispevke (članke in slikovno gradivo) za naslednjo številko pošljete v elektronski obliki na e-naslov: burja@komen.si najpozneje do **25. 11. 2024**. Prispevki, ki bodo prispeli prepozno, ne bodo vključeni v decembrsko številko! K posameznemu članku priložite največ dve fotografiji v čim boljši resoluciji. Vabimo tudi vse fotografe ali fotografe kar tako, da nam pošljejo tematske fotografije za objavo na naslovnici. Digitalni posnetki naj bodo v čim boljši resoluciji. Poslanih posnetkov v slabi resoluciji ne bomo objavili. Naslednja številka občinskega glasila izide DECEMBRA 2024.

Avtor naslovne fotografije: Miran V.

Dobro je vedeti

Občinska uprava Občine Komen

Telefon: 05 73 10 450
Fax: 05 73 10 460
Spletna stran: www.komen.si
E-pošta: obcina@komen.si
Uradne ure: ponedeljek in petek od 8.00 do 12.00
sreda od 8.00 do 12.00 in od 15.00 do 17.00

Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Divača, Hrpelje – Kozina, Komen in Sežana

Telefon: 05 73 10 141
E-pošta: soou@sezana.si
Uradne ure: ponedeljek, sreda in petek od 8.00 do 10.00

Knjižnica Komen

Komen 118, 6223 Komen
Telefon: 05 76 68 580
E-pošta: knjiznica.komen@kosovelova.si
Delovni čas: torek in petek od 11.00 do 18.00
sreda od 8.00 do 15.00

Zdravstvena postaja Komen / Splošna ambulanta Komen

Telefon: 05 73 11 460

Lekarna Komen

Telefon: 05 73 11 790
Delovni čas: ponedeljek od 12.00 do 19.00
torek, četrtek in petek od 8.00 do 15.00
sreda od 9.00 do 18.00

Zbirni center Komen

torek: od 9.00 do 13.00
četrtek: od 14.00 do 17.00
sobota: od 9.00 do 13.00

Delovanje javne razsvetljave - prijava napak:

Javna razsvetljava d. d., Litijska cesta 263, Ljubljana
Telefon: 01 5863 600
E-pošta: info@jr-lj.si
Spletna stran: www.jr.lj.si/prijava-napak

Zavetišče Oskar Vitovlje

Telefon: 05 30 78 570

JAVNA BLAGAJNA OBČINE KOMEN obratuje v poslovalnici Deželne banke Slovenije, d. d., v Komnu 118 c (pri pošti), odprta je od ponedeljka do petka od 8.00 do 12.00 ter od 13.00 do 16.00.

ODPRTO ŠIROKOPASOVNO OMREŽJE KOMEN - prijava poškodbe infrastrukture

, ki ni povezana z motnjami delovanja storitev pri njih.

E-pošta: napake.oso@gvo.si
Telefon: 02 333 26 23, 02 332 23 00
(izven delovnega časa, med 15.00 in 7.00 naslednjega dne)

Spoštovane občanke in občani, drage bralke in bralci občinskega glasila BURJA !

Še malo in letošnje izjemno vroče poletje se bo prevesilo v jesen. Upam, da se je vsaj nekaterim izmed nas uspelo vročini uspešno izogniti z dopustovanjem ob morju ali v gorah,

ali pa se priložnostno ohladiti s skoki v nič kaj osvežujočo vodo v Sosljanskem zalivu. Ne samo vreme – za dodatno segrevanje ozračja so poskrbeli tudi televizijski prenosi z nastopi naših olimpijcev in verjamem, da ste se nekateri ob gledanju in navijanju zanje počutili prepotiti. Še posebej vroče je moralo biti tudi Kobjeglavcem in Tupelčanom konec junija v borbi za naslov državnega prvaka ženske članske ekipe balinarskega kluba Hrast Kobjeglava-Tupelče in kar dveh naslovov posamičnih državnih prvakinj v igri v krog v ženski članski oziroma mladinski kategoriji do 18 let. Za vse tri zmagovalne naslove jim ob tej priložnosti iskreno čestitam in jim želim še veliko dobljenih prvenstev.

Ni pa bilo vroče samo vam, drage občanke in občani. Tudi meni je postalo zelo vroče, ko so me 4. julija dopoldan obvestili o izbruhu večjega požara pri Železnih vratih, saj imam še vedno pred očmi grozovite prizore iz poletja 2022, ko je naš Kras zajel največji požar v zgodovini samostojne Slovenije. K sreči je bil požar omejen in nato tudi uspešno pogasjen v manj kot 48 urah. Izkazalo se je, da so se vsi ključni akterji od lokalne do nacionalne ravni v času po letu 2022 ogromno naučili. Tokratni odziv je bil izredno hiter, pristop h gašenju pa odločen in usklajen. Državni načrt je bil razglašen že v prvi uri požara, uporabile so se vse razpoložljive sile – tako na lokalni, regionalni kot tudi na državni ravni. Izkazala sta

se tudi oba novi letali tipa Air Tractor, ki sta že v začetni fazi požara uspešno preprečila njegovo nenadzorovano širjenje. Priznati moram, da na podlagi teh pozitivnih izkušenj, odslej v poletnih nočeh spim malo bolj mirno, kar pa ne pomeni, da nevarnosti izbruha požara v naravi ni, zato previdnost ni nikoli odveč.

Če nas je v poletnih dneh pestila vročina, pa smo po drugi strani lahko toliko bolj uživali v toplih večerih, v prijetni družbi s prijatelji ali v okviru številnih javnih prireditev, ki so potekale po naših vaseh. Letos je bilo kar nekaj izjemnih glasbenih in drugih kulturnih dogodkov, še posebej v Štanjelu, ki se jih je udeležilo izredno lepo število poslušalcev oziroma gledalcev.

Kot je že navada v zadnjih letih, sem imel tudi letos tik pred začetkom novega šolskega leta prijetno dolžnost, da sprejemem uspešne občanke in občane, ki so nas na številnih državnih, evropskih in svetovnih prvenstvih razveselili s svojimi edinstvenimi uspehi. Lahko smo zelo ponosni, da je med temi veliko število mladih, ki so se izkazali s svojim trudom, trdim delom in zagnanostjo. Čestitam še enkrat in iz srca.

Kljub dopustom delo v občinski upravi tudi v poletnih mesecih ni mirovalo. Končali smo več kot 250.000 EUR vredno nadgradnjo male komunalne čistilne naprave v Štanjelu, ki zdaj zagotavlja kakovostno čiščenje odpadnih voda predvsem iz starega jedra Štanjela. Veselili so se tudi Volčjegrajci, ki so v juliju končno dočakali dolgo pričakovani zaključek celovite obnove razdelilnega vodovodnega omrežja. Poleg sodobnega in varnega vodovoda ima vas zdaj tudi na novo asfaltirane ulice in položeno cevno kanalizacijo za širokopasovno omrežje, tako da je Volčji Grad sedaj zares ena izmed

najlepših vasi Krasa. Skupni strošek vseh del je presegel 300.000 EUR.

Jesen bo v znamenju še enega vesellega in pomembnega dogodka za prihodnost naše občine. Odprli bomo nov, prenovljen vrtec, ki bo odslej vsem našim predšolskim otrokom iz vzhodnega dela občine nudil udobne in prijazno urejene prostore v okviru predšolske vzgoje. S tem bomo končali petnajstletno prisilno gostovanje enega oddelka vrtca v šolskih prostorih, šoli pa vrnili v ponovno rabo učilnico, ki jo že toliko let pogreša. Končna cena investicije je presegla 1,6 mio. EUR, kar pomeni da bo morala občina ob nekaj več kot 700.000 EUR prejete državne pomoči zagotoviti še 900.000 EUR iz svojih sredstev. Prepričan sem, da je bil denar smiselno in koristno vложен ter da bo nov vrtec dobro služil vsem razvojnim potrebam še v naslednjih desetletjih. Prav tako bomo do novembra zaključili skoraj 500.000 EUR vredno ureditev komunalne in prometne infrastrukture nove obrtne cone pri ALU Komen, ki jo 100 % financiramo z evropskimi sredstvi. S tem bo Komen pridobil novo obrtno cono, prvo po ustanovitvi občine leta 1994, kar odpira nove možnosti za podjetja in obrtnike ter nove zaposlitvene možnosti.

Tudi v prihodnjih mesecih nas in vas čakajo nekatere nove in pomembne pridobitve. Več o tem boste lahko izvedeli v naslednji številki občinskega glasila Burja. Do takrat pa želim vsem prijazno in prijetno toplo jesen. Včasih se za hip ustavite in uživajte v prečudovito pisanih barvah, ki začarajo našo kraško krajino. Prepričan sem, da je Kras prav v tem letnem času najbolj čaroben ...

Vaš župan, mag. Erik Modic

Občine pričele s pripravo novih občinskih celostnih prometnih strategij

V novembru 2023 je Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo RS objavilo javni razpis za sofinanciranje izdelave Občinske celostne prometne strategije (OCPS) s pomočjo kohezijskih sredstev. Občine Sežana, Hrpelje-Kozina, Divača, Komen in Miren-Kostanjevica so pripravile in uspešno oddale skupno vlogo za pripravo novih OCPS.

Cilj OCPS je nasloviti izzive na področju prometa ter z izvajanjem sprejetih ukrepov zagotoviti boljšo kakovost bivanja, izboljšati kakovost zraka in zmanjšati hrup, povečati prometno varnost ter izboljšati mobilnost in dostopnost. S sprejeto strategijo bomo lažje zagotovili dostop do nacionalnih in evropskih sredstev s področja izvajanja ukrepov

trajnostne mobilnosti.

V skladu z izhodišči in pogoji za izdelavo OCPS smo pripravili povpraševanje za vključitev zunanjih strokovnjakov. V sodelovanju s konzorcijem občin bosta strategijo pripravljali podjetji Locus, d. o. o., in Igea, d. o. o., ter Idrijsko-Cerkljanska razvojna agencija, ki že imajo izkušnje pri izdelavi celostnih prometnih strategij. Dne 12. julija 2024 smo izvedli uvodni delovni sestanek, namenjen predstavitvi vsebine projekta OCPS, ciljev, načina dela ter časovnice predvidenih aktivnosti.

Pri izdelavi strategije bo ključnega po-

mena tudi aktivna vključitev širše javnosti, tako strokovne kot splošne. Vse občane zato že zdaj vabimo k spremljanju in aktivnemu sodelovanju pri celotnem procesu priprave dokumenta, saj se bodo izvajale številne aktivnosti (delavnice, razprave, ankete), kjer boste lahko podali svoja mnenja, opredelili izzive in predlagali ukrepe za izboljšanje stanja na področju trajnostnega načrtovanja prometa v občini Komen. Vaše predloge lahko pošljete tudi na elektronski naslov obcina@komen.si.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE, PODNEBJE IN ENERGIJO

Sofinancira
Evropska unija

Besedilo: Občinska uprava

Slavnostna seja Občinskega sveta Občine Komen 2024

V petek, 21. junija 2024, je v okviru praznika Občine Komen potekala Slavnostna seja Občinskega sveta Občine Komen. V pozdravnem nagovoru je župan, mag. Erik Modic, izpostavil nekatere ključne dosežke občine v preteklem letu. Tako s področja investicij, kot z ostalih področji, ki se nanašajo na dobrobit in življenje občanov. Slavnostne seje se je udeležil tudi Sandi Curk, poveljnik regijskega štaba Civilne zaščite za Notranjsko. V nagovoru se je še enkrat zahvalil vsem občanom, občinski upravi, pripadnikom CZ, predvsem pa gasilcem za vso izkazano požrtvovalnost ob požarih na Krasu.

Na seji je župan podelil priznanja Občine Komen. Priznanja so tokrat prejeli: Društvo Tomačevica, prof. Lucija Filipčič Križaj in ga. Magda Černigoj.

Podeljena so bila še priznanja vinarjem za najboljše ocenjena vina. Priznanja za urejenost vasi v letu 2024 je prejelo pet vasi. Prvo mesto je bilo dodeljeno vasi

Brje pri Komnu, drugo mesto sta prejeli vasi Brestovica pri Komnu in Tupelče. Tretje mesto je bilo dodeljeno vasi Koboli in vasi Coljava.

Besedilo: Tanja Saražin Strnad
Foto: BeGR8 Media

Rezultati: ocenjevanje vin na območju Občine Komen 2024

Ocenjevanje je potekalo v petek, 24. Maja 2024, na Turistični kmetiji Kosmina, Brje pri Komnu.

Degustacijsko komisijo so sestavljali Mojca Mavrič Štrukelj (predsednica) ter člani: dr. Ivan Žežlina, Majda Brdnik, Sanja Planinšek in Dušan Plesničar.

Komisija je ocenila 47 vzorcev vin po 20-točkovni metodi.

Vzorci vin so bili ocenjeni z oceno od 14,73 do 18,20. Večina vzorcev je doseglo oceno za kakovostni razred.

Rezultati ocenjevanja:

BELA VINA:

1. mesto – Vina Fabjan, Kobdilj, za sauvignon, letnik 2022,

2. mesto – Domačija Furlan, Kobjeglava, za malvazijo, letnik 2023

3. mesto – Kmetija Mržek, Hruševica, za malvazijo, letnik 2023

3. mesto – Vina Kralj, Kobdilj, za chardonnay, letnik 2023

PENEČA VINA:

1. mesto – Franko in Martin Fabjan, Kobdilj, Martinova penina

2. mesto – Vinarstvo Rebula, Brestovica pri Komnu, penina Anastazija 2014

3. mesto – Primož Kosmina, penina Lena

RDEČA VINA:

1. mesto – Kmetija Mržek, Hruševica, teran PTP

2. mesto – Bojan Uhelj, Štanjel, refošk, letnik 2023

3. mesto – Bojan Uhelj, Štanjel, zvrst, letnik 2023

3. mesto – Ivo Kobal, Štanjel, izbrani teran PTP, letnik 2018

Za županovo vino 2024 je bil izbran najbolje ocenjeni teran – teran PTP, letnik 2023 iz Kmetija Mržek v Hruševici.

Besedilo: Tanja Saražin Strnad
Foto: BeGR8 Media

Priznanja za najlepše urejene vasi v letu 2024

V mesecu juniju smo na Slavnostni seji Občinskega sveta Občine Komen podelili priznanja nekaterim zaslužnim občanom, vinarjem in vasem za njihov izgled. Komisija v sestavi; Tanja Saražin Strnad, Majda Brdnik, Nives Cek in Marko Jazbec je tudi letos izkoristila ta idilični predpoletni čas za ogled vasi in med njimi izbrala nagrajence.

I. mesto – vas BRJE PRI KOMNU

Brje so živa vas. Komisija je takoj opazila, da se je, v primerjavi s prejšnjimi leti, izgled vasi nekoliko spremenil. Že pred leti so obnovili jedro vasi okrog kapelice in štirne, vaški dom in avtobusna čakalnica sta dobila novo podobo.

Komisijo je še posebej prepričal spodnji del Brij, stara vas. Že ob vstopanju

v ta del vasi opazimo domiselno zasnovano leseno ograjo. Roke kamnosekov so tudi tu, kot v večini kraških vasi, pustile neizbrisen pečat. Lepo so ohranjeni kamniti portali nad lesenimi kalonami. Marsikje podoba klancev zaokrožajo zelene zasaditve, na domačiji na robu vasi kraljuje veličasten koprivovec. Čez bližnjo domačijo se vzpenja stara trta

in videti je, da so ji gospodarji namenili častitljivo mesto. Iz za vrat stare štale pokuka celo glava mladega telička. Nekje v daljavi, že izven vasi, zagnan vinogradnik iz Brij ohranja podobo starega vinogra-

da. Kot učni primer tega, kako so se svoji zemlji in trti posvečali že naši nonoti.

Domačini s ponosom povedo, da se v vasi vedno bolj čuti prisotnost mladih ljudi. Mladih, ki ustvarjajo na novo, a zna-

jo tudi pri obnovah starih domačij ohranjati dediščino svojih prednikov in izpostaviti tisto, kar vasi daje svojstven pečat.

II. mesto – vas BRESTOVICA PRI KOMNU

Kot se razteza bližnje morje, tako se razteza Brestovica. Od gornje do dolnje vasi. Na starejših borjačih opazimo lepo negovane murve in latnike, robovi dvorišč so namenjeni vrtnicam in ostalemu cvetju. V senci mogočnega kostanja pri avtobusnem postajališču stoji lepa vaška štirna. Če skrenemo na levo, nas pot zaneso do cerkvice sv. Anastazije v gozdičku nad vasjo. Že njen videz daje vedeti, da ji domačini redno namenjajo svoj čas in skrb. Ponaša se z obnovljenim stro-

pom in na novo restavriranim korom.

Preko obdelanih polj in vinogradov pot nadaljujemo proti spodnji Brestovici, kjer stara šola še uspeva kljubovati zobu časa. Tudi njej domačini, kolikor je v njihovi moči, poskušajo vdahnuti nekoliko življenja z različnimi odmevnimi prireditvami, dogodki in srečanji. Naprej, nekoliko dvignjena nad cesto, kraljuje vaška cerkev s svojo značilno arhitekturo. Pa mimo edinstveno negovane žive meje, ki izgleda kot zelena kulisa sredi vasi. In

že se znajdemo v spodnjem delu vasi.

Tu najdemo mogočne kostanje in koprivovce. Srce spodnje Brestovice pa je lepo urejen, polkrožni centralni del vasi. Pohvala domačinom, da so v ta prostor znali vnesti vse tisto, kar zaznamujejo Brestovico: korito s pitno vodo, terasaste zasaditve in nepogrešljive oljke, ki so si tu že zdavnaj prislužile domovinsko pravico.

II. mesto – vas TUPELČE

Tupelče so ena manjših vasi. Včasih ostanejo neopažene, ker se nahajajo v senci večjih okoliških vasi. Nikakor pa ne zaostajajo za svojo lepo sosedo Kobjeglavo.

Iz katerekoli strani vstopamo v Tupelče, se sprehodimo skozi čudovito zeleno okolico. Mimo zelenice do zelo lepo vzdrževanega osrednjega kala, skozi zadnji klanec do obzidane vaške štirne, kateri nasproti stoji star skedenj. Izgleda, kot da bi obstal v času, ko so ga gospodarji

še polnili s senom in je v spodnji štali prežvekovala živina. Pa naprej do osrednjega dela Tupelč, kjer bi avtobusna čakalnica lahko vsakemu popotniku nudila kuliso za foto posnetek. Tako lepa je.

Vaški kal je kot ogledalo vasi. Obdan je z vedno lepo negovanimi trajnimi zasaditvami. Na svoji gladini odseva podobo bližnjih stavb. Nasploh so hiše in stavbe v Tupelčah primer skladne kraške arhitekture. Lepo ohranjeni kamniti portali, ki jih preraščajo plezave vrtnice, za njimi

se skrivajo urejeni vrtovi. Ob hiši znanih vinarjev se razteza izredno dovršeno urejena zelenica, ki popolnoma zaokroža podobo kraja.

Naprej, proti Hruševici, se odpre zeleno prostranstvo vinogradov in polj. To prostranstvo je kot pesem Faraonov, ki je nekoč zvenela s plesišča v Tupelčah: *»Ta zelena dežela me prevzame ... tu imam ljubezen, tukaj sem doma«.*

III. mesto – vas Koboli

Tudi v občini Komen imamo vas, skozi katero teče reka, pa naj se to še tako čudno sliši. V spokojno vasico Koboli v braniški dolini vstopamo preko kamnitega mostu čez reko Rašo.

Z mostu se nam odpira pogled na urejene vrtove in sadovnjake na obeh bregovih te hudourniške reke. Bohotne vrtnice, cvetoče grmovnice in množica čebel nakazujejo, da je tukaj pomlad v polnem teku.

Malo vasico prepletajo uličice, ki se zadržajo v hrib. Vasica ne premore velikih dvorišč, a zelenja in cvetja ne manjka. Vogale stavb krasi pisano cvetje. Prepletajoče se vrtnice, murve, kiviji in cvetoče glicinije v svojem zavetju skrivajo stare, obokane vhode in kamnita stopnišča. V spodnjem delu vasi nas pozdravi mogočna lipa, ki daje senco še kako živemu vaškemu koritu.

Ko se spuščamo proti dolini Branice,

nas ob žuborenju reke spremljajo čudoviti pogledi na obdelana polja, sadovnjake, stare vinograde in zgledno urejen rastlinjak.

Pohvala vsakemu tu živečemu kmetu, čebelarju in gospodinji za skrb in vztrajnost. Stari ljudje bi rekli: *»Saj tam ne živi več veliko duš«.*

Mi pa pravimo, ne glede na vse: *»Koboli imajo po zaslugi domačinov veliko duš«.*

III. mesto – vas Coljava

Coljava je malo manj znana kraška vasica, vendar vsekakor vredna obiska.

Jedro vasi tvorijo stare, a večinoma obnovljene domačije. Povezujejo jih gase, ki ustvarjajo pravo čarobno vzdušje. Zidovi kar vabijo, da pokukamo čeznje, da odkrijemo, kaj se skriva za njimi. Po vsej verjetnosti ne manjka tistih čudovitih, intimnih kotičkov, ki jih premorejo le kraške domačije.

Glavna ulica nas pelje mimo spahnjenice in mimo lepo negovane murve, ki si je mesto našla ob sosedovi domačiji.

Največje presenečenje nas pričaka ob izstopu iz vasi na glavno cesto. Še do pred kratkim dokaj neurejen osrednji del vasi ob avtobusni čakalnici danes kaže povsem drugačno podobo.

In na tem mestu posebna pohvala domačinom za izredno domiselne zasaditve. Ti zeleni otočki, zasajeni z avto-

tonimi rastlinami, danes dajejo Coljavi tisto, kar še vedno marsikje pogrešamo.

Občutek, da vas živi in da domačinom ni vseeno, kakšen izgled ji dajejo.

Besedilo: Tanja Saražin Strnad

Foto: Klemen Gorup in Tanja Saražin Strnad

Županovo priznanje Matiji Tavčarju in Bojanu Stanetu

Županovo priznanje podeljuje župan posameznikom, družbam, zavodom, skupnostim, društvom in drugim pravnim osebam za izkazano predanost na različnih področjih delovanja in kot spodbudo za nadaljnjo ustvarjalno delo.

Dan pred občinskim praznikom, t. j. 20. junija 2024, je župan, mag. Erik Modic, podelil županovo priznanje Matiji Tavčarju, dolgoletnemu dirigentu Pihalnega orkestra Komen. Ob tem se mu je zahvalil za predano in izjemno uspešno delovanje v Pihalnem orkestru Komen ter njegov doprinos na področju instrumentalne glasbene dejavnosti na obmo-

čju Občine Komen.

V mesecu avgustu 2024 je županovo priznanje prejel Bojan Stante, dolgoletni direktor Doma upokoјencev Nova Gorica za izjemne zasluge pri vzpostavitvi in delovanju Hiše dobre volje Komen. Župan je ob podelitvi povedal, da je bila vzpostavitev Hiše dobre volje Komen pravi mali čudež, za katerega je zaslužen prav Bojan Stante, ki je s svojo pripravljenostjo, angažiranostjo in voljo pripeljal projekt v življenje.

Župan je ob podelitvi priznanja obema zaželel vse dobro na njuni nadaljnji življenjski poti.

Besedilo in foto: Občinska uprava

Županov sprejem za izjemne dosežke

Na tradicionalnem županovem sprejemu za izjemne dosežke, ki je potekal 29. avgusta 2024, se je župan zahvalil posameznikom, društvom, organizacijam za izjemne uspehe, dosežene v preteklem šolskem letu na področju izobraževanja, kulture in športa. Občina Komen kljub svoji majhnosti premore ogromno posameznikov, društev in klu-

bov, ki vsako leto posežejo po najvišjih mestih na državnem ter tudi evropskem in svetovnem nivoju. Namen županovega sprejema je predvsem javna zahvala za dosežene izjemne dosežke, za njihov trud ter vztrajnost. Zahvala je poleg nagrajencem namenjena tudi staršem otrok, mentorjem in trenerjem za njihov vložen trud in delo.

V nadaljevanju so predstavljeni najvidnejši dosežki preteklega šolskega leta:

- Z regijskega tekmovanja Turizmu pomaga lastna glava v organizaciji Turistične zveze Slovenije so se Mihael McCully, Lan Ščuka, Miha Lapajne, Kristof Kovač, Erin Prelec, Manca Buda, Neli Gomolj, Zala Šibelja in Lejla Šva-

gelj vrnili z dvema zlatima priznanjema. Na državnem tekmovanju so nato osvojili še eno zlato priznanje. Mentorici sta bili Dunja Peric in Metka Paljk.

- Alan Štrekelj, Nik Gec in Nejc Masten so na državnem tekmovanju v robotiki pod mentorstvom Lucije Filipčič Križaj dosegli 3. mesto.
- Žiga Bolje in Irenej Pavlica sta se iz državnega tekmovanja v robotiki vrnila z 2. mestom. Na evropskem prvenstvu sta osvojila izjemno 2. mesto. Mentorica jima je bila Lucija Filipčič Križaj.
- Matic Peric, Žiga Bolje in Nejc Masten so se udeležili svetovnega tekmovanja v robotiki na Nizozemskem ter pod mentorstvom Lucije Filipčič Križaj osvojili 7. mesto ter izjemno 3. mesto v kategoriji Super Team.
- Isabela Stele, članica Plesnega kluba ADC, je pod mentorstvom Alice Stojko Saliu na državnem prvenstvu Plesne zveze Slovenije z otroško hip hop formacijo pod naslovom I GOT THAT osvojila 1. mesto. Z isto formacijo se je iz svetovnega prvenstva Mednarodne plesne zveze IDO, ki je potekalo na Poljskem, vrnila z osvojenim naslovom evropskih podprvakinj. Z malo plesno skupino pod naslovom KATANE je na državnem prvenstvu Plesne zveze Slovenije osvojila še odlično 3. mesto.
- Člani Plesnega društva Be funky pod mentorstvom Mateje Terčon Knap so postali svetovni prvaki na tekmovanju v Liberecu – Češka v dveh kategori-

jah, in sicer v kategoriji Urban dance production ter kategoriji Urban fusion production. Na državnem tekmovanju Umetniškega plesnega združenja Slovenije so v kategoriji produkcij postali državni prvaki.

- Jacqueline Košir, članica Balinarskega kluba Hrast Kobjeglava-Tupelče je pod trenerstvom Valterja Švare na državnem prvenstvu v igri v krog osvojila odlično 3. mesto.
- Lana Kavčič, članica Balinarskega kluba Hrast Kobjeglava-Tupelče je pod trenerstvom Gregorja Rudeža in Rajka Kavčiča postala državna prvakinja v igri v krog v mladinski kategoriji do 18 let.

- Tanja Marc, članica Balinarskega kluba Hrast Kobjeglava-Tupelče je pod trenerstvom Valterja Švare postala državna prvakinja v igri v krog v članski kategoriji.

- Članice Balinarskega kluba Hrast Kobjeglava-Tupelče so pod trenerstvom Valterja Švare v izjemni sezoni 2023/2024 postale državne prvakinje.

Za izjemne dosežke je župan, mag. Erik Modic, Lani Kavčič, Tanji Marc in ženski članski ekipi Balinarskega kluba Hrast Kobjeglava-Tupelče podelil županovo priznanje. Čestitamo!

Besedilo: Občinska uprava
Foto: Ana Rojc

Uredil spomenik padlim borcem NOB

Na pobudo predsednika komenske borčevske organizacije Damjana Grmeke in komenskega župana Erika Modica je neutrudni restavrador Srečko Rože, ki je tudi lastnik Vojaškega muzeja Tabor Lokev, ki bo sredi avgusta letos praznoval 30 let svojega delovanja, obnovil in uredil spomenik NOB v Gabrovici pri Komunju, ki je bil zaraščen več let. Rože, poznan kot največji zbiratelj vojaške tehnike v Evropi, je tudi veteran vojne za Slovenijo in rezervni častnik. Že dobrih deset let, odkar komensko borčevsko združenje deluje, je njegov zunanji podpornik in je odlično restavriral kar nekaj spomenikov v komenski občini. Nekaj spomenikov je uredil prostovoljno in si je za zgledno sodelovanje z ZB Komen letos pridobil status častnega člana omenjenega združenja.

Najprej je spomenik v Gabrovici očistil, ga opral z boromatom, na hrbtni strani spomenika pa poravnal ograjo, jo zavaril in pobarval. Na spominski plošči, ki je posvečena padlim kurirjem Relejne kurirske postaje P 13, kot tudi na plošči padlim v NOB 1941–1945 in žrtvam fašističnega terorja, je odstranil staro barvo napisov, jih prebarval z osnovnim in nato s končnim premazom, da rdeča zvezda

na spomeniku kar žari. Tudi odlomljeni bronasti list kot simbol miru je očistil in pobarval ter ga postavil na prvotno mesto.

»Nadomestil sem tudi manjkajoče kamne na podstavku in prehodni poti z novimi. Odstranil listje ter porezal grmičevje, izrul prevel in posadil gomolje za nove cvetlice,« s ponosom pove sežanski častni občan Srečko Rože, ki je pred meseci prejel tudi častno Valvazorjevo priznanje, ki mu ga je podelilo Slovensko

muzejsko društvo za sodelovanje z več slovenskimi muzeji pri ohranjanju kulturne dediščine.

V vročih poletnih dneh so mu vaščani nosili vodo, da se je odžejal in osvežil. Še posebej se za gostoljubje zahvaljuje domačemu praporščaku Silvanu Colji in županu Modicu, ki si je zgradil svoj novi dom prav v tej kraški vasi, ki se ponaša tudi z baročno cerkvijo sv. Petra.

Besedilo in foto: Olga Knez

Tudi glasba nam polepša življenje

Festival Godbe po kraških vaseh je med drugim obiskal tudi našo vasico Mali Dol. Poletna zvezda večera Pihalni orkester Brda nam je polepšal in zaključil lep junijski dan. Taka prireditve je za našo vas velik dogodek in zalogaj. Vaščani smo z »rabuto« počistili vas in pripravili vse potrebno, da je vse nemoteno potekalo. Nato je napočil čas koncerta in

zanimive sestave članov: od mladih pa do veteranov. Skupaj so nas napolnili z glasbo, dirigentsko in čarobno palico pa je vodila Neža Jelušič. Po končanem nastopu nas je vseh čakalo druženje z glasbeniki in ostalimi udeleženci prireditve. Ob izvrstni hrani in kozarčku domačega smo se tudi nasmejali raznim pripovedim in dogodivščinam.

Zahvala gre nastopajočim in vsem domačinom, ki so z delom in sponzorstvom omogočili čudovit dogodek. Naj še naprej med nami veljajo dobri človeški odnosi, saj le tako ustvarimo nepozabne, čudovite spomine, ki nam dajejo energijo v prihodnost.

Besedilo: Vaščan B.
Foto: arhiv POK

Praznik drnjul v Škrbini

Tudi letos, že šesto leto zapored, smo zadnjo avgustovsko nedeljo priredili praznik drnjul. Letošnja suša je tudi drnjule na našem območju prizadela, sušile so se na drevesih in odpadale.

Ampak to je bila še dodatna vzpodbuda, da so se nekatere gospe zelo, zelo potrudile in nabirale drnjule drugod. Praznik pač mora biti.

Nedelja je bila sončna in topla, začeli smo ob devetih dopoldne s pohodom. Nekaj deset pohodnikov se je zbralo pri stari šoli, od koder smo šli do Rubij, skozi vas Sveto in po bližnji gozdni poti spet nazaj. V Svetem je bilo nekaj postanka

pred cerkvijo, nato še pri kalu in knjižnici na prostem, kjer smo dobili malico in pijačo. Kljub vročini, ki nas je spremljala, smo bili dobre volje. Da nam je bilo na pohodu lepo, pa je za nas poskrbela vodička ga. Tanja.

Okrog poldne smo se vrnili na prireditveni prostor, kjer nas je pričakal golaž s polento, pašta z drnjulovo omako, pa še kup dobrot. Pridne gospodinje so se tudi letos izkazale in spekle različne slaščice z drnjulami in drnjulovo marmelado. Svoje izdelke so predstavili tudi domači ponudniki. Za dobro voljo so poskrbele plesalke (mladenke) iz plesnega društva Be

Funky Komen, harmonikaš Aljaž Ščuka ter poštar Jožko (Erna Stantič), ki nam je opisal anekdote, ki jih doživlja pri dostavi pošte. Obiskal nas je tudi predstavnik društva iz Pilstajna na Kozjanskem, kjer smo bili lansko leto na obisku. Z nami je bil tudi naš komenski župan, g. Erik Modic. Pozno popoldne smo druženje in veselo razpoloženje zaključili.

Iskrena zahvala gre posebej gospe Liliki in vsem, ki so kakor koli pomagali in s svojim delom pripomogli, da je tudi letošnji praznik uspel.

Besedilo in foto: Društvo VRT in Vaška skupnost Škrbina

7. tradicionalni otroški kamp Tomačevica 2024

Tudi letos se je od 2. Do 10. avgusta v Tomačevici organiziralo 7. tradicionalni kamp za naše najmlajše. Letos se je pod novo taktirko vodje kampa, Marjetke Šibelja, pričaralo poletno dogajanje z veliko zanimivih, novih otroških iger in veeeeeeeliko kopanja v bazenu, nočnih sprehodov v naravo in spoznavanja, da je narava tudi ponoči še kako aktivna. Otrokom so starši pripravili za nedeljski dan posebno presenečenje – to je bil čisto

pravi napihljivček in otroci so se dobesedno lahko naigrali ter navreščali do onemoglosti. Tudi tombola se je otrokom zdela nekaj posebnega, saj je bila samo zanje in je bila otroška, pa še nagrade so bile. Ja, igre so bile malo zahtevnejše, veliko je bilo potrebno migati, no na koncu pa vsi otroci premočeni in na široko nasmejeni. Starši pa smo se seveda preizkusili v kulinariki, taki tradicionalni, taki malo bolj eksperimentalni in taki, da smo

na koncu bili vsi siti. Letošnji kamp je gostil petnajst otrok, od tega tudi tri otroke, stare komaj dve leti, in seveda prav toliko staršev, za katere si upamo trditi, da so bili bolj v delovnem razmerju kot pa na kamp dopustu. Za naslednje leto pa si tudi upamo trditi, da kamp bo, kako pa bodo izgledale aktivnosti in kaj se bo novega dogajalo, se lahko vsak, ki ima namen se pridružiti, prepriča na lastne oči. Se zagledamo na kampu leta 2025.

Besedilo in foto: VS Tomačevica

Društvo Tomačevica – prejemnik priznanja Občine Komen

V petek, 21. junija 2024, je Društvo Tomačevica na Slavnostni seji Občinskega sveta Občine Komen v Štanjelu prejelo priznanje Občine Komen za dosežene uspehe v krajšem časovnem obdobju.

V polni dvorani in v prisotnosti občinskih svetnikov in drugih prejemnikov smo si ogledali kratek predstavitveni video o našem delovanju, nato nam je župan Občine Komen Erik Modic podelil priznanje in čestital za doseženo delo in uspehe.

V petih letih delovanja je bilo Društvo Tomačevica konstruktivno ustvarjalno, od ustanovitve dalje je s pozitivno energijo in z različnimi aktivnostmi veliko prispevalo za varovanje kulturne in naravne dediščine ter oživitve družabnega življenja na vasi. Največji prispevek za vaščane Tomačevice in za zgodovino vasi je bila brez dvoma naša knjiga SPOMINI IZ KAŠETINA, zbornik fotografij in člankov o Tomačevici in njenih prebivalcih, na katerega smo vsi posebno ponosni.

To priznanje je za nas potrditev, da je Društvo Tomačevica na pravi poti, pred-

vsem je to nagrada za vsakega posameznika izmed nas, ki je na svoj način prispeval k uspehu društva. Hvaležna sem vsem našim članom za prostovoljno delo, ki ga vlagajo v aktivnosti društva, in zelo sem ponosna, da je tudi zaradi našega dela Tomačevica postala prepoznavna na Komenskem Krasu in širše po

Sloveniji.

Hvaležni smo predlagatelju in občinskemu svetniku za to priznanje. To nam daje vedeti, da je naš trud vreden in cenjen tudi za naprej.

Čestitke tudi vsem drugim prejemnikom.

Besedilo: Elisabetta Tenze

Foto: BeGR8 Media

Slikarska kolonija Volčji Grad 24

Tudi letošnja tretjo mednarodno Slikarsko kolonijo Volčji Grad 24 smo uspešno pripeljali do kraja. Zaključili smo jo s priložnostno slovesnostjo v vaškem domu 23. junija zvečer, kjer smo izkoristili priložnost in so nam zaigrali še Čuki!

Pod umetniškim vodstvom slikarja Lojzeta Kalinška so pri nas umetniki ustvarjali teden dni. S svojo prisotnostjo in svojimi deli bodo gotovo pripomogli k prepoznavnosti tega kotička Krasa in Slovenije v krajih, od koder so prišli. Prepri-

čani smo, da so s sabo odnesli kopico lepih spominov in se bodo še radi vračali v naše kraje. Volčji Grad počasi postaja nekakšno stičišče raznih umetnosti in umetnikov, tu se srečujejo in dopolnjujejo. Kraško okolje je namreč izziv in navdih vsem vrstam umetnosti, kjer se rojevajo nove in sveže zamisli.

Da smo to kolonijo izpeljali, gre zahvala članom društva Debela griža, Vaški skupnosti Volčji Grad, sponzorjem: Komunala Sežana, Občina Komen, Menjamo.si in

drugim, ter vsem gostujočim slikarjem. Ob koncu kolonije je bila izdana brošura, v kateri so poimensko predstavljeni vsi sodelujoči slikarji z njihovimi izdelki.

Slike so katalogizirane, strokovno ocenjene in pripravljene na ogled ljubiteljem po predhodni najavi, prav tako jih je možno kupiti. Kontaktna številka je: 031 387 404.

Vabljeni vsi ljubitelji slikarstva in seveda potencialni kupci.

Besedilo in foto: Društvo Debela griža

Še nekaj besed selektorja in umetniškega vodje kolonije:

Tretja likovna kolonija Volčji Grad 24 je pokazala bistven napredek tako v organizacijskem smislu kot tudi v umetniških rezultatih sodelujočih slikarjev. Tokrat so poleg Slovenije sodelovali umetniki iz Italije, Srbije in Gruzije. Skupaj z domačini in ob pomoči organizatorjev društva Debela griža – Damjana Pirca, Livjana Colje in Aleša Štolfe – so začutili utrip prijetnega kraškega okolja z bogato zgodovino in tradicijo. Posebna zahvala gre županu komenske občine, gospodu Eriku Modicu in njegovi ženi Britti, sicer udeleženki kolonije, za prijeten večer, preživet na

njihovi novi domačiji, prav tako Stojanu Kosmini, Davidu in Martini ter Livjanu za druženje in okušanje žlahtne kapljice. V takih pogojih ni bilo težko preleteti vtisov na platna, kar dokazuje tudi zaključna razstava, počaščena tudi z obiskom in nastopom skupine Čuki, tako ali drugače prijateljev Krasa in Volčjega Gradu. Kar pa se tiče analize likovnih del, nastalih na letošnji koloniji, so tudi obiskovalci začutili napredek glede na prejšnja leta, kar je dober znak tako za ustvarjalce kot za domačine in obiskovalce, saj je to najboljši dokaz, da se je kolonija »prijela«. Vsak umetnik na svoj način sledi začrtani poti, zaradi vtisov pa seveda pusti svoj

pečat v prepoznavnosti sloga in vtisov. Čeprav kolonije zaradi sodelujočih avtorjev ne moremo klasificirati kot klasičen »plener«, kjer umetniki postavijo stojalo pred motiv in vizualno podobo preslikavajo na platno, smo vseeno pri vseh opazili dodajanje lokalnih posebnosti – od vedut, predelanih v simbolnem ali interpretacijskem smislu, pa celo do portretne upodobitve dogajanj v času kolonije. Še enkrat hvala vsem, umetnikom in gostiteljem, za dobro opravljen projekt in nasvidenje prihodnje leto!

Lojze Kalinšek

Društveno

Gledališka skupina »Brce« vabi k sodelovanju nove igralce

V ponedeljek, 9. avgusta 2024, smo imeli člani in članice KRD Brce, vodstvo in režiser sestanek v prostorih društva v Gabrovici. Tema je bila delo igralske skupine v naslednji sezoni. Zaradi bolezni smo namreč ostali brez dveh moških igralcev, ki jih nikakor ne moremo nadomestiti. Primorani smo bili odpovedati vsa vabila in celo že v naprej domenjane predstave. »Norčije v spalnicah« smo dokončno umaknili iz programa. Tudi novega dela, ki smo ga začeli postavljati spomladi, ne moremo nadaljevati, ker ne moremo zapolniti moških vlog.

Odločili smo se, da bomo vsak na svoj način še vedno iskali nov kader. Do takrat pa bomo v zelo skrčeni in omejeni zasedbi poskusili pripraviti enodejanko, ki bi jo mogoče nekoliko razširili. Ostale smo tri igralko, en igralec in režiser, ki smo še vedno pripravljeni delati gledališče. Mnenje vseh prisotnih je bilo, da če prenehamo, se ne bomo nikoli več zbrali na odru in bi tako žalostno zaključili 27-letno delo skupine.

Ker smo v lanskem letu imeli veliko težav z izpeljavo abonmaja in tudi abonentov je bilo zelo malo, v naslednji sezoni ta

dejavnost odpade. Še vedno pa bomo v goste povabili kakšne amaterske gledališčnike in obljublamo, da se bomo pri izboru zelo potrudili.

Na koncu še enkrat vabim vse, posebej pa moške, ki ste kdaj pomislili, da bi na odru svoje telo in glas posodili kakšnemu gledališkemu liku in s tem popestrili svoj prosti čas – opogumite se in se nam pridružite. Na telefonski številki 031 611 961 vas z veseljem pričakuje Grozdana, lahko tudi prek elektronske pošte: info@brce.si.

Besedilo: Silvestra Grižnik Kačič

Člani Čebelarskega društva Sežana ob svetovnem dnevu čebel na obisku v podružnični šoli v Štanjelu

ČD Sežana je v preteklem obdobju, med drugimi aktivnostmi, skupaj z ravnateljji in učitelji na osnovnih šolah štirih kraško-brkinskih občin (Divača, Dutovlje, Komen, Kozina in Sežana) organiziralo izdelavo panjskih končnic. Koordinator aktivnosti je bil profesor in čebelar Igor Meden.

Lesene ploščice za panjske končnice določenih dimenzij je izdelal čebelar Bo-

štjan Bernetič.

Učenci so v okviru likovnega pouka imeli nalogo izdelati panjske končnice na poljubne teme. Odziv učencev je bil odličan. Po izteku roka za izdelavo panjskih končnic sta izpeljana ocenjevanje in izbor najboljših izdelkov. Nagradjeni učenci so za nagrado prejeli čebelarski pridelek – med.

Z osnovnimi šolami je dogovorjeno,

da se izdelane panjske končnice razstavijo na vseh sodelujočih osnovnih šolah. Tako je v mesecu maju potekala razstava v Osnovni šoli Komen. Ob tem je dogovorjeno, da čebelarji, člani ČD Sežana iz Komna in okolice, učencem predstavijo svojo dejavnost ter pomen ohranjanja in razvoja čebelarstva. Obisk je sovpadal s svetovnim dnevom čebel – 20. maj.

Dne 19. maja 2024 sta čebelarja Rudi

Bandelj in Stojan Saksida obiskala učence podružnične šole osnovne šole Komen v Štanjelu, kjer sta bila lepo spreje-

ta s strani učencev in učiteljev. Gospod Rudi Bandelj je čebelar z dolgoletnih izkušnjami. Učencem drugega, tretjega in

četrttega razreda je, oblečen v čebelarstvo uniformo, predstavil osnovno čebelarstvo opremo in čebeljo družino v predstavitvenem panju. Predstavil je delo čebelarja, življenje in delovanje čebelje družine ter pomen skrbi in ohranjanja čebel za pridelovanje hrane. Predstavil je tudi pomen ohranjanja naše avtohtone čebele – kranjske sivke. Poudaril je, da ČD Sežana neguje blagovno znamko Kraški med in pomen skrbi za razvoj te blagovne znamke.

Zanimanje učencev je bilo veliko. Največ pozornosti je pritegnila čebelja družina v zastekljenem panju.

Na temo življenja čebel so učenci pri likovnem pouku izdelali likovna dela in jih nekaj podarili čebelarjema.

Besedilo: Stojan Saksida

Foto: arhiv Čebelarstva društva Sežana

Dnevnik počitnic v Kranjski Gori

V organizaciji Medobčinskega društva prijateljev mladine Sežana in Vrtca Sežana s podružnicami je tudi letos v Kranjski Gori letovalo 200 otrok in spremljevalcev. Polni vtisov so nam zaupali svoj dnevnik letovanja.

Prvi dan: Vožnja ob glasbi, izbrani po željah otrok, pravi živžav in že smo srečno prispeli pred Vilo Šumico, ki je najlepša kočica daleč naokoli. Kranjska Gora nas je pričakala s soncem med oblaki. Udobno smo se namestili in si privoščili okusno kosilo. Sledil je prvi pohod ob reki Pišnici v smeri Krnice. Kot se za prave planince spodobi, smo se na poti krepčali z jabolki in grisini. Občudovali smo zlate roge zlatoroga, se poigrali ob reki, najbolj pa smo se razveselili račk na jezeru Jasna. In če voda v jezeru ne bi bila premrzla, bi kar zaplaval. Po vrnitvi smo se igrali na igrišču in igralih pred našo pravljico Vilo Šumico. Gorski zrak in dobra družba sta poskrbela, da smo komaj dočakali večerjo. Pred spanjem smo se zabavali, si pripovedovali zgodbe in že nas je premagal spanec.

Drugi dan: Po slastem in bogatem zajtrku smo zakorakali proti centru Kranjske Gore, mimo izvira Baba šči, kjer smo si s studenčnico potešili žejo. Na cilju smo bili nagrajeni s sladoledom. Sledile so zanimive aktivnosti, športne in družabne igre. Pred gorskimi nevihtami smo se dobro skrili v zavetju naš koče. Ko je sonce spet pokukalo iznad oblakov, smo

se z avtobusom odpeljali do Planice in se spopadli s skakalnico velikanko, na katero smo se povzpeli vsi do zadnjega. Otroci so bili navdušeni: »Wuuu, vidim skoraj cel svet!«, »Gleeej, tam na drugi strani je sonce doma.«, »Joj, tukaj je tisoč milijonov stopnic!«

Ogledali smo si lahko bogato naberko medalj Petra Prevca v Nordijskem centru. Ob povratku smo se ustavili še v naravnem rezervatu Zelenci. »Poglej, tam je gnezdo bobrov!« smo vzklikali in se spraševali, zakaj gredo ven iz vode mehurčki. Potok smo prečkali po ozki brvi. V času počitka smo risali vtise iz našega letovanja. Dan je prehitro prevegnil v noč in z njo čas zabave, pižama party.

Tretji dan: Sončno jutro in toplo vreme sta nas zopet zvalila k reki Pišnici. Ustvarjali smo vodne kanalčke ter spu-

čali ladjice iz naplavljenih paličic. Otroci so se preizkusili v suhogradnji zidu iz rečnih kamenčkov in gradili hišice za škrate. Po obilnem kosilu nam je lisica poštarica prinesla pismo, da nas Kekec vabi na malico, zato smo navdušeni sedli na Bedanc bus in se napotili v Kekčevo deželo. Poti do tja vam ne bomo izdali, saj smo del vožnje mižali, da bi ohranili skrivnost skrite dežele pod gorami. S skovikanjem smo pogumno pregnali Bedanca na goro Prisank in tako rešili ugrabljeni spremljevalki iz njegovih kosmatih rok. Pri teti Pehti smo se posladkali s čajem in kruhom za pogum, našim spremljevalkam pa je zaupala recept za zdravilne kapljice. Mojca nas je popeljala tudi k Brinceljnu, najbolj pa nas je razveselil Kekec s svojimi zgodbami in povabilom k iskanju skritega zaklada. Kljub dežju smo

bili veseli novih prijateljev.

Polni adrenalina smo se vrnili na večerjo, na pizzo velikanko, ki smo jo komaj zmazali. Sledile so risanke, pakiranje kovčkov in večerna toaleta.

Četrty dan: Prebudili smo se v toplo jutro, se uredili in se še zadnjič na letovanju sprehodili do jezera Jasna, da se poslovimo od rač in zlatoroga. »Zakaj mora-

mo iti že domov,« smo se spraševali. Po kosilu smo natovorili kovčke na avtobus in pozdravili prelepo gorsko vasico, planine, Vilo Šumico, Kekca ter nove prijatelje. Lepe spomine iz letovanja smo doma delili z domačimi.

Vse vas vabimo, da si kdaj ogledate ta biser med planinami in kot mi doživite lepoto gorske narave.

Besedilo: otroci in spremljevalci letovanja v Kranjski Gori, zbrala Ana Pangos, Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana

Člani PGD Komen med poletjem ne počivamo

Medtem ko se večina občank in občanov nastavlja toplim sončnim žarkom in sanjari o dopustu, ki je tik za vogalom, gasilci in gasilke PGD Komen vemo, da poletje za nas pomeni predvsem nekaj drugega – pomeni začetek požarne ogroženosti in s tem stalne pripravljenosti na morebitne požare v naravi. Sploh takšno poletje, kot je bilo letošnje – vroče in sušno za gasilce po celotnem Krasu predstavlja strah in trepet. V tem času v naših mislih venomer odzvanja želja Ohh, da le ne bi gorelo, v srcu pa vseeno vemo, da bomo kljub strahospoštovanju do ognjenih zubljev ob prvem klicu brez oklevanja vsi hiteli na pomoč.

In tako je bilo tudi tokrat, ko je 18. julija 2024, ob 9.46 dopoldne na območju Trstelja in Kačnika zagorelo v naravnem okolju. Požar se je zaradi izsušenosti naravnega okolja in vetra začel hitro širiti. Ob 9.46 so bile aktivirane prve gasilske enote, hkrati pa je bil aktiviran tudi Državni načrt zaščite in reševanja ob požaru v naravnem okolju. S požarom, ki je do 13.30 hitro uničeval gozd, se nas je borilo kar 250 gasilcev iz Severnoprimske in Obalno-kraške gasilske regije. Po zaprosi-

lu pa so na pomoč proti Krasu bile napotene še enote iz Gorenjske in Notranjske regije ter regije Ljubljana I. Aktivirana pa so bila tudi nova letala Air Tractor Fire Boss ter helikopterja Plicije in Slovenske vojske kot pomoč pri gašenju iz zraka. V zraku pa se je zračnim silam pridružil še dodatni helikopter slovenske vojske. Le-

tali sta zajemali vodo v Tržaškem zalivu, helikopterji pa iz bazena pri vasi Lipa. V prvem dnevu je tako gasilec uspelo rešiti koč in oddajnike na Trstelju ter omejiti širjenje požara proti vasema Lipa in Šibelji. Požar je bil ob koncu prvega dneva še vedno aktiven.

Po zelo naporem dnevu je sledila

še naporna noč. Gasilkam in gasilcem Severnoprimske in Obalnokraške gasilske regije je ponoči, tako kot že tekom dneva, pomagalo še okoli 350 gasilk in gasilcev iz Gorenjske in Notranjske regije ter regije Ljubljana I. Gasilci smo čez noč ogenj omejevali kar na treh sektorjih. Za nadzor območja in posnetke stanja pa smo si pomagali tudi z brezpilotnim letalnikom. Stanje se je tekom noči počasi stabiliziralo, aktivnih je bilo le še nekaj žarišč.

Drugo jutro požara na Krasu ni bilo prav nič zaspano. Gasilke, gasilci in preostale službe smo vso noč skrbele, da se požar ne bi spet razširil. Zjutraj pa so nas zamenjale nove, spočite jutranje enote iz prej omenjenih regij. Dan se je hitro prevesil v popoldne. Stanje na požarišču je bilo stabilno. S požarom, ki je zajel območje približno 90 hektarov, se je tekom drugega dneva borilo 480 gasilcev, 2 helikopterja in 2 letali tipa Air Tractor. V nočno izmeno pa so na Kras prišle na pomoč nove enote gasilcev iz Zasavske regije ter regije Ljubljana II in III, ki so na terenu gasile drugo noč požara. Skupaj je bilo to

noč na terenu okoli 350 gasilcev. Požar je bil sicer omejen, vendar dela ni zmanjkalo. Gasilske enote so izvajale čiščenje in zalivanje robov na požarišču. Je pa bilo tudi ob koncu drugega dneva že jasno, da bo pomoč in posredovanje gasilcev potrebno še naslednji dan.

To noč je Kras prešla vremenska fronta, ki je prinesla nekaj prepotrebne dežja. Vsi vodi dnevne izmene so prišli na Kras, kot je bilo načrtovano, in po navodilih štaba za vodenje intervencije je bilo njihovo delo predvsem pospravljanje opreme. Ob 12.00 se je zaključil Državni načrt zaščite in reševanja ob požaru v naravnem okolju in s tem se je tudi zaključila intervencija »Trstelj 2024«.

Iz PGD Komen je v vseh dneh intervencije sodelovalo 92 gasilk in gasilcev s 17 vozili in motorno črpalko za polnjenje vozil z vodo iz vodohrana.

A to ni bila edina intervencija. Poleg te, najobsežnejše, smo gasilci med junijem in avgustom posredovali še dvajsetkrat na različnih intervencijah požarov v naravi, tehničnih in drugih intervencijah ter tako skupaj oddelali kar 1547 prostovolj-

nih delovnih ur.

Nikakor pa nismo v tem času pozabili tudi na pridobivanje novega gasilskega znanja. V soboto, 8. junija 2024, je namreč v Sežani potekalo strokovno srečanje gasilske operative Obalno-kraške regije (OKR). Šlo je za prvi takšen dogodek oziroma srečanje, ki se ga je udeležilo več kot 250 gasilk in gasilcev naše regije. Dogodek je obsegal številna strokovna predavanja, vse od predstavitve intervencij v času največjih poplav do pomena psihološke pomoči gasilcem in gasilkam. Nato je sledil še popoldanski del dogodka, ki je bil namenjen zlasti druženju gasilcev in predstavitvi gasilske tehnike ter drugih reševalnih enot, ki delujejo v sistemu zaščite in reševanja.

Poleg tega smo se v juniju odzvali tudi na povabilo organizatorjev dogodka Poletje na Krasu, ki ga je organizirala Športna zveza Komen. Otrokom smo predstavili naše vozilo GCGP-3 in jih presenetili z vodno zabavo. Teden pred tem pa smo obiskali in presenetili tudi otroke v Vrtcu Komen, ki so lahko preizkušali ročnik ter drugo orodje kot pravi gasilci.

Besedilo in foto: PGD Komen

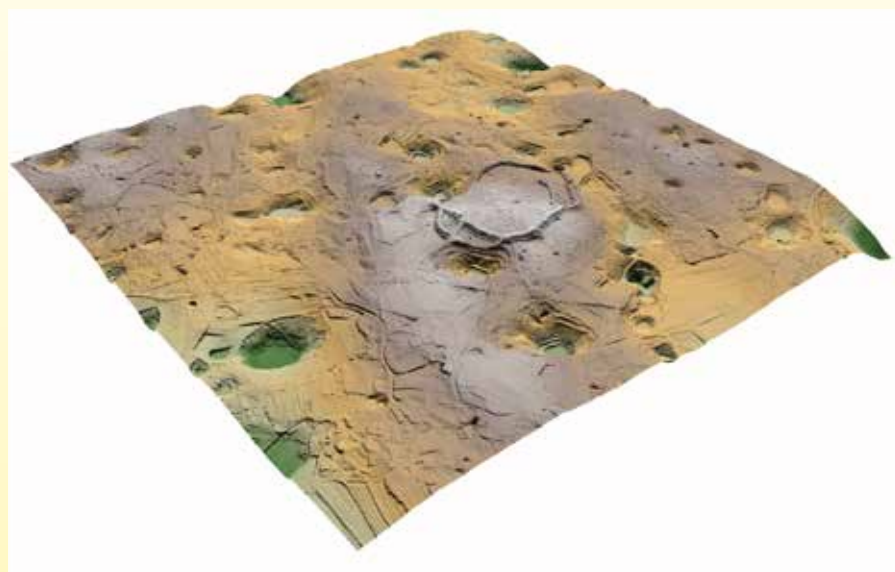
Razmišljanje o Debeli griži

Debela griža pri Volčjem Gradu je eno izmed najbolj slikovitih in najbolj ohranjenih nižinskih prazgodovinskih gradišč na Krasu, zato ni nenavadno, da je vsekozi zanimala in privlačila različne raziskovalce. V strokovni literaturi se jo ome-

nja že od preloma 19. in 20. stoletja dalje. Kot arheološko najdišče jo prvič navaja Carlo Marchesetti v svojem znanem delu *Prazgodovinska gradišča Trsta in Julijske krajine iz 1903*. V njem jo je med ostalimi gradišči ilustriral tudi s skico.

S svojimi mogočnimi suhimi zidovi v istem obdobju buri domišljijo tako obiskovalcev kot tudi ponosnih vaščanov:

»Pri nas v Volčjem gradu se nahaja neka stara razvalina, katero mi vaščani imenujemo *Debela griža*. Ta razvalina je na okroglo kakor kakšna *grajščina*. Tam se je že našlo vsakovrstne predmete: nože, vilice, sable, žlice, kosti in še celo nekak zlat voziček i. t. d. Veliko gospodov si je že ogledalo to razvalino in sploh vsaki je sodil o starih skritih rečeh. Stari ljudje pripovedujejo, da je bil tam grad, obzidan z visokim zidom, brez strehe in da notri so rastle vsakovrstna drevesa, in po teh drevih da so nastavili vsakovrstne kože za svoje šotore. Ti da so bili stari ajdje, pod oblastjo neke mogočne žene, ki se je imenovala *Volčja*, in potemtakem se imenuje naša vas *Volčji grad*. Dandanes še se vidi staro ploščo na steni od cerkve, rezane številke in stare črke, katere si je že mnogo ljudij ogledalo. Prav bi bilo, da bi si jo ogledali in preštudirali učenjaki.« (Časopis Soča, 9. junij 1906, str. 2)

Lidarski posnetek prazgodovinskega nižinskega gradišča Debeli griža, umeščena v značilni relief kraške pokrajine (posnetek obdelala Edisa Lozić).

In kako je s ponosom in sodelovanjem pri ohranjanju ter predstavitvi Debele griže danes?

Že res, da je bil junija 2014 ustanovljen neprofitni Zavod Krasen Kras (danes Krasen Kras) s sedežem v Gorjanskem. Zavod si je v sodelovanju s strokovnjaki in varstvenimi ustanovami prizadeval za zaščito in raziskovanje prazgodovinskega nižinskega gradišča Debela griža pri Volčjem Gradu ter njegovo predstavljanje krajevni in širši javnosti, o čemer sem že pisal. Ko pogledam nazaj, je bilo narejenega veliko – ne samo za zaščito Debele griže, temveč tudi za popularizacijo le te. Tu imam v mislih tudi obsežen zbornik Volčji Grad kot tudi dolgoletno prizadevanje in delovanje Društva Debela griža. Kot nekdanji zaposleni in zdaj zunanji sodelavec Krasnega Krasa lahko za pišem, da mi je zelo žal, da se nismo znali

Zračni posnetek s kamnitim obzidjem obdanega gradišča Debela griža pri vasi Volčji Grad. Foto: Valentin Benedik, 2015.

povezati z Društvom Debela griža, lokalno skupnostjo in navsezadnje z Občino Komen, ker je Debela griža navsezadnje last vseh in hkrati priložnost, da postane naravna in kulturna znamenitost državnega pomena in širše v prostoru Alpe Adria. Kot sem že omenil, so osnove že dane s Konservatorskim načrtom iz leta 2019, z opravljenimi neinvazivnimi arheološkimi raziskavami in ne dolgo nazaj s sistematičnim odstranjevanjem škodljive vegetacije in postavitvijo zaščitnih mrež za pašo drobnice. Vse omenjeno je žal premalo, saj Debelo grižo ponovno zarašča vegetacija. Sodelovanje in skupno delovanje vseh vpletenih lahko omogoči boljšo prihodnost prazgodovinskega gradišča pri Volčjem Gradu. V spodbudo in opomin naj nam bo skoraj 120-letni zapis v časopisu Soča.

Besedilo: Dejan Vončina,
zunanji sodelavec, Krasen Kras

Iz komenske knjižnice

Dostopnost do e-knjig tudi na Krasu in v Brkinih

Tudi v Kosovelovi knjižnici v Sežani, ki združuje 6933 članov in ima 235.291 knjižnih enot, so se vključili v elektronsko izposojajo knjig v platformi Cobiss Ela, ki ponuja več kot 2200 naslovov e-knjig različnih slovenskih založb. Novo platformo za izposojajo elektronskih knjig je razvilo Združenje splošnih knjižnic v sodelovanju z Inštitutom informacijskih znanosti (IZUM) iz Maribora.

Kot je povedal direktor Kosovelove knjižnice Marko Matičetov, gre za prvo javno platformo, preko katere si lahko izposojajo knjige člani splošnih knjižnic.

»To možnost smo izkoristili tudi v sežanski knjižnici. Nabor e-knjig se vseskozi dopolnjuje. Za člane splošnih knjižnic je izposoja brezplačna. Prednost nove izposoje e-knjig je v temu, da gre za enostavnejšo, hitrejšo in bolj kakovostno uporabo javne knjižnične storitve izposoje e-knjig, kot jo je ponujal Beletrinin portal Biblos. Izposoja preko Cobiss Ele je mogoča prek knjižničnega sistema COBISS+ ali mobilne aplikacije mCOBISS. Tudi v naših knjižnicah, ki poleg osrednje knjižnice v Sežani vključuje še podružnične knjižnice v Komnu, Divači in na Kozini,

beležimo vedno večje število dostopa do e-knjig,« je povedal Matičetov. Za izposojajo potrebujejo člani knjižnice številko članske izkaznice in geslo (podatke, ki jih uporabljajo tudi za spletno storitev Moja knjižnica).

Pa še nekaj praktičnih napotkov, ki so nam jih dali v knjižnici:

Za branje je potrebno namestiti ustrezno bralno aplikacijo:

- **Cantook by Aldiko** za branje na tablici ali mobilnem telefonu APPLE,
- **FBReader** za branje na tablici ali mobilnem telefonu ANDROID,
- **Thorium Reader** za branje na računalniku (Windows, macOS, Linux).

Postopek izposoje:

1. Poiščete željeni naslov v katalogu COBISS+ ali s klikom na ikono COBISS Ela.
2. Izberete možnost »izposodi si« in se prijavite v servis Moja knjižnica.
3. S klikom na »prenesi« naložite e-knjigo na svojo napravo.
4. E-knjigo odprete v predhodno nameščeni aplikaciji (Thorium Reader, Cantook by Aldiko ali FBReader) in začnete

z branjem.

COBISS Ela je združljiva z bralniki, ki podpirajo Android 5.0 ali novejšo verzijo, in omogočajo nalaganje aplikacij iz Google Play trgovine.

Branje e-knjig je omogočeno na bralnikih:

- InBOOK Focus in Calypso,
- vsi modeli Onyx BOOX.

Besedilo in foto: Olga Knez

Novim uspehom naproti ...

Jesen, čas za nove začetke, čas, ko se po poletnem oddihu vrnemo sproščeni, polni novega zagona in svežih idej ter polni energije, da lahko ponovno ustvarjamo.

Cominumci se lahko pohvalimo, da smo imeli pomlad in začetek poletja precej pestro obarvana, saj smo izpeljali kar nekaj projektov pred iztekom sezone 2023/2024. Najprej smo se 23. marca udeležili 55. revije Primorske Poje v Umagu, kjer smo se predstavili z repertoarjem štirih slovenskih pesmi, večer pa smo zaključili z druženjem, kjer smo stkali nove prijateljske vezi. Ker pa naše društvo rado prispeva tudi k dogajanju na lokalni ravni, smo se odločili, da 13. aprila prevzamemo organizacijo revije Primorska poje v Kulturnem domu Štanjel. Na njej so nastopili MePZ Ankaran, ŽPZ Sožitje, VS Goldinar, Ženska skupina Kalina, MoPZ Napev ter MePZ Ciril Silič. Za konec je na odru zadonela vsem dobro znana skupna pesem »Dajte, dajte« Alda Kumarja, saj letos praznujemo 70-letnico njegovega rojstva.

Ker pa sta pomlad in začetek poletja čas zaključkov pred poletnim odklopom, smo Cominumci 1. junija izvedli naš spomladanski in hkrati tudi zaključni koncert sezone v prav posebnem ambientu – kamnito stopnišče cerkve sv. Jurija v Komnu. Kljub temu, da nam jo je vreme skoraj zagodlo, smo koncert vseeno uspeli izpeljati na prostem, kar je dogodku dalo poseben pečat. V goste smo povabili Vokalno skupino Gorjanski spev, ki se

Foto: CimetStudio

je z veseljem odzvala našemu povabilu. S tem koncertom smo zaključili pevsko sezono, ki je bila polna lepih trenutkov, trdega dela in nepozabnih izkušenj, ki smo jih nabirali tako znotraj kot tudi zunaj naših meja – vse tja do Novega Sada, obenem pa je bil to za nas tudi trenutek slovesa. Koncert je bil namreč zadnji pod vodstvom našega zborovodje Luke Vetriha. Septembra bo vodenje našega zbora prevzela Karin Luin.

Cominumke smo letos prejele tudi posebno vabilo, na katero smo se z velikim navdušenjem odzvale. K sodelovanju nas je povabil znani slovenski glasbenik in kantavtor Rudi Bučar, s katerim smo 21. junija nastopile v sklopu Grajskih večerov v Štanjelu. Posebna energija in kemija, ki je prežemala vse do zadnjega koticčka grajskega dvorišča, je začarala

prav vsakega obiskovalca. Ponovno smo spletali in tkali vezi tako, kot le najboljše znamo – z glasbo in petjem.

Za konec pa bi radi izrekli posebno zahvalo osebi, ki nas je skozi dve sezoni vodila in verjela v nas tudi v trenutkih, ko smo sami dvomili vase. Osebi, ki je po turbulentnih minulih letih uspelo ponovno zgraditi mostove med nami in nas združiti in je pokazala, da se tiste prijateljske in najbolj pristne vezi lahko stkejo prav skozi glasbo. Luka, hvala, da si bil del naše poti, da si nam pokazal, da še lahko ustvarjamo, in da si z nami nesebično delil svojo ljubezen do glasbe in znanje, ki ga imaš. Pustil si velik pečat v naših vrstah in za to ti bomo tvoji Cominumci vedno hvaležni. Želimo ti veliko uspeha in samo najboljše na tvoji nadaljnji poti.

Besedilo in foto: MePZ Cominum

Pred zasluženimi počitnicami še glasbe poln junij

Kot vsako šolsko leto je junij tudi za Pihalni orkester Komen še poln vaj, nastopov in obveznosti. Poleg že tradicionalnega pomladnega koncerta, na katerem se je predstavil ne le naš podmladek, temveč tudi novi dirigent Jaka Jerina, smo se na (sprva še) lepo nedeljsko junijsko popoldne preselili na Ivanji Grad, kjer so nas domačini sprejeli odprtih rok in pred vaškim domom pripravili zares imeniten prireditveni prostor. Da bi primerno počastili njihovo petdeseto obletnico delovanja, smo medse povabili legendarno skupino Prizma. V očeh in iz grl poslušalcev je bilo opaziti, da so dogodek pričakovali že dlje časa. In čeprav je prav med prvim sklopom skladb že začelo deževati, se orkestraši in člani popularne primorske zasedbe niso ustrašili ter koncert izpeljali do konca. Na fotografijah lahko tudi vidite, da slabo vreme ni

pregnalo niti številnih poslušalcev, ki so uživali tako v instrumentalnih skladbah orkestra in solo nastopu Prizme, predvsem pa so pozdravili skupni trud legend slovenske pop scene in mladih kraških glasbenikov.

S koncertom smo tudi začeli praznovanja ob občinskem prazniku in verjame, da bomo podobne dogodke, seveda ob neomajni podpori Občine Komen in lokalnih vaških odborov, izpeljali tudi v naslednjih letih ter svoje delovanje približali slehernemu občanu, mogoče pa tudi širše.

Ob tej priložnosti bi se Pihalni orkester Komen rad zahvalil Občini Komen, Vaški skupnosti Ivanji Grad-Zagrajec in vsem, ki so finančno, materialno ali prostovoljno pomagali izpeljati koncert Pihalnega orkestra Komen s skupino Prizma.

Za pravi zaključek sezone pa smo v

goste povabili Pihalni orkester Brda z dirigentko Nežo Jelušič. V sklopu našega festivala Godbe po kraških vaseh, ko maja in junija pokličemo svoje prijateljske godbe, da se predstavijo tudi izven centra občine in v manjših krajih, so se kolegi iz Brd takoj odzvali našemu klicu v Mali Dol, domačini pa so tudi hitro zagrabili pobudo, pripravili prisrčen prireditveni prostor in sprejem s hrano in pijačo, ki ga gostujoči glasbeniki še dolgo ne bodo pozabili. Zdi se, da so prav takšna sproščena srečanja med godbami pravi način, kako stkati nova prijateljstva, za nas pa je to seveda samo še dodaten razlog, da jim gostovanje kar najhitreje tudi vrnemo.

Še enkrat najlepša hvala Vaški skupnosti Mali Dol za organizacijo ter Pihalnemu orkestru Brda za prijeten poletni večer.

Besedilo in foto: POKomen

Tradicionalni MusiKras tokrat v Brkinih

Pihalni orkester Komen se je za šesto izvedbo svojega poletnega orkestrskega tabora MusiKras letos odločil, da ga popelje izven meja, še vedno pa je ostal v naši prelepi turistični destinaciji Kras in Brkini. Organizatorji nismo imeli težav izbrati lokacijo, saj tako Občina Hrpelje-Kozina kot Občina Sežana že vrsto let podpirata naša prizadevanja približati orkestrsko glasbo mladim in jim omogočiti ustvarjalno, družabno in strokovno preživljanje zadnjih dni poletnih počitnic.

Devetdnevni festival smo tako letos preselili v Hrpelje, k naši »pobrateni« Brkinski godbi 2000, s katero zglede in redno sodelujemo tako z izmenjavo

odličnih glasbenikov kot pri pripravi več koncertov in dogodkov. Okrog petdeset otrok med 9. in 14. letom starosti se je zbralo v četrtek, 22. avgusta, in vse do nedelje pridno vadilo pod budnim očesom izvrstnih mladih mentorjev na flavti, klarinetu, saksofonu, trobenti, rogu, nizkih trobilih ter tolkalih. Čeprav so bile ure in ure vaj morda marsikomu naporne, verjamemo, da bodo z novopridobljenim znanjem in vajami v novo šolsko leto vstopili še bolj pripravljeni. Mnogi so se celo prvič preizkusili v orkestrski igri, zato gre njim in vsem članom šolskega orkestra posebna pohvala za pogum. Pod taktirko Primoža Petohleba so

se na nedeljskem zaključnem koncertu v Markovščini predstavili s prijetnim programom, prilagojenim težavnosti stopnji za šolske orkestre, poleg tega pa so imeli čast krstno izvesti skladbo, nagrajeno na drugem mednarodnem natečaju za izvorne skladbe kategorije 1 in 2, ki smo ga izvedli v prvi polovici letošnjega leta prav z namenom pridobiti nove in kakovostne skladbe za najmlajše. Ponosni smo na vseh osem prispelih skladb, saj vidimo, da so naša prizadevanja obrodila sadove, nova dela pa lahko v takšni sestavi uporabijo kot didaktično gradivo za orkestrsko igro.

Z novim tednom se je na MusiKrasu

prenovila tudi ekipa udeležencev, saj smo pozdravili glasbenike od 15. leta dalje, ki so se nato združili v mladinski orkester festivala, kateremu je dirigiral Janez Marin. Približno 60 nadarjenih tolkalcev, trobilcev in pihalcev je dopoldne pililo znanje, ločeno po sekcijah, po kosilu pa je sledila skupna vaja. Plod več kot 30 ur vaj tekom petih dni so prenesli na oder pred jamo Dimnice ter s svojim programom navdušili ne le zveste poslušalce, temveč tudi številne obiskovalce prireditve, ki je v petek, 30. avgusta, potekala v Slivju.

Tako je devetdnevno druženje in glasbeno ustvarjanje kar hitro minilo, sploh pa smo pripravili pester spremljevalni program: da se otroci ne bi preveč dolgočasili, smo jim ponudili filmske večere, sprehode, veliko igre in spoznavanja, kar dva koncerta mentorjev, za dirigente, skladatelje in drugo strokovno javnost pa celo okroglo mizo, ki sta jo vodila Mirko Orlač in Matteo Firmi, tudi sicer člana mednarodne žirije natečaja za izvirne skladbe, ki sta osvetlila problematike skladanja za nižje težavnostne stopnje in podala svoja videnja glede na prispela dela.

Ob tej priložnosti bi se radi zahvalili občininama Komen in Hrpelje-Kozina za finančno in materialno podporo pri izvedbi letošnje poletne orkestrske šole MusiKras 2024, Brkinski godbi 2000 za pomoč pri organizaciji in logistiki, kuharicam Vrtca Hrpelje in ravnateljju OŠ Hrpelje ter sežanski enoti JSKD-ja za pomoč pri pripravi koncertov ter vsem sponzorjem in podpornikom, zlasti pa staršem udeležencev, ki nam vsako leto zaupajo v varstvo svoje otroke.

Kje se vidimo naslednje poletje? Na MusiKrasu 2025!

Besedilo: POKomen
Foto: Ana Rojc in Andrej Petrovič

Ponosni na županovega nagrajenca

Matijo Tavčarja neizbežno povezuje mo z uspehi Pihalnega orkestra Komen. Kot član je v glasbeno društvo vključen že od samega začetka leta 1996, dirigentsko mesto pa je zasedel leta 2012. Njegovi uspehi govorijo zase: najprej se je z orkestrom podal v Bratislavo, kjer je v svoji kategoriji zmagal, sestav pa je prejel tudi veliko nagrado celotnega festivala. V avstrijskem Schladmingu je v najvišji kategoriji znova osvojil najboljšo oceno, leta 2023 pa je na Krku prejel nagrado za najboljši pihalni orkester, prav tako pa je Matija Tavčar bil razglašen za najboljšega dirigenta mednarodnega festivala.

Uspehi Matije pa presegajo tekmovanja in festivale. Po težkem obdobju je znal ponovno združiti orkester, ki je skupaj z njim rasel in se povezal v klapo mladih glasbenikov in prijateljev, ki prostovoljno in z veliko zanosa skrbijo za kulturni utrip ne le na občinskem področju, temveč tudi precej širše.

Pred šestimi leti je zagnal poletno orkestrsko šolo MusiKras v Štanjelu, ki

jo organizira prav GUD Pihalni orkester Komen in vsako leto privabi večje število udeležencev iz vse širših krogov, tudi onkraj meja, vmes je pripravil, v sodelovanju s kraško-brkinskimi občinami, tudi natečaj izvirnih skladb za pihalne orkestre, v času koronskih omejitev je znal nadgraditi takšna in drugačna znanja ter jih združiti v multimedijško pobarvanko, virtualne koncerte in še mnogo več.

Verjamemo, da bo kljub novim funkcijam še naprej sodeloval pri organizaciji znotraj društva in v občini nasploh, saj je enostavno človek, na katerega se lahko obrneš, in ti bo priskočil na pomoč.

Tudi zato smo počaščeni, da je župan, mag. Erik Modic, Matijo Tavčarja izpostavil javnosti in ga junija nagradil z županovo nagrado Občine Komen. Čestitke!

Besedilo: POKomen
Foto: arhiv Občine Komen

Španija – strokovna vinarska ekskurzija – Katalonija in Rioja

Zadruga Vinakras Sežana je za svoje člane tradicionalno organizirala strokovno vinogradniško vinarsko ekskurzijo – tokrat v maju za pet dni v Španijo z ogledom dveh vinorodnih regij Penedes v Kataloniji in najznamenitejše vinske regije Rioja.

Španija je vodilna država na svetu po površini vinogradov, z veliko raznolikostjo vinorodnih regij in vinskih avtohtonih sort ter dolgo tradicijo. Obdelujejo 955.000 ha vinogradov, sledi ji Francija z 812.000 ha, Kitajska s 785.000 ha, Italija 718.000 ha, Turčija, ZDA ... (Slovenija 14.780 ha vinogradov). Po pridelavi vina je Španija tretja na svetu; pred njo sta Italija in Francija (podatki OIV 2023). V primerjavi s Slovenijo je Španija 25 krat večja država in ima skoraj 65 krat več vinogradov kot Slovenija.

S Krasa nas je preko Benetk poletelo v Barcelono 48 radovednežev, kjer nas je odličen vodnik Andrej Bandelj vodil z metrojem po ogledu znamenitosti katalonske prestolnice: tržnica, mestna katedrala, ulica La Rambla, olimpijsko prizorišče z okolico muzejev, Gaudijeva bazilika Sagrada Familia, mestna plaža itd. Naslednji dan smo se podali v enega od osmih vinorodnih rajonov Katalonije, v Penedes, kjer večino grozdja predelajo v peneča vina cava – špansko peneče vino predelano po klasični metodi in izhaja iz katalonske besede klet. Po ogledu ekoloških vinogradov v kleti Naveran, ki so posajeni s sorto chardonnay, modri pinot ter avtohtonimi sortami xarel-lo, macabed, ter ogledu kleti smo imeli pokušnjo treh belih in rose cav-penečih vin z zorjenjem od 9 do 18 (36) mesecev na kvasovkah. Ponudili so nam tudi mirno belo vino francoske sorte viognier, ki je tudi v našem trsnem izboru. Sledil je obisk novejšje sodobne kleti Jean Leon z novimi lastniki, ki v glavnem pridelujejo mirna vina. Po zanimivi predstavitvi razkošne kleti smo pokušali dve avtohtoni mladi sadni vini – xarel-lo in forcada – ter dve rdeči svetovni sorti – merlot 2019 in cabernet sauvignon gran reserva 2016 vino La Scala. Obe vini sta pokazali bogastvo območja in skrbno nego vin v lesenih sodih. V naslednjih dneh nas je pot peljala preko ničelnega Greenwiškega poldnevnikarja, mimo mesta Zaragoza ob reki Ebro, kjer smo se ustavili za bežen ogled znamenitosti. Cilj je bil vstop v vo-

Srečanje s Slovenko Nežo Skrt, ki vodi posest in klet Aiuurri.

dilno vinsko regijo Španije – Rioja DOC, ki obsega tri podrajone: Rioja Alta, Rioja Alavesa in Rioja Baja (Oriental). Večina regije leži v upravni regiji La Rioja, najsevernejši vinogradi pa segajo že v Navaro in Baskijo. Skope padavine, veliko sonca, preplet sredozemske klime z vplivi Atlantika, predvsem pa zemlja, kot je rumena apnenčasta glina pa tudi ilovnata prodnata tla ob reki Ebro, ter tradicija gojenja vinske trte in človek soustvajajo edinstven terroir. Za Rioja so danes značilne rdeče sorte, kjer zdaleč prednjači tempranillo (ta sorta je bila pri nas v introdukcijskem poskusu na Debelem Rtiču, a jo je prekosila sorta tanat, ki je sedaj dovoljena sorta v Slovenski Istri), garnacha, graciano ... ter bele, kot je viura. Klasično so vina razdeljena na čas zorjenja v sodih. Vina z oznako »crianca«, »reserva« in »gran reserva« po pomenijo vse daljše zorenje vina v sodih in v steklenicah.

Prvo srečanje je bilo nepozabno; v vasi Leza v podokolišu Alavesa v kleti Aiuurri nas je sprejela slovenska strokovnjakinja in vodja posesti in kleti Neža Skrt. Lastniki imajo še sedem klet po Španiji in restavracijo z Michelinovimi zvezdicami; leta 2020 so kupili v tej vasi staro klet in stare vinograde. Neža nas je peljala v preko 100 let star vinograd, ki ga obdelujejo na biodinamičen način, nizka gojitvena oblika na glavo – španci to imenujejo »vaso« – s pestro paletto sort s pridelkom 3,2 t/ha (maksimalno 4,5 t/ha) daje osnovo za izjemna vina. Po ogledu moderne nove kleti, kjer tehnologija sloni na naši

strokovnjakinji, je sledila degustacija treh vin: sadno belo vino, rdečo zvrst 2021 ter Aiuurri vino iz grozdja prav iz te vasi Leza. Bogastvo barve, cvetice in harmonije ekstraktnosti vina so ostale v nas še dolgo po odhodu. Prav ponosni smo na ustvarjalno Nežo in njej vse čestitke. Predzadnji dan smo obiskali klet Finca Valpiedra, ki leži ob reki Ebro. Ogledu vinogradov, kjer so tla prodnata glinena, je sledil ogled velike sodobne kleti s pokušnjo treh rdečih vin sort garnacha in tempranillo letnika 2020 in 2019 ter vino gran reserva sorte graciano letnik 2016. Brbončice so se razvijale ob zrelih okusih velikih vin. Čas smo še izkoristili za zunanji ogled pokrajine in sodobnih arhitekturno zanimivih klet, kot sta Ysios (skok na pokušnjo) in San Pedro Ortega. Sledil je obisk starejše kleti CVNE Compania Vinoladel Norte de Espana v kraju Haro – skupno imajo v lasti 8 klet in 1600 ha vinogradov. Po ogledu zanimive starejše kleti (del kleti z nešteto lesenimi sodi je na prelomu 20. stoletja konstruiral A. G. Eiffel) je sledila pokušnja treh vin s piko na i Imperial gran reserva 2016. Zadnji dan je bil namenjen ogledu glavnega mesta Baskije Bilbao z znamenitim muzejem moderne umetnosti Guggenheim ter drugih zanimivosti. Domov smo se vrnila polni lepih doživetij iz dveh vinskih regij Španije – Penedes in večno dinamične Rioje.

Besedilo in foto: Majda Brdnik

Volk in medved v naših gozdovih

Volk in medved v Sloveniji naseljuje ta območja Dinaridov in Alp. Kljub izjemni pokritosti naše države z gozdom, nimamo velikih strnjjenih gozdnih kompleksov, ki bi zagotavljali »samostojni« življenjski prostor za velike zveri, zato so srečanja z njimi neizogibna. Tako medved kot volk sta sicer zelo previdni živalski vrsti, ki se stiku s človekom, če je le možno, izogneta.

Volkovi živijo v tropu, ki ga sestavljata nesoroden par volkov in njuni potomci. Obdobje parjenja poteka enkrat letno, med januarjem in marcem, največ legel z navadno od 58 do skotenimi mladiči pa je zabeleženih v aprilu. Smrtnost mladičev je visoka, saj skoraj 50 % mladičev pogine pred prvim letom starosti. Čeprav mladiči dosežejo odraslo velikost pri približno enem letu, pa lahko ostanejo v tropu tudi več let. V teh letih se od staršev učijo lova in iskanja hrane. V Sloveniji glavni plen volka predstavljajo jelenjad, srnjad in divji prašič, v primeru slabo zavarovanih pašnih živali pa plenijo tudi te. Pri iskanju plena lahko volčji trop naenkrat prepotuje tudi do 70 km. Volkovi so teritorialna vrsta, kar pomeni, da svoje ozemlje aktivno branijo pred drugimi volkovi in ga označujejo s tuljenjem in s kemičnim označevanjem, predvsem z iztrebljanjem in uriniranjem.

To tudi pomeni, da je število tropov na določenem območju omejeno in se na njem volkovi ne morejo »prenamnožiti«. Rezultati monitoringa volka, ki je potekal v sezoni 2022–2023, so pokazali, da je bilo takrat v Sloveniji prisotnih med 105 in 123 volkov v 17 tropih, pri čemer si pet tropov delimo s sosednjimi državami. Življenje volka v tropu na območju Hrušice pa spremljamo tudi preko GPS telemetrične ovratnice v okviru projekta Interreg Central Europe LECA.

Odrasli medvedi so samotarji, razen v času parjenja, ki poteka od sredine maja do julija. Obdobje med novembrom in marcem medved običajno preživi v brlogu. Na ta način varčuje z energijo v času pomanjkanja hrane, medvedka pa v tem času skoti od enega do treh mladičev. Mladiči običajno ostanejo skupaj z medvedko do dveh let. Obdobje, ki ga mladiči preživijo z medvedko, je zelo pomembno, saj se od nje učijo vseh veščin, potrebnih za preživetje. Medvedi so vsejedi in se hranijo predvsem s hrano rastlinskega izvora. Pri iskanju hrane so iznajdljivi, svojo prehrano pa prilagajajo glede na razpoložljivost v okolju, v katerem živijo. Lotijo se lahko tudi odpadkov, slabo zavarovanih pašnih živali ali poljščin. Glede na svojo velikost morajo zaužiti razmeroma velike količine hrane,

zato ob iskanju le te prepotujejo tudi velike razdalje. Jeseni se medvedi intenzivno prehranjujejo, saj nabirajo tolščo, ki jim pomaga preživeti zimsko pomanjkanje hrane, v tem obdobju se lahko zredijo za več kot tretjino svoje teže. Medvedi v nasprotju z volkovi niso teritorialni, zato je njihova številčnost na določenem območju odvisna predvsem od količine hrane.

Besedilo: Projektna skupina ZGS
Foto: Arhiv ZGS

Zdravstvo in sociala

Tudi vi ste lahko psiholog

Psihološka prva pomoč predstavlja podporo osebi, ki doživljani duševno stisko, s strani osebe, ki je v tistem trenutku prisotna. In ta pomoč je zelo pomembna in niti približno zanemarljiva. Pomembno je samo to, da smo pripravljeni pomagati.

Ena izmed pogostih duševnih težav je panični napad, saj ga tekom življenja doživi skoraj vsaka četrta oseba. Zato obstaja velika verjetnost, da boste nekoč ob osebi, ki bo doživela panični napad.

Spodaj so opisani temeljni koraki, kako lahko k osebi pristopimo, da ji lahko kar

najbolje pomagamo, dokler se stiska ne razreši ali ni na voljo strokovna pomoč.

1. Prepoznavna

Panični napad se običajno razvije nenadoma ter doseže svoj vrh v okviru 10 minut. Gre za doživljanje izrazito povečane tesnobe, kar je zelo neprijetno, vendar ni nevarno, in traja le omejen čas. Če so prisotni štirje ali več od naštetih simptomov, oseba verjetno doživlja panični napad.

Simptomi: pospešeno bitje srca, znojenje, mrazenje ali vročinski oblivi, tresenje, hitro dihanje in občutek dušenja,

bolečina v prsih, slabost ali nelagodje v prebavilih, otrplost ali mravljinčenje, vrtoglavica, strah pred izgubo nadzora nad sabo, strah pred smrtjo ...

2. Pristop

Najprej preverimo, če je oseba že kdaj imela panični napad in če razume, kaj se ji dogaja. Če obstaja dvom, da oseba ne doživlja paničnega napada, obstaja možnost, da gre za resno telesno stanje, v tem primeru pokličemo nujno medicinsko pomoč.

Če gre za panični napad, poskušajmo ohraniti mirno kri. Lahko rečemo Mis-

lim, da doživljaš napad panike ali Vem, da je zelo neprijetno, a bom ob tebi, dokler ne mine.

3. Pomoč

Pomembno je, da ne zmanjšujemo pomembnosti oz. intenzivnosti občutkov, ki jih doživlja oseba (npr. ne rečemo Saj ni tako hudo), ampak poskušamo pokazati razumevanje. Lahko rečemo Minilo bo; Verjamem, da je grozno, a ni nič nevarnega.

Z osebo govorimo odločno, ampak umirjeno. Lahko jo vprašamo, kaj bi ji pomagalo. Lahko jo podpremo s stavki kot npr.: Tudi ti občutki bodo minili. Ne ta-

koj, ampak bodo. Pomagamo lahko tudi s tem, da pozornost osebe iz telesnih simptomov preusmerimo na dihanje, npr.: Poskusiva umiriti dihanje, počasi in enakomerno. Počasno vdihni skozi nos in počasno izdihni skozi usta.

Ko se napad konča, preverimo, kako se oseba počuti in jo podpremo, da obstajajo učinkoviti načini pomoči, ter jo spodbudimo, da poišče nadaljnjo strokovno pomoč.

Prvi korak do ustrezne pomoči je lahko vaš osebni zdravnik, ki vas lahko po potrebi napoti k ustreznemu specialistu. V okviru Zdravstvenega doma Sežana

pa deluje tudi Zdravstvenovzgojni center, v katerem je zaposlena psihologinja Ela Breclj, ki vodi brezplačne delavnice v podporo duševnemu zdravju ter brezplačne individualne posvete. Pokličete lahko na 051 666 381 ali pišete na ela.breclj@zd-sezana.si.

Za več informacij o duševnem zdravju lahko obiščete tudi spletno stran Nacionalnega programa duševnega zdravja Mira: <https://www.zadusevnozdravje.si/>.

Vir: Smernice za psihološko prvo pomoč; Kako lahko pomagam v primeru paničnega napada?, NIJZ

Besedilo: Ela Breclj, univ. dipl. psih.

Dobrodošli v Hišo dobre volje Komen!

Besede »Zakaj bi le doma sedel, zakaj ne bi bil bolj vesel!«, ki jih je v himno hiš dobre volje vtakala naša hišna pesnica Jožica Brus, odlično zaokrožujejo naš namen. Hiša dobre volje Komen je stičišče krasnih energij, kjer dnevno odmeva veliko smeha, dobre volje in veselja. Morda nismo več mladi, pomlajeni pa zagotovo! Vabljeni, da nas spoznate v živo in ugotovite, da Hiša dobre volje ni prostor, ki bi se ga sramovali, ampak družba, na katero ste lahko ponosni. Dobrodošli!

Zelo radi ustvarjamo in si lepšamo hišo, smo aktivni in za svojo gibljivost poskrbimo z redno telovadbo in balinanjem, prav tako pa radi dobro jemo in ob praznikih z veseljem tudi nazdravimo. Prav vsak dan se veliko smejemo, bremo, da smo na tekočem, in nasploh tke-mo prijateljstva med seboj in z vsemi, ki nas radi obišejo. Najbolj veseli smo, ko se družimo z otroki iz Vrtca Komen in OŠ Komen, ki nam z veseljem prirejajo prave kulturne dogodke, da lahko uživamo v njihovih prekrasnih nastopih in predstavah. Z otroki se igramo in se en od drugega učimo predvsem radosti in smeha.

Sproščenosti. Takoj smo vsaj pol mlajši! Svoje možgančke treniramo z reševanjem križank, ugank in raznih zagonetk ter rednim ročnim pisanjem, ki nam ga preko Društva Radi pišemo z roko prireja odlična mentorica Marjana Jazbec. Čas si krajšamo z raznimi izvirnimi igrami in druženjem nasploh. Prav to, da nismo sami, je najboljšje varovalo pred marsikatero boleznijo. To, da smo v družbi sovrstnikov, s katerimi doživljamo samo lepe stvari, pa najlepše darilo. Ustvarjamo tudi z našimi prijatelji iz Društva Vezi, razveselil pa nas je tudi kraški ovčar Primus, ki nas je skupaj s svojo skrbnico Damijano Lisjak motiviral kot Tačka pomagačka. Zelo se razveselimo pevskih obiskov – nedolgo nazaj smo zaplesali z ženskim pevskim zborom Društva žena Miren-Orehovlje, ki bi s harmoniko Miloša Mozetiča na plesišče zvalili tudi kamen! Zelo ponosni in veseli pa smo tudi na to, da smo sodelovali v skupni medgeneracijski akciji »Pokloni čas, polepšaj dan!« -- Andreja Meziniec iz NIJZ Nova Gorica ve, da se zdravje začne v družbi nasmehov in teh je bilo na prekrasnem

dogodku veliko! Zelo veseli smo, da nam je Ljudska univerza Sežana skupaj z Občino Komen postavila prekrasen zeliščni vrt, ki nas bo oskrboval z zelišči za čaje, z dišavnicami pa bo polnil naše prekrasne ročno izdelane izdelke in nasploh lepšal že tako prekrasno okolico, ki obkroža našo lepo Hišo. Ni čudno, da si tudi z lastno iznajdljivostjo in ustvarjalnostjo na različne načine krajšamo čas in hkrati jačamo svoje zdravje in veselje. Res nam je nadvse lepo! Ponosni in hvaležni smo, da se je župan Občine Komen Erik Modic odločil, da je z županovim priznanjem potrdil, da je Hiša dobre volje Komen pomemben dejavnik življenja občanov in občank. Hvala vsem, ki se spomnite na nas in nam s svojim časom polepšate dan! To nam veliko pomeni.

Če bi tudi vi radi malo naše dobre volje, nas čim prej kontaktirajte! Pri nas dobite vse tisto, kar potrebujete, zato ne oklevajte. Predsodke pustite pred vrati

in vstopite. Odprti smo vsak delavnik od ponedeljka do petka med 7.00 in 17.00. Vedno se lahko obrnete na strokovno delavko Tino Krog (tina.krog@dung.si,

051 605 699) ali na Hišo (hisa.komen@dung.si, 041 337 059). Zelo toplo vabljeni in dobrodošli! Zagotavljamo vam, da vam druženja z nami ne bo žal.

Besedilo in foto: Tina Krog

Ekipe prve pomoči preverile usposobljenost

Sredi junija je v Materiji potekalo Regijsko preverjanje usposobljenosti ekip prve pomoči Civilne zaščite in Rdečega križa za ekipe z območja izpostav Uprave RS za zaščito in reševanje (UR-SZR) Postojna, Koper in Nova Gorica. Preverjanje sta letos organizirali URSZR – Izpostava Postojna in RKS – Območno združenje Sežana.

Namen regijskega preverjanja je utrjevati znanje za preprečevanje nesreč in dajanje učinkovite pomoči v primeru njihovega nastanka, obnavljati praktično znanje članov ekip, vzdrževati trajno usposobljenost za dajanje prve pomoči ter upoštevati sodobne učne metode, dosežke ter nove smernice v prvi pomoči.

Preverjanja se je letos udeležilo dvanajst ekip, polovica od njih se je potegovala za uvrstitev na državno preverjanje, ki bo 5. oktobra v Zagorju ob Savi. Razen ekipe Civilne zaščite iz Občine Postojna je bilo med sodelujočimi kar enajst ekip iz vrst Rdečega križa, in sicer tri ekipe iz RKS - OZ Ajdovščina, po dve ekipi iz RKS - OZ Tolmin, RKS - OZ Koper in RKS - OZ Postojna-Pivka ter ena ekipa iz RKS - OZ Nova Gorica. Tem se je pridružila še ekipa prve pomoči iz sosednje države Hrvaške – Gradsko društvo Crvenog križa Buje, ki se kot gostja že več let udeležuje regijskih preverjanj na tem koncu Slovenije.

Ekipe so nudile prvo pomoč poškodovanim v štirih namišljenih realistično prikazanih nesrečah na delovnih točkah, razporejenih v prelepem naravnem okolju v Materiji, Baču pri Materiji in Povžanah. Za pristnost poškodb je skrbelo pet izkušenih maskerjev.

Na prvi delovni točki je prišlo do poškodb mladostnikov med igranjem košarke na igrišču zaradi nadlegovanja alkoholiziranega mimoidočega. Na drugi točki se je zgodila prometna nesreča vozila na begu, ki je ilegalno prevažalo migrante, v kateri se je poškodovalo več ljudi. Na tretji preizkušnji je na delovišče, kjer so delavci obrezovali drevje, vstopila mlajša družina z dojenčkom, kar je imelo za posledico več težjih poškodb. Na četrty točki so ekipe oskrbele člane družine,

ki so se poškodovali med spravilom drv.

Delo ekip je ocenjevalo dvajset ocenjevalcev, predavateljev prve pomoči z veljavno licenco Rdečega križa Slovenije pod vodstvom strokovnega vodje preverjanja.

Ekipe so pokazale visok nivo znanja in usposobljenosti za ravnanje v nesrečah. Zagotovo nanje lahko računamo tudi v primeru resničnih nesreč.

Organizatorja preverjanja se zahvaljujeta vsem, ki so sodelovali pri pripravi in izvedbi tega velikega dogodka. Posebej se zahvaljujeta Prostovoljnemu gasilskemu društvu Materija za gostoljubnost in izjemno pomoč ter podporo.

Besedilo: Dora Sedmak, RKS-OZ Sežana
Foto: Andrej Gustinčič

Odprto pismo bralcem

Pozdravljena sosed, pozdravljen sosed!

Od 1. junija 2024 sem vaša nova sosedica in direktorica Območne razvojne agencije Krasa in Brkinov (ORA). Pišem vam to odprto

pismo, ker verjamem v moč skupnosti in sodelovanja pri razvoju našega območja. Upam, da boste skozi te besede bolje spoznali mene, pogled na prihodnost agencije ORA ter posledično Krasa in Brkinov.

Pred 15 leti sem se srečala z misljo, ki je zaznamovala mojo poklicno pot in postala življenjsko vodilo: »Kot posamezniki smo lahko uspešni le v uspešnem okolju. Ne moremo biti uspešni v neuspešnem okolju.« To načelo sem uresničevala pri razvoju podjetniškega centra v občini Hrpelje-Kozina, kjer sem s sodelavci ustvarjala odprto podjetniško kulturo. Dnevno smo živeli sodelovanje, kolektivno učenje in razvoj v skupnosti. Posledično verjamem, da na podoben način uspešno razvijamo tudi našo regijo.

Po prvi analizi situacije ugotavljam, da ima okolje Krasa in Brkinov neizmeren in še neizkoriščen potencial. Veliko je lokalnih dobrin, snovne in nesnovne kulturne in naravne dediščine ter kreativnih posameznikov in podjetij, ki jih je smiselno podpreti, nadgraditi in vzpostaviti dolgoročno vzdržne dejavnosti oziroma aktivnosti. Z veseljem opažam, da smo v prvih petih mesecih letošnjega leta na območju štirih občin (Divača, Hrpe-

lje-Kozina, Komen in Sežana) zabeležili 7 % več prihodov turistov in 8 % več prenočitev v primerjavi z enakim obdobjem lani. Tudi to kaže na pozitivne trende, ki jih moramo izkoristiti.

Naš cilj je, da s skupnimi močmi vzpostavimo razvojni in komunikacijski ekosistem, ki bo temeljil na proaktivnem sodelovanju in ciljno usmerjenem delu. Skupaj s predanimi sodelavci postajamo referenčna točka za razvoj in turizem v regiji.

Trenutno se osredotočamo na naslednje projekte (več na visitkras.info):

- **KrasPass Gourmet:** Akcija, ki povezuje 30 lokalnih ponudnikov in poteka do konca septembra 2024;
- **aktivno spodbujanje trajnostnega turizma** (na destinaciji je sedaj že 15 turističnih ponudnikov s trajnostnim znakom, podeljenim v okviru Zelene sheme slovenskega turizma) **ter trajnostne mobilnosti** (KrasBrkini bikes z 9 postajami s 33 električnimi in 12 navadnimi kolesi);
- **1. javni poziv LAS Krasa in Brkinov** z delavnicami za oblikovanje projektnih idej (več na laskrasinbrkinov.si), pri čemer projektne prijave zbiramo do konca septembra.

Za doseg naših ciljev bomo v okolju spodbujali naslednje vrednote:

- **Sodelovanje:** Aktivno in spodbujeno sodelovanje med deležniki
- **Enakovrednost:** Fokus na skupnem cilju, ne na moči posameznikov
- **Transparentnost:** Jasna in poštena komunikacija

- **Informiranost:** Strokovno znanje in specializacija
- **Odgovornost:** Skupna odgovornost za družbeno korist
- **Dostopnost:** Naklonjenost sodelovanju in razvoj priložnosti
- **Odprtost:** Sprejemanje novih idej in perspektiv.

Ob prevzemu funkcije sem polna optimizma in idej, vendar se srečujem tudi z izzivi. Med njimi so predvsem komunikacijski ter šibka usklajenost pričakovanih in prioritet raznolikih deležnikov. Te izzive bomo morali nasloviti, da bi lahko uresničili naše cilje in ustvarjali pozitivne učinke na okolje.

Vabim vas, draga sosedica in sosed, da se nam pridružite na tej poti. Skupaj lahko določimo prioritete, postavimo akcijske načrte in soustvarjamo prihodnost, ki nam je na dlani. Priložnosti so številne, vendar jih lahko izkoristimo le s proaktivnim, odgovornim in konstruktivnim sodelovanjem.

Za zaključek vas vabim, da se udeležite zgoraj navedenih dogodkov, razmislite o prijavi na omenjeni razpis ter prispevate svoje ideje in pobude. Veseli bomo skupnega soustvarjanja naše prihodnosti. Verjamemo, da bomo ustvarjali spremembe, ki imajo pozitivne posledice na kakovost bivanja na območju Krasa in Brkinov.

Za prvo pismo bo dana roka dovolj. Verjamem, da se srečava v bližnji prihodnosti in pogovor nadaljujeva. Kava ali čaj, roka ali objem, pobuda ali rešitev. Naj se novo poglavje začne!

Besedilo: Dr. Karmen Rodman,
ORA Krasa in Brkinov

AGROTUR+ dan je uspešno združil številne vinogradnike in ljubitelje vina

Projekt Agrotur+, ki ga sofinancira Evropska unija v okviru Programa Interreg VI-A Italija-Slovenija 2021–2027, je v okviru Praznika Terana in pršuta v ponedeljek, 5. avgusta, postregel s pestrim celodnevним programom Agrotur+ dan. Izobraževalne delavnice in seminarji s področja vinarstva in vinogradništva so

se odvijali na različnih lokacijah na območju Krasa. Dan smo zaokrožili s kulinarično izobraževalnim dogodkom na Gradu Štanjel.

Začeli smo s terensko delavnico v tomajskih vinogradih. Delavnico o spremljanju bolezni in škodljivcev sta vodila dr. Klemen Lisjak iz Kmetijskega inštituta

Slovenije in Giovanni Bigot iz italijanskega podjetja Perleuve. Udeleženci so se poglobili v tematike, kot so spremljanje bolezni in škodljivcev, upravljanje sušnega stresa in inovativne metode za pametno rabo vode pri namakanju. Obisk lokalne kleti je prinesel praktični vpogled v pridelavo vina.

Popoldan smo nadaljevali v Sežani na sedežu zadruga Vinakras s seminarjem na temo »Vino & zdravje: odgovorno in varno uživanje.« Prof. dr. Sabina Passamonti iz Univerze v Trstu je osvetlila pomembnost zdravega uživanja vina in njegovih koristi na zdravje ljudi.

V čarobnem ambientu Gradu Štanjel smo zaokrožili celodnevno dogajanje s kulinarčno izobraževalnim dogodkom »Pršut in vino«, ki je potekal v soorganizaciji Bistroja Grad Štanjel. Na grajskem dvorišču so imeli obiskovalci priložnost okusiti različne vrste sredozemskih pršutov in spoznati širok spekter ekološko pridelanih vin iz Primorske vinorodne dežele. V Viteški dvorani pa je potekala razprava o razlikah in podobnostih med sredozemskimi pršuti, ki jo je vodila dr. Marjeta Čandek Potokar iz Kmetijskega inštituta Slovenije. Robi Jakomin iz LAS Krasa je predaval na temo ekološko pridelanih vin. Ob zaključku večera je dr. Stanislav Renčelj predstavil svoje najnovejše knjižno delo y naslovom Med žlahtnim kraškim pršutom in blagodejnim teranom.

Z namenom spodbujanja aktivnosti za razvoj kmetijske in turistične dejavnosti na območju čezmejnega Krasa bo ORA Krasa in Brkinov v sodelovanju z ostalimi partnerji projekta Agrotur+ in čezmejnimi lokalnimi deležniki projekta Agrotur+ do zaključka, ki bo konec julija prihodnje leto, organizirala več strokovnih in

promocijskih dogodkov na čezmejnem kraškem ter na širšem programskem območju.

Besedilo: Ana Hrast
Foto: Ana Rojc

Z novinarji in ponudniki namestitev na »Hop-on Hop-off« vožnjo

V mesecu juliju smo se v okviru projekta KRAS-CARSO II (Program Interreg VI-A Italija–Slovenija 2021–2027) skupaj z slovenskimi novinarji in ponudniki namestitev iz Krasa in Brkinov zapeljali na »Hop-on Hop-off« vožnjo med turistični-

mi znamenitostmi ter KrasPass ponudniki na področju nastajajočega geoparka Kras-Carso.

Na poti Sežana–Dutovlje–Repentabor–Praprot–Komen–Pliskovica–Sežana smo obiskali in doživeli: vinsko klet

Štok z »KrasPass degustacijo vin«, ogled geološke točke v Repentaboru, vinarja Zidarich v Praprotu, gostilno Špacapan v Komnu s »KrasPass doživetjem vrhunske kulinarike« ter kamnoseka Bortolata v Pliskovici z doživetjem »KrasPass čudesa Krasa in Brkinov«.

Raziščite tudi vi KrasPass Gourmet degustacije in doživetja preko spleta www.visitkras.info/kraspass, kjer lahko doživetje predhodno rezervirate in kupite.

Besedilo: Katja Kralj, strokovna vodja destinacije Kras in Brkini
ORA Krasa in Brkinov, d. o. o.
Foto: arhiv ORA Krasa in Brkinov, d. o. o.

Koncert ob občinskem prazniku Občine Komen

Letos so nas ob občinskem prazniku v Komnu na Grofovski zabavali Čuki. Prilagamo nekaj fotoutrinkov.

Foto: arhiv ORA Krasa in Brkinov, d. o. o.

Podelitev nagrajenih del 9. nagrade Maks Fabiani na Gradu Štanjel

V nedeljo, 2. junija 2024, je na Gradu Štanjel potekala podelitev nagrade Maks Fabiani.

Nagrada Maks Fabiani za izjemna dela na področju urbanističnega, regionalnega in prostorskega načrtovanja je bila ustanovljena leta 2005, ob 140-letnici rojstva Maksa Fabianija, velikega srednje-evropskega arhitekta in urbanista. Vsaki dve leti jo podeljujejo Društvo urbanistov in prostorskih planerjev Slovenije,

Ustanova Maks Fabiani in Občina Komen v sodelovanju z Ministrstvom za kulturo RS ter Ministrstvom za naravne vire in prostor RS.

Na razstavi so predstavljeni vsi prispeli projektni na razpis 9. nagrade Maks Fabiani za izjemna dela na področju urbanističnega in prostorskega načrtovanja.

Podeljene nagrade:
Nagrada Maks Fabiani 2023 ter nomi-

nacija in predlog Slovenije za evropsko nagrado ECTP:

- Uresničevanje prostorske vizije Ljubljana 2025 avtorja prof. Janeza Koželja in Mestne občine Ljubljana s sodelujočimi urbanističnimi načrtovalci in projektanti objektov in ureditve javnega prostora.

Priznanje Maks Fabiani 2023:

- Monografija Ljubljanskega urbanistič-

nega zavoda z naslovom »Presek urbanistične misli in izvedbe v prostoru med 1960 in 2020«

- Delo Urbanističnega inštituta RS in Skupnosti občin Slovenije z naslovom »Odllok o urejenosti naselij in krajine: Prostorske strokovne podlage in participativen proces v prostorskem načrtovanju«

- Delo konzorcija Elea IC, d. o. o. – SŽ projektivno podjetje Ljubljana, d. d.; Tiring d. o. o.; Projekt, d. d., Nova Gorica z naslovom »Humanizacija železniškega prostora na urbanem območju Mestne občine Ljubljana; izsek strokovnih podlag za državni prostorski načrt nadgradnje gorenjske proge na odseku Ljubljana–Kranj/Naklo«

Študentsko priznanje Maks Fabiani 2023:

- »UNI.ON-OFF« Avtorji: Pia Winkler, Urša Irman, Žana Križnič. Mentorji: izr. Prof. mag. Polona Filipčič Gorenšek in doc. Primož Hočevar.

Besedilo:

Helena Kosmina, ORA Krasa in Brkinov
Foto: arhiv ORA Krasa in Brkinov, d. o. o.

Obisk Gradu Štanjel in njegovih vsebin v prvem polletju

V prvih šestih mesecih letošnjega leta se nadaljuje trend povečanega obiska Centra za obiskovalce Grad Štanjel, saj smo do konca meseca junija našli več kot 6600 domačih in tujih obiskovalcev. Še vedno prednjačijo slovenski gostje, se pa iz leta v leto vztrajno povečuje obisk tujih turistov. Poleg obiskovalcev sosednjih držav beležimo rast obiska turistov iz Španije, Francije, Češke, Slovaške, Poljske in držav Beneluksa. Že leta se znotraj starega mestnega jedra izvajajo tudi številni vodeni ogledi, ki se jih je v prvem polletju letošnjega leta udeležilo

preko 2200 oseb. Skupaj je bilo tako izvedenih 85 organiziranih vodnj z lokalnim turističnim vodnikom. Opažamo, da se gostje zanje vse pogosteje odločajo, saj jim lokalni vodniki ponujajo bogate informacije, ki jih sami ne bi mogli pridobiti zgolj z ogledom posameznih znamenitosti. Povečano zanimanje beležimo tudi pri posebnih doživetjih, s katerimi smo v Štanjelu intenzivnejše pričeli z oglaševanjem in trženjem v lanskem letu in ki, ob zaključku vodenja, zajemajo bodisi degustacijo vina v grajski vinoteki bodisi kraško marendo s kozarcem vina

pri lokalnem ponudniku. Zaradi novega Muzeja Grad Štanjel se znatno povečalo tudi število šolskih skupin, ki obiščejo tako muzej kot tudi ostale dele Štanjela. V ta namen smo konec meseca maja gostili učitelje iz različnih delov Slovenije, da bi jim predstavili muzejsko razstavo »Narava in človek na Krasu«. Zaposleni v območni razvojni agenciji smo gostom predstavili možnost izvedbe tako pedagoških programov kot tudi ostalih vodenih ogledov za osnovne in srednje šole. Cilj vseh nas je pritegniti in muzej približati še več skupinam, ki bi tako ob obisku Štanjela spoznale vse dodatne vsebine v gradu. S pomočjo še večjega obiska Galerije Lojzeta Spacala in samega muzeja si želimo, da Štanjel postane privlačna destinacija skozi vse leto. Prepričani smo, da se bo tudi v drugi polovici leta še naprej nadaljevala uspešna sezona z nizom večanja obiska tako v centru za obiskovalce, Galeriji Lojzeta Spacala, Muzeju Grad Štanjel kot število udeležencev poučnih vodenih ogledov in posebnih doživetih zgodb.

Besedilo: Urban Grmek Masič, ORA Krasa in Brkinov, d. o. o.

Foto: arhiv ORA Krasa in Brkinov, d. o. o.

Odkrivanje kraške dediščine: celodnevni izlet po Ferrarijevem vrtu, Pepinem kraškem vrtu in Botaničnem vrtu Sežana

Kras, znan kot dežela mogočne podzemne krajine in čudes, je v soboto, 1. junija 2024, bil v znamenju vodenih ogledov treh izjemnih vrtov, ki so sestavni del njegove naravne in kulturne dediščine. Ne pozabno celodnevno popotovanje po znamenitih vrtovih sta organizirala ORA Krasa in Brkinov ter Botanični vrt Sežana, s katerim sta ob dani priložnosti želela vse tri kraške vrtove še bolj približati širši javnosti.

Prvi konec tedna v juniju je bil namenjen mednarodnemu projektu »Dobimo se na vrtovih«, čigar cilj in poslanstvo je vsako leto poudariti bogastvo, pomembnost in raznolikost zgodovinskih ter sodobnih parkov in vrtov. Sama pobuda prihaja iz Francije, kjer omenjeno akcijo pripravljajo že več kot dvajset let (»Rendez-vous aux jardins«). V letošnjem letu so bila vrata parkov in vrtov odprta od 31. maja do 2. junija, tema dogodkov pa je bila »Pet čutov v vrtu«.

Gostje so si skupaj z lokalnim turističnim vodnikom najprej ogledali Ferrarijev vrt v Štanjelu, kjer so skozi arhivske podobe in zgodbe spoznavali družino Ferrari, ki je v tem čudovitem vrtu preživljala svoje počitniške dni. Vrt, ki ga je zasnoval Maks Fabiani, eden največjih slovenskih urbanistov in arhitektov, je izjemen kulturni in arhitekturni spomenik državnega pomena. Vodeni ogled je razkril terasasto zasnovo vrta, izbrano rastlinje in fenomen vodovodnega sis-

tema ter samooskrbni sistem posestva z lastnimi sadovnjaki, zelenjavnimi vrtovi, pašniki, čebelnjaki, bazenom, baliniščem in ledenico.

V Pepinem kraškem vrtu v Dutovljah je domačinka Pepa obiskovalce popeljala na sprehod po vrtovih in kraški gmajni. Gostje so tako spoznali posebnosti kraške krajine, lokalne kulture in tradicije ter uživali v zgodbah klenih vaških žena. Pepa je med slikovitimi kraškimi vinogradi povabila na kraško marendo iz lokalnih dobrot, kar je celotni izkušnji dodalo še pristni gastronomski pečat.

Celodnevni izlet se je zaključil v Botaničnem vrtu v Sežani. Obiskovalce je sprejela Myrtò Scaramangà, ki je v slogu 19. stoletja predstavila vrt ob Vili Mirasasso. Zgodba o grški trgovski rodbini Scar-

mangà je skozi poezijo in pripovedi obiskovalce popeljala v davno minuli čas, ko je vrt odseval dostojanstvo te plemenite družine in ljubezen ter naklonjenost, ki jo je gojila do narave, kulture in umetnosti.

Dogodek je sovpadal s Tednom čezmejnega geoparka Kras-Carso in je bil organiziran v okviru projekta KRAS-CARSO II, sofinanciranega iz Programa sodelovanja Interreg V-A Italija-Slovenija 2021–2027, kar se je izkazalo za odlično priložnost, da skupaj povežemo in zasujemo nepozabno doživetje, ki je razkrilo tri neprecenljive zgodovinske, kulturne in naravne bisere Krasa.

Besedilo: Urban Grmek Masič in Tinkara Gulič, ORA Krasa in Brkinov, d. o. o.
Foto: arhiv ORA Krasa in Brkinov, d. o. o.

Podaljšanje veljavnosti certifikata Zeleni ključ – Green Key Gradu Štanjel

Grad Štanjel, s katerim upravlja Območna razvojna agencija Krasa in Brkinov, se je pred tremi leti pridružil družini ponudnikov s trajnostnim certifikatom Zeleni ključ – Green Key.

Okoljski znak Green Key oziroma Zeleni ključ je vodilni standard za odličnost

na področju okoljske odgovornosti in trajnostnega delovanja v turistični industriji in pomeni zavezanost podjetij, da v certificiranih obratih spoštujejo stroge kriterije, gostom pa zagotavlja, da z izbiro takšnih obratov neposredno pripomorejo k varovanju okolja.

Ponudnik certifikat prejme za obdobje enega leta, nakar sledi ponovna presoja na terenu. V mesecu avgustu je ORA Krasa in Brkinov opravila presojo znaka ter

pripravila akcijski načrt za leto 2024/25

V naslednjem letu načrtujemo v Gradu Štanjel uvesti ocenjevanje zadovoljstva gostov s storitvami, ki jih grad ponuja. Ocenjujemo, da bo navedeno pripomoglo k dvigu kakovosti storitev ter sledenju zastavljenemu cilju čim bolj trajnostnega poslovanja objekta.

Besedilo:
Helena Kosmina, ORA Krasa in Brkinov

Poletje na Krasu in v Brkinih z noto trajnosti

Štiri kraško-brkinske občine so se z vstopom v Zeleno shemo slovenskega turizma zavezale, da bodo spodbujale trajnostno delovanje, združevale trajnostna prizadevanja ter promovirale lokalni značaj in zelene zgodbe. Za krepitev trajnostne mobilnosti in okrepitev lokalne identitete je ORA Krasa in Brkinov kot krovna organizacija za razvoj in promocijo turizma na tem območju organizirala brezplačne »Hop-on Hop-off« prevoze ter KrasPass Gourmet doživetja in degustacije, ki bogatijo destinacijo vse do jeseni.

Vse do 1. septembra 2024 je ob sobotah in nedeljah delovala krožna povezava med turističnimi znamenitostmi na področju geoparka Kras-Carso po sistemu »Hop-on Hop-off«. Glavni namen

storitve je bil povezati turistične znamenitosti na področju nastajajočega čezmejnega geoparka Kras-Carso ter s tem omogočiti turistom in domačinom enostavno premikanje med znamenitostmi na področju slovenskega in italijanskega Krasa brez stroškov prevoza. Poleg tega od ponedeljka do petka še naprej ostaja na voljo storitev prevozov na zahtevo Lokalno povezani s ToyotaGo.

Kras in Brkini že peto leto zapored obiskovalce in domačine vabijo na gurmanško raziskovanje destinacije in nepozabna doživetja v okviru aktivnosti KrasPass Gourmet. Od 17. junija do 29. septembra 2024 je več kot 30 ponudnikov povezanih v gastronomsko družino KrasPass Gourmet, z namenom, da obiskovalcem omogočijo, da vsak dan v tednu doživijo

edinstvenost Krasa in Brkinov. KrasPass Gourmet omogoča izbiro med vinskimi degustacijami, pokušinami lokalnih dobrot in doživetji čudes Krasa in Brkinov po enotnih cenah 18 in 24 evrov na osebo. Vrhunski kuharski mojstri so v okviru KrasPass Gourmet poletja pripravili 5-hodne degustacijske menije po enotni ceni 50 evrov na osebo iz lokalnih, sezonskih in visokokakovostnih sestavin.

Rezervirajte tudi vi KrasPass doživetje: www.visitkras.info/kraspas.

Več informacij o brezplačnih prevozih na <https://www.visitkras.info/nacrtuj-obisk/kako-po-krasu-in-brkinih/poletni-prevozi/>

Besedilo: Katja Kralj, Strokovna vodja destinacije Kras in Brkini
ORA Krasa in Brkinov, d. o. o.

Zelena shema slovenskega turizma – anketiranje prebivalcev

V letu 2021 smo kraško-brkinske občine (Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežana) skupaj vstopile v Zeleno shemo slovenskega turizma (ZSST) ter pridobile **ZLATI ZNAK Slovenia Green Destination**.

S tem smo se zavezale, da bomo spodbujale trajnostno delovanje, združevale trajnostna prizadevanja ter promovirale lokalni značaj in zelene zgod-

be. Tako smo se kraško-brkinske občine na slovenskem in evropskem in globalnem trgu pozicionirale do okolja kot družbeno odgovorna destinacija.

Za vzdrževanja ZLATEGA ZNAKA je potrebno izvesti tudi anketne vprašalnike med prebivalci, zato vas prosimo, da si vzamete par minut časa in **izpolnite kratek spletni vprašalnik**, ki se nahaja na tej povezavi: <https://www.1ka.si/a/ffbed67e> oz. preko QR kode.

Hvala, ker nam pomagata izboljšati kakovost trajnostnega poslovanja destinacije Kras in Brkini.

Besedilo:
Katja Kralj, strokovna vodja destinacije
Kras in Brkini in zeleni koordinator
ORA Krasa in Brkinov, d. o. o.

Poletje v Štanjelu

Letošnje poletje v Štanjelu je postreglo s 26 dogodki, ki so se zvrstili v sklopu Poletnega festivala Štanjel in izven. V poletnih mesecih se je na šestih prizoriščih po Štanjelu zvrstilo 10 koncertov, dva festivala, tri gledališke predstave, trije sklopi delavnic, štiri razstave, tri projekcije filmov in štirje glasbeno-kulinarični

večeri. Dogodki so bili namenjeni vsem starostnim skupinam in prav vsak je lahko našel nekaj zase. Z veseljem lahko povemo, da smo na prireditvah našli preko 4500 obiskovalcev. Prireditve v sklopu Poletnega festivala so bile sofinancirane iz proračunskih sredstev Občine Komen.

Organizatorji dogodkov/partnerji:

Športno kulturno društvo Biser Krasa Štanjel, Kobal production, Društvo Venček iz Štanjela, Zavod Dobra pot, JSKD OI Sežana, Zavod Our Labyrinth, Grad Štanjel Restaurant & Lounge bar, Kinoateljje, Ana & Gaja Art Gallery, Gražarjevi, Taja Tavčar in Aleksija Švara, Občina Komen, ORA Krasa in Brkinov.

Besedilo: Anja Tisel Zadnik, ORA Krasa in Brkinov, d. o. o.
Foto: arhiv ORA Krasa in Brkinov, d. o. o.

Športno

Dne 11. avgusta je v Parizu ugasnil olimpijski ogenj in 90-članska reprezentanca Slovenije se je dvignjenih glav vrnila domov. S tremi olimpijskimi kolajnami (dve zlati, ena srebrna) je Slovenija na letošnjih olimpijskih igrah zasedla drugo mesto po številu zlatih kolajn na število prebivalcev. Resnici na ljubo, s kančkom športne sreče bila bera medalj lahko še precej večja. Z odličnimi dosežki so slovenski športniki dokazali svojo moč in pripravili teren za še večje uspehe na igrah v Los Angelesu 2028.

Delček olimpijskega utripa so na olimpijskih igrah v Parizu doživeli tudi slovenski balinarji. V sklopu spremljevalnega programa so na povabilo Balinarske zveze Francije skupaj s francosko izbrano vrsto pred množico športnih navdušencev predstavili atraktivne balinarske discipline. Promocijski dogodek je bil namenjen podpori prizadevanjem, da v prihodnosti balinanje postane olimpijski šport. Na promocijskem dogodku sta Slovenijo zastopala aktualna svetovna podprvakinja Nina Volčina in večkratni mladinski svetovni prvak Jaka Štremfel iz Kobjeglave. Da je francoska balinarska zveza ob podpori njihovega olimpijskega komiteja za partnerja promocije izbrala ravno Balinarsko zvezo Slovenije, je velika čast in dokaz, kakšno veljavo v svetovnem balinanju ima Slovenija. Podporo prizadevanjem po uvrstitvi balinanja na olimpijske igre je podal tudi

Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez. Kdo ve, mogoče bomo na eni izmed naslednjih olimpijskih igrah strastno navijali za kraške balinarje in se veselili njihovih uspehov. Ob vsej tradiciji in razvejanosti športne panoge bi si to zaslužili.

Tako, kot so si pot na evropski pokal zaslužile balinarke iz Kobjeglave. Po osvojenem naslovu državnih prvakinj so si balinarke BK Hrast zagotovile nastop na zaključnem turnirju evropskega klubskega pokala, ki bo sredi meseca septembra potekal v Franciji. Po moški ekipi BK Hrast se je na zaključni turnir uspelo uvrstiti tudi ženski ekipi. Za vse člane BK Hrast, krajane Kobjeglave ter Občino Komen je to izjemen uspeh. Balinarkam želimo, da nahrbtnik bremen in velikih pričakovanj po rezultatskih ciljih pustijo doma in pozitivno energijo, samozaupanje ter užitek ob igri potisnejo v ospredje. Podpora iz domačega okolja vam je zagotovljena.

V mesecu juniju smo s projektom Slovenska bakla podprli naše športnike in športnice, ki so v času iger zastopali barve Slovenije. S tem smo jim vlili dodatno moč in motivacijo pred začetkom iger, obenem pa širili vrednote olimpizma ter povezali lokalno okolje. Iz strani staršev in otrok pohvaljena izvedba počitniškega programa Poletje na Krasu je pokazala na vso našo prilagodljivost, iznajdljivost ter predanost otrokom. Odlično organizira-

na in že tradicionalna nogometna turnirja v Komnu in Štanjelu sta privabila lepo število nogometnih ekip in športnih navdušencev. V lokalnem okolju imata šport in rekreacija vsekakor veliko število privržencev in svoje mesto. S skrbjo za zdrav življenjski slog pomagamo soustvarjati povezano in zdravo lokalno skupnost.

Ob zavedanju vseh težav, ki jih imajo osnovna šola in športna društva pri izvajanju športne vzgoje ter organiziranih športnih vadb, so občinski svetniki na svoji redni seji občinskega sveta septembra lani odločili, da mora biti reševanje problematike športne infrastrukture v občini »hitro in preudarno«. Po letu dni smo tam, kjer smo bili. Sprejetim zavezam dejanja ne sledijo, mrtev tek se nadaljuje, »hitrost in preudarnost« se ponovno meri v letih. V Zakonu o lokalni samoupravi je za zadovoljevanje potreb svojih prebivalcev med izvirnimi nalogami občine med drugim navedeno tudi »pospeševanje razvoja športa in rekreacije«. Smo sredi delovanja mandata trenutnega občinskega sveta. S tako »hitrostjo in preudarnostjo« sprememb tudi v drugi polovici njihovega mandata najbrž ni pričakovati. Lahko le upamo, da se v prihajajočem predvolilnem času z lastno aktivno angažiranostjo pri reševanju problematike športne infrastrukture v Občini Komen ne bodo preveč hvalili in s tem trkali na vrata volivcev. Vseh seveda ne gre metati v isti koš. Za učence,

športnike in rekreativce veljajo rezultati in dejanja in ne besede ali obljube. Istočasno se v Športni zvezi Komen sprašujemo, ali je naš standardni program Poletje na Krasu, ki se ga je letos udeležila že

četrt generacija otrok, za občino dovolj kakovosten in vreden ustreznega sofinanciranja. Zaradi nepoznavanja razmer na trgu in metanja programov v isti koš iz strani odločevalcev bomo o nadaljeva-

nju programa morali razmisliti. Z minusom ob zaključku programa se tudi naše prostovoljno delo nekje konča.

Besedilo: Rajko Kralj

Mladinska šola nogometa Komen v Olimpijskem športnem centru Planica

V tretjem tednu meseca avgusta je z delom ponovno začela nogometna šola Komen. Kot je že v tradiciji, sta zadnji vikend v avgustu selekciji U11 in U13 odpotovali na krajše priprave v Olimpijski športni center v Planico. Na pripravah so si poleg vadbe nogometnih veščin ogledali tudi planiške skakalnice in druge zanimivosti, ki jih v Planici ne manjka. Namen takšnih priprav je predvsem, da se otroci družijo in bolje spoznajo tudi izven domačega okolja ter pridobijo ustrezna nogometna znanja. V teh dneh pa je

Olimpijski športni center Planica obiskal tudi naš nekdanji uspešen smučarski skakalec Cene Prevc. Zadnji dan priprav

pa sta na poti domov obe selekciji odigrali prijateljski tekmi v Komendi. Slike povedo več kot besede.

Vabimo vas k vpisu v nogometno šolo Komen – selekcija U15 letnik 2010–2011, selekcija U13 letnik 2012–2013, selekcija U11 letnik 2014–2015, selekcija U9 2016–2017 in selekcija U7 letnik 2018–2019. Lepo so vabljeni tudi punce vseh starostnih skupin. Prijave sprejemamo na e-naslov: mladi.nkkomen@gmail.com ali na treningih – prijave sprejema trener ali prisotni predstavnik kluba, ki je vsak ponedeljek, torek, sredo in petek ob 17.00 na nogometnem igrišču v Komnu ali čez zimo v telovadnici OŠ Komen, in sicer ob torkih, sredah in četrtek po razporedu nogometne šole NK Komen – kontakt Matjaž Grmek, 041 583 205 in Primož Adamič 031 613 939.

Besedilo: Adrijan Spačal
Foto: Primož Adamič in Sebastjan Žvokelj

Predstavitve Športno košarkarskega društva Kras pred novo tekmovalno sezono

Pred tekmovalno sezono 2024/25 smo se v ŠKD Kras odločili, da naše dosedanje delo in načrte predstavimo na način, ki je ob poplavi digitalnih vsebin marsikomu še vedno bližje, preko formata revije. Nekaj glavnih poudarkov predstavljamo v nadaljevanju.

»Športno košarkarsko društvo Kras je

Naslovnica predstavitve ŠKD Kras

prostovoljno športno društvo, ki od leta 2016 skrbi za promocijo košarke ter zdravega načina življenja na območju Krasa in zgornje Vipavske doline. Prepričani smo, da se s pravilnim pristopom, ciljnim in planiranim delom ter vero v uspeh kvalitetna košarka lahko igra tudi izven večjih košarkarskih središč, tam, kjer so medsebojni odnosi navadno pristnejši in ljudje bolj povezani. Gradimo na vrednotah, ki so temelj vsake zdrave skupnosti, in s tem prispevamo k razvoju športa in družbe v lokalnem okolju.

»Kvalitetno delo z mladimi je ena izmed naših najpomembnejših nalog. V ustvarjalnem in pozitivnem okolju želimo mlade navdušiti za košarko in šport ter jim s tem privzgojiti lastnosti, ki jih bodo v življenju potrebovali. Košarka je kolektivni šport, ekipni duh, vztrajno delo, zdrava tekmovalnost ter uspehi in porazi so njen sestavni del. Z usmerjanjem v šport želimo mlade odvrniti od

vseh pasti, ki v današnjem času prežijo nanje. Košarka je za ŠKD Kras strast, ljubezen in skoraj način življenja. S košarko smo spletli celo vrsto poznanstev in prijateljstev. Ugotovljamo, da so košarkarski navdušenci povsod. Z njimi si delimo podobne vrednote in prepričanja. Smo del neke večje družine, ki ima košarko rada in v njej uživa.«

»Na strokovni kader smo v ŠKD Kras lahko upravičeno ponosni. Pod vodstvom glavnega trenerja Daliborja Petroviča se zastavljeni cilji uresničujejo, njegove dolgoletne trenerske in igrske izkušnje se prenašajo na mlajše trenerje. Za uspešen razvoj košarke v društvu je potrebna cela vrsta dejavnikov, ki se morajo za kvalitetno delo z mladimi in člani sestaviti v celoto. Poleg Daliborja strokovni kader sestavljajo še trenerji Matej Bunc, Matjaž Bunc, Benjamin Leskovec Valentini, David Šulin, Andraž Lukin in Martina Rojc.«

Vse mlade, ki si želijo igranja košarke, vabimo k vpisu v šolo košarke ali v ekipe U12, U14, U16 in U18. Za podrobnejše informacije lahko pokličete: Karlo Bunc (041 492 205), Rajko Kralj (040 645 767), Dalibor Petrovič (031 302 198) in Matjaž Bunc (041 473 383).

Besedilo: Rajko Kralj

Foto: Matej Čebulec

Sonce in funky vzdušje – slovenska bakla v občini Komen

Za prispevek o potovanju slovenske bakle v občini Komen si bomo sposodili zapis iz uradne spletne strani Olimpijskega komiteja Slovenije – Združenja športnih zvez. Za lažje razumevanje povejmo, da so bile vremenske razmere za izved-

bo projekta pred tem večinoma slabe, v marsikateri občini so tekli v dežju ali ga celo morali pripraviti v zaprtih športnih objektih. S soncem obsijana pot slovenske bakle se je začela v občini Komen. Gostoljubnosti domačinov iz Hruševice

ter pripravljenosti po sodelovanju nosilcev bakle in njihovih spremljevalcev se gre zahvaliti, da je na športnem dogodku vladalo prijetno, domače oziroma kar *funky* vzdušje.

»Slovenska bakla je prišla na južno Pri-

morsko. Kot so hudomušno pripomnili domačini, so se odločili, da se spodobi, da se to zgodi v sončnem vremenu. In tako je tudi bilo. Lepote tega dela Slovenije nikogar ne pustijo ravnodušnega in nosilci bakle so z nasmehom opravili svoje delo, kot nam s svojim imenom

sporočajo izkušene članice plesnega društva "Be funky". Poleg njih so baklo od Hruševice do Kosovelj nosili še lokalni športniki, gasilci in člani športnega društva Hruševica. Preden so tekači predali jekleno lepoticu kolesarjem, učenecem OŠ Komen, je baklo s ponosom

nosila tudi članica balinarskega kluba Hrast, Tanja Marc, ki je tudi državna reprezentantka. Posebej velja omeniti še mladega plavalca Klemna Bratino, saj je prav on kot prvi v občini prevzel baklo od ambasadorja bakle, olimpijca, Janija Klemenčiča.«

Besedilo: uradna spletna stran OKS-ZŠZ, Rajko Kralj
Foto: uradna spletna stran OKS-ZŠZ

Plesno društvo Be funky – naprej v ustvarjanje novih, vrednih zgodb

Šolsko leto, ki je za nami, je bilo eno samo srce. Ves trud in želja, da bi plesalcem podali čimveč vrednot, ki so po našem mnenju pomembne za srečno življenje, se je obrestoval in želja je bila še kako izpolnjena. Sedaj že kar nekaj let delujemo drugače. Po letih monotonega delovanja in iskanja potrditev na tekmovanjih in v zunanjem svetu, se vedno bolj vračamo k sebi. Skozi ples in preživet čas skupaj, skozi reševanje in doživljanje različnih situacij se skupaj gradimo. Največji cilj plesnega društva je ta, da bi vsakemu plesalcu odprli zavedanje, da v sebi nosi prav vse, kar potrebuje za osebno srečo in v sebi svobodno in iskreno življenje.

V društvu plešejo plesalci v starosti od 3 do 84 let. Vsaka starostna skupina zahteva drugačen pristop. Vsem pa je skupno to, da je najboljša, da si to, kar si, biti predan in poslušati prav vsakega od njih. Vsaka skupina mi predstavlja posebno energijo, iz katere se vsakodnevno učim.

Hvaležnost do plesalcev je ogromna, saj imam res čudovito priložnost skupaj z njimi skozi ples ustvarjati drugačne in nove zgodbe. Biti to, kar sem, in ne slediti. In to želim predati tudi vsem njim in gledalcem, ki nas spremljajo na naših poteh.

V šolskem letu 2023/2024 sem se posvetila predvsem temu, da nas občinstvo začuti. Da začuti naše delovanje, našo energijo in predvsem pristnost in ljubezen. V novembru 2023 smo se udeležili Svetovnega prvenstva zveze WADF na Češkem. Največja želja je bila, da našo zgodbo ponese v svet in odpremo še kakšno srce za malce drugačno razmišljanje. Celotna izkušnja je bila čudovita. Res je največ vredno to, da se dotaknemo ljudi, ki nas ne poznajo. Punce so si tudi priplesale dva naslova svetovnih prvakinj v dveh različnih kategorijah.

V januarju nas je čakal največji izziv. Samostojna predstava s prav vsemi plesalci v Cankarjevem domu. Hvaležnost nastopati na takšnih odrih je neizmerna. Za njo pa stoji ogromno truda, izzivov in upanja, da se vse izide tako, kot je namenjeno. Ljubljana je tokrat naš Komen označila kot kraj s srcem. Bilo je čudovito in ponovno polno samih pozitivnih občutij.

Nato smo se udeležili Libero dance festivala. Odziv trenerjev drugih plesnih šol je bil tukaj res nekaj drugačnega. Spraševali so, kako si upamo. Pospremili so me z besedami: »Saj ste nori ... Te ni nič strah?« Ne. Ni me več strah. Ni me

več strah tega, kaj sledi. Živim zdaj. V tem trenutku. Drugačnega si ne želim. Zase in za vse ljudi, ki me obkrožajo, si želim to, da kar koli počnejo v življenju, počnejo to s čistim srcem in ljubeznijo. Vsi se učimo prav vsak dan znova. Nikoli se ne nehajo spreminjati in prav vse imamo v svojih rokah. Vzdušje na festivalu je bilo fantastično. Plesalci so odplesalci s celim srcem in s svojo energijo ter zgodbo navdušili celotno dvorano.

V maju mesecu smo se na odru Kosovelovega doma v Sežani predstavili z novo predstavo z naslovom Življenje, čudovito

si! Izvedli smo jo dvakrat in v njej so prav tako nastopali plesalci vseh starostnih skupin. Vsaka predstava nosi v sebi tisto, kar tudi sama čutim. Drugače bi težko iskreno predajala ta občutja naprej. Bilo je zelo lepo. Energično, sproščeno, globoko in ponovno – vredno.

Največ občutij pa mi je zagotovo pustil nastop na državnem prvenstvu UPZS v mesecu juniju. Plesalo naj bi nas 170. Čez noč pa so plesalci zbolevali en za drugim. Na koncu se nas je na pot odpravilo 100. Pred nastopom smo imeli eno uro časa urediti vse postavitve, spremembe, v nekaterih skupinah so odmanjkale cele vrste. Ja. Sliši se kot misija nemogoče. Takrat so mi plesalci dokazali, da zmorejo prav vse. Čez ta ogromen izziv so preplesali z odliko. Publika je plesala skupaj z

njimi. Enegiija je bila čudovita. Čutilo se je življenje in ne ego. Naj dodam, da je ena izmed plesalk pred nastopom imela ogromne bolečine v trebuhu in tudi bruhalo. Zmenili sva se, da ne bo plesala. In kaj je naredila ta naša punca? Ko je bila na vrsti njena skupina, jo zagledam na odru. Nasmejano in v akciji na ful. V trenutku me je spravila v solze. Solze podpore, ponosa, hvaležnosti. Imamo res krasne ljudi ob sebi, ki vedno znova presenečajo. Z naslovom državnih prvakov v produkcijah smo si ponovno odprli pot na Češko 2024, ki nas čaka v novi sezoni.

Ob koncu sezone smo imeli priložnost nastopati na velikem odru Avditorija Portorož. Tudi ta izkušnja je dodala še en košček hvaležnosti v vse, kar počnem. Naši vrtčevski otroci so se tiste dni na-

hajali v Kranjski Gori. Tej naši najmlajši plesalci so si tako močno želeli nastopati, da so jih starši ob polnoči pripeljali domov. Ob 9h zjutraj pa so že skupaj z vsemi nami trenirali v Portorožu in odplesali na tem krasnem odru. Res me obkrožajo neverjetne zgodbe. Ponovno je to bil dogodek, na katerem me je ustavilo veliko ljudi, ki nas ne poznajo, in pohvalilo celotno delovanje društva. Vesela sem, da nekaj premaknimo pri ljudeh. Skupaj.

Za nami je zares vredno leto. In sedaj gremo samo še naprej – v ustvarjanje novih in vrednih zgodb z ljudmi, ki si tega želijo in čutijo skupaj z nami vsemi in našo celoto.

Hvala življenje za vse to.

Besedilo in foto: Mateja Terčon Knap

Hruševica ima državno prvakinja in evropsko podprvakinja

Mesec junij ni le mesec, ko se zaključuje šolsko leto, pač pa tudi mesec, ki za najboljše plesalce tako v Sloveniji kot širrom Evrope prinaša dva vrhunca plesne sezone. Prvi je državno prvenstvo pod okriljem Plesne zveze Slovenije (PZS), drugi pa evropsko prvenstvo Mednarodne plesne organizacije (IDO), dveh krovnih športnih plesnih zvez. In prav na obeh velikih tekmovanjih je Isabela Stele, bodoča učenka 5. razreda Osnovne šole Antona Šibelja –Stjenka, POŠ Štanjel, skupaj s svojimi soplesalci Plesnega centra ADC iz Ajdovščine dosegla izjemne dosežke.

Isabeli je šport blizu že od malih nog. A to, da je ples njena največja ljubezen in da ima v njenem srcu prav posebno mesto, je odkrila že v vrtcu, pri vsega treh letih. Svojo plesno pot je začela na baletnih uricah v vrtcu. A ker njeni otroški razigranosti v tej plesni zvrsti ni bilo

zadoščeno, je začela plesati hip hop v okviru vrtčevskih plesnih uric. Z vstopom v šolo je plesno pot nadaljevala v Novi Gorici, kjer je plesala tri leta. Na začetku lanskega šolskega leta pa se je zaradi želje po delovanju na višjem in bolj strokovnem plesnem nivoju ter tekmovanju preselila v Ajdovščino v Plesni center ADC. Tu zdaj Isabela skupaj s svojimi soplesalci piše izjemno uspešno plesno zgodbo in živi svoje otroške plesne sanje.

Desetletnica iz Hruševice pleše v otroški tekmovalni skupini, ki jo sestavlja 24 plesalcev. Med njimi je 23 deklet in le en fant. Plesalci v tej kategoriji so učenci druge triade osnovne šole, kar torej pomeni, da obiskujejo 4., 5. ali 6. razred. Običajno imajo treninge trikrat tedensko po uro in pol, pred tekmami in drugimi pomembnimi nastopi pa še kakšen trening več. Od treh rednih tedenskih treningov pa en predstavlja kondicijsko

pripravo tekmovalcev, ki je pri plesalcih prav tako pomembna kot pri vseh drugih športnikih.

Isabela pa ne pleše le v veliki skupini, imenovani formacija, pač pa tudi v mali otroški hip hop skupini, v kateri po pravilih lahko tekmuje med štiri in sedem plesalcev. S strani trenerke je bila namreč izbrana v sedmerico najbolj perspektivnih plesalcev v generaciji. S tem je dobila priložnost za dodatne plesne izzive. To pa seveda pomeni še en trening več ter

dodatno delo in trud.

Toda letoletno trdo delo, vztrajnost, močna želja in volja pa so se za Isabelo in njene soplesalce dokončno poplačali konec meseca junija. Najprej na evropskem prvenstvu Mednarodne plesne organizacije na Poljskem, v kraju Żnin. Tam so v kategoriji otroških hip hop formacij v hudi mednarodni konkurenci kot edini slovenski predstavniki nastopili v velikem finalu in s plesno točko I GOT THAT osvojili izjemno 2. mesto ter postali evropski podprvaki. Boljši od njih so bili le domači plesalci. Izjemno pripravljenost so nato potrdili še na državnem prvenstvu Plesne zveze Slovenije. Boj za najboljše plesalce v državi je bil na spo-

redu le tri dni po vrnitvi tekmovalcev s Poljske v Medvodah. Tudi tam so z isto točko pometli s celotno konkurenco najboljših plesnih šol v Sloveniji. Osvojili so prvo mesto in prvič v zgodovini Plesnega centra ADC postali državni prvaki v tej kategoriji.

Vse te izjemne dosežke pa so dopolnila tudi dekleta z nastopi male hip hop otroške skupine z imenom KATANE, katere članica je tudi Isabela. Sedmerica plesalk je na Poljskem osvojila 6. mesto, kar je bila najboljša uvrstitev za Slovence v tej kategoriji na evropskem prvenstvu, ter 3. mesto na državnem prvenstvu v Medvodah.

Isabela Stele in njeni soplesalci so si po

napornem, a uspešnem zaključku sezone počitnice več kot zaslužili. A njihove misli so bile kljub temu že celo poletje usmerjene v nadaljevanje sezone. Z dobri rezultati so si namreč odprli vrata na plesni oder najboljših plesalcev sveta. V oktobru jih namreč čaka svetovno prvenstvo Mednarodne plesne organizacije v Makedoniji, v Skopju. Zadnje počitniške dni so tako Isabela in soplesalci preživeli v plesnem studiju in začeli s ponovnimi pripravami na največji plesni dogodek na svetu. Zato 9. in 10. oktobra stisnite pesti za Isabelo in njene soplesalce tudi vi.

Besedilo: Plesni center ADC
Foto: osebni arhiv Plesni center ADC, Isabela Stele

Iz šolskih klopi

Valeta 2024

Kar enaintrideset fantov in deklet je sestavljalo mozaik generacije 2009, ki se je sredi junija poslovila od svoje osnovne šole. Zaključna prireditev je pokazala, katere talente so uspeli razviti tekom let šolanja. Tako so učenci svoje slovo popestrili z nastopi na področju glasbe, recitacije in plesa. Program, ki so ga pripravili, je razkril iskrivo medsebojno povezanost učencev, prav tako pa hvaležnost šolskemu okolju, ki je v njih prepoznalo edinstvene posameznike. Pod mentorstvom Mateje Terčon Knap so se učenci učili plesnih korakov in na valeti zaplesali v ritmu znanih pesmi. Svoj pečat so tako

naredili zares nepozaben.

Lahko rečemo, da so bili učno ena izmed bolj uspešnih generacij, saj so si prislužili kar pet nagrad šole. Te nagrade so

prejeli Ana Trampuž, Nejc Masten, Lucija Tavčar, Maj Tragin in Melina Cigoj. Nagrada Občine Komen je pripadla učenki Lari Marušič.

Želimo jim, da bi pridobljeno znanje dobro vnovčili na nadaljnjih poteh šolanja in življenja nasploh.

Besedilo in foto:
Razredničarki Darja Urh in Barbka Mahnič

Podprvaki na evropskem prvenstvu v Hannoveru

V torek, 10. junija 2024, so se štirje fantje iz ekip Robokras in KarstMasters odpravili na evropsko prvenstvo v robotiki v Nemčijo, v polmilijonski Hannover.

Odpoved vlaka v Münchnu je predstavljala že prvi izziv na poti do prizorišča, ko pa so fantje zagledali proge, jim je bilo takoj jasno, da jih čaka preprogramiranje, testiranje novih možnosti v križiščih in ovir na nenavadnih krajih ...

Vsaka nova proga je bila izziv, a trud, ki ga fantje vlagajo, in nepopustljivost, ki jo vedno znova izkazujejo, sta dokaz, da so zasluženo postali del tako velikega in

prestižnega tekmovanja.

Ne glede na rezultate, smo lahko ponosni, da predstavljajo Slovenijo in našo šolo na evropskem prvenstvu.

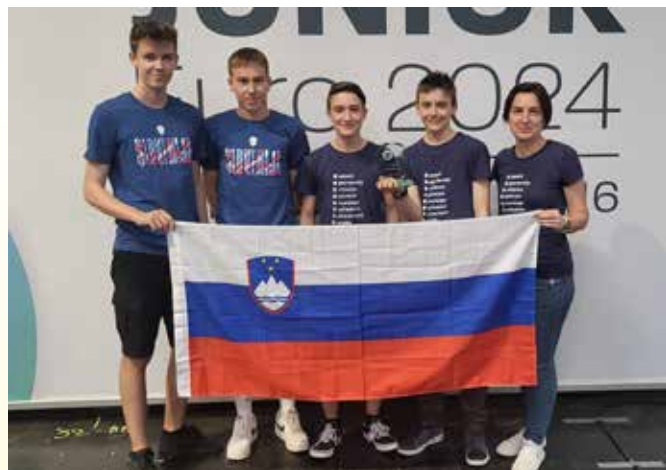
Konkurenca je bila precejšnja, saj je bilo prijavljenih 23 ekip za osnovne šole in 30 ekip za srednješolce. Ekipa osnovnošolcev RoboKras, v sestavi Žiga Bolje in Irenej Pavlica, je osvojila 2. mesto, ekipa srednješolcev KarstMasters, Matic Peric in Naj Turk, pa 12. mesto.

Komenci so se zadnji dan pomerili še v tekmovanju Super Team, kjer organizatorji naključno združijo ekipe iz različnih

držav in razglasijo, kakšna bodo pravila in naloge, ki jih morajo rešiti. Ekipe so primorane sodelovati, združiti najboljše dele vsakega robota in narediti načrt, kako bodo rešile izziv. Ekipa RoboKras se je v osnovnošolski kategoriji odlično odrezala, saj je tudi tokrat osvojila drugo mesto, ekipa KarstMasters v srednješolski kategoriji pa je bila tokrat deseta.

Ob povratku domov jih je čakal toplej sprejem župana Erika Modica, sorodnikov, učiteljev in učencev.

Vsem se iskreno zahvaljujem, fantom in mentorici pa iskrene čestitke za uspeh.

Besedilo in foto: Dunja Peric, ravnateljica

The Voice of Ohrid

Mladinski pevski zbor se je v juniju udeležil mednarodnega zborovskega festivala The Voice of Ohrid v Severni Makedoniji, kjer je osem pevskih zborov iz različnih držav (Albanije, Makedonije, Srbije, Slovenije) nastopilo v čudovitem ambientu cerkve sv. Sofije v centru Ohrida, ki je zaščitena kot UNESCOVA kulturna dediščina.

Celotna pevska turneja je trajala štiri dni, od 24. do 27. junija. Potovali smo z letalom, s še dvema slovenskima zboroma, mešanim in moškim pevskim zborom Franc Zgonik iz Branika.

Za polovico mladih pevcev je bilo potovanje z letalom prvo tako doživet-

je, temu primerno pa tudi vznemirjenje pred tem.

Na praznik dneva državnosti nas je gostilo kulturno društvo slovenskih Makedoncev Triglav iz Bitole, kjer smo zapeli na njihovi osrednji prireditvi. V zelo akustičnem kulturnem domu se je zbralo veliko število tamkaj živečih Slovencev, župan mesta Bitola in slovenski ambasador. Na obeh koncertih, v Bitoli in na Ohridu, je zbor požel ovacije, saj je 37 mladih pevcev zelo ubrano odpelo svoj program.

Ogledali smo si tudi kar nekaj antičnih znamenitosti, amfiteater na Ohridu, staro rimsko mesto Heraklejo, naselje koliščarjev na Ohridskem jezeru, znameniti sa-

mostan sv. Naum ...

Ker festival ni bil tekmovalne narave, so bili nagrada bučen in dolg aplavz

navdušenih poslušalcev ter premnoge čestitke zborovodij drugih zborov, ki se niso mogli načuditi, da je lahko šolski zbor tako številčen in prepeva tako zahteven program.

Kot pika na i je bila ob koncu potovanja pohvala vodiča, saj je dejal, da še ni imel skupine otrok take starosti, ki bi tako pozorno sledila vodenju, se kulturno obnašala in tako čudovito prepevala.

Staršem, donatorjem in Občini Komen se zahvaljujemo za finančno podporo pri realizaciji zastavljenega cilja, saj bi brez njih tak podvig ostal le pri sanjah.

Besedilo in foto:
Andreja Rustja, zborovodja

Ekipa KarstMasters kar tretja na svetovnem prvenstvu RoboCup

S svetovnega prvenstva v robotiki, ki je potekalo med 15. in 22. julijem 2024 v Eindhovenu na Nizozemskem, se je ekipa KarstMasters, ki je zastopala OŠ Komen ter so jo sestavljali Matic Peric, Nejc Masten in Žiga Bolje, ponosno vrnila s tretjim mestom v kategoriji Super Team in sedmim mestom v kategoriji Rescue Line.

V kategoriji Rescue Line je tekmovalo 32 ekip s celega sveta. Ker na svetovnem prvenstvu ni osnovnošolske kategorije, so morali učenci iz Komna tekmoovati skupaj s srednješolci, torej so se morali postaviti po robu ekipam, ki jih podpirajo inštituti, univerze in tehnološka podjetja. Najstniki so morali pokazati svoje znanje v programiranju in sestavi robota, ki simulira reševanje žrtev v primeru naravnih nesreč. Robot mora na tekmovalju slediti črti, pri čemer mora uspešno premagovati različne prepreke. Letos je

bil prvič del tega tekmovanja tudi izziv, pri katerem so udeleženci zjutraj izvedeli pravila, nato pa so morali v dveh urah

sami preprogramirati robota tako, da je uspešno sledil črti po novih predpisih. Tekmovalci Matic Peric, Nejc Masten in Žiga Bolje so se odlično odrezali, saj so se v tem delu tekmovanja razveselili kar tretjega mesta. V skupnem seštevku v kategoriji Rescue Line so potrdili svojo lanskoletno uvrstitev, saj je ekipa KarstMasters osvojila sedmo mesto, nedosegljivi so bili le Nemci, Iranci, Hrvati, Brazilci, Kitajci in Madžari.

Zadnji dan tekmovanja je ekipa KarstMasters združila moči z ekipo iz Urugvaja, s katero sta bili primorani skupaj reševati izziv v kategoriji Super Team. Takoj po objavi pravil so si fantje iz obeh ekip razdelili delo in v enem popoldnevu preprogramirali oba robota tako, da sta se prilagodila novim zahtevam. Ekipa KarstMasters je delo opravila izvrstno, saj je svojo polovico izziva rešila brez

napake, kar je skupaj z deležem ekipe iz Urugvaja zadoščalo za kar tretje mesto!

Letos so se Kraševci izkazali že na evropskem prvenstvu v Hannoveru, ko so osvojili dve drugi mesti, tokratno tretje mesto na svetovnem prvenstvu pa je samo še dodatna nagrada za fante, ki so velik del poletnih počitnic preživeli tako, da so v šoli programirali robota za tekmovanje. Dokazali so, da so osnovnošolci, ki prihajajo z majhne šole na vasi, z zagnanim delom lahko kos tudi ekipam iz tehnološko elitnih držav. Iskrene čestitke fantom s Krasa!!!

Odlični rezultati na državnih tekmovanjih in udeležba na tako prestižnih tekmovanjih, kot sta evropsko in svetovno prvenstvo, so posledica velike zagnanosti in ogromnega števila ur, ki jih učenci med šolskim letom in tudi med počitniškimi dnevi preživijo v kabinetu za robo-

tiko v okviru interesne dejavnosti. Zahvala za udeležbo in uspeh na tekmovanju gre v prvi vrsti predani mentorici Luciji Filipčič Križaj ter vztrajnosti in pogumu fantov.

Brez pomoči donatorjev, ki se jim iskreno zahvaljujemo, in finančne podpore Občine Komen vse to ne bi bilo mogoče, saj so si le tako fantje s podporo mentorice upali sanjati svetovne sanje. Premagovali so nove izzive, ki so jim prinesli neverjeten rezultat, hkrati pa ponesli v svet tudi ime naše šole, občine, Primorske in Slovenije. Na tekmovanju Robocup 2024 je tekmovalo pet slovenskih ekip v različnih kategorijah, le komenski KarstMasters so bili Primorci, vse ostale ekipe so bile s Štajerske.

Ponosni smo na »naše« fante in njihovo mentorico. Čestitke iz srca.

Besedilo in foto:
Dunja Peric, ravnateljica OŠ Komen

Prvi šolski dan

Novo šolsko leto prinaša nove priložnosti za učenje, rast in osebni razvoj. Vsak izmed otrok ima edinstvene talente in potenciale, ki jih lahko v šoli še dodatno razvije, in zato je šola lahko veliko več kot le kraj za pridobivanje znanja. Lahko je prostor, kjer se oblikujejo karakterji, razvijajo prijateljstva, prostor, kjer se učimo medsebojnega sodelovanja in spoštovanja različnih idej, mnenj in drug drugega.

V šoli se lahko rodijo sanje, želje in ambicije, ki nas v življenju vodijo.

Šolski prag OŠ Komen je letos na novo prestopilo 25 učencev in učenek v Komnu in 9 v Štanjelu. Šola tako skupaj šteje 298 učencev, v 13 samostojnih in 2 kombiniranih oddelkih.

Sprejem prvošolcev so pripravile razredničarke in sorazredničarke obeh 1. razredov, program pa je popestril nastop

instrumentalistov in šolski pevski zbor. Sprejema sta se udeležila tudi g. župan Erik Modic in g. policist Erik Fabčič, ki sta prvošolce in starše tudi nagovorila.

Naj bo šolsko leto 2024/2025 predvsem zdravo. Da bomo ob koncu leta ponosni na svoje dosežke, rezultate zastavljenih skupnih in individualnih ciljev, pa bomo z roko v roki sodelovali tako učenci, starši in zaposleni v šoli.

Besedilo: Dunja Peric, ravnateljica
Foto: arhiv šole

»Deželak junak« na obisku v Štanjelu

»Deželak junak« je dobredelna akcija, v kateri Miha Deželak, radijski voditelj Radia 1, na kvadrociklu prepotuje Slovenijo in zbira sredstva za pomoč otrokom iz socialno ogroženih družin. Cilj akcije je omogočiti otrokom, da doživijo počitnice, ki si jih sicer ne bi mogli privoščiti. Letos se akcija odvija že desetič, trajala pa je deset dni.

Iz Komna se je v začetku junija pripeljal do nas v Štanjel, kjer smo ga otroci iz vrta in šole pričakali z bučnim aplavzom in transparenti, ki so jih otroci izdelali v ta namen.

Ob tej priložnosti bi se zahvalili vsem staršem, saj nam je z njihovo pomočjo uspelo zbrati 180 evrov.

Besedilo in foto: Katarina Černigoj

Račkin knjižni nahrbtnik

Letošnja prednostna naloga je bila spodbujanje bralne pismenosti. Strokovni delavki sva se odločili, da v projekt, ki sva ga poimenovali Račkin knjižni nahrbtnik, vključiva tudi starše. S potekom in namenom projekta sva jih seznanili že na prvem roditeljskem sestanku.

Knjižni nahrbtnik je ena izmed dejavnosti za spodbujanje bralne kulture. Že najmlajši s tem pridobijo na področju zgodnjega opismenjevanja in tudi razvoja govora. Spodbuja k vzgoji najmlajših o pomenu knjige in vlogi knjige v našem življenju. Knjige namreč nudijo pobeg v svet domišljije, spodbujajo in razvijajo otrokov besedni zaklad, ga učijo kritičnega razmišljanja, širijo njegovo znanje in splošno razgledanost, pomenijo zatočišče, prispevajo k nadaljnjemu uspehu otroka in ga učijo komunicirati.

Vsak vikend je tako nahrbtnik s tremi kakovostnimi slikanicami odšel k enemu otroku domov. Poleg je bila tudi naša

račka – maskota skupine. Ob fotografijah, ki so nama jih starši posredovali, smo se potem pogovarjali, kaj vse so doma počeli, katera slikanica jim je bila najljubša. Nekateri starši pa so se potrudili in nama napisali tudi izčrpno poročilo o njihovem vikendu z nahrbtnikom. Vse zapise in fotografije sva kasneje združili v mapo, ki si jo lahko ogledajo pred vrati igralnice.

Ob tej priložnosti bi se še enkrat zahvalili vsem staršem, ki so nama kakorkoli posredovali povratno informacijo po vikendu s knjižnim nahrbtnikom.

Če želite, da bo vaš otrok inteligenten, mu berite pravljice. Če želite, da bo še pametnejši, mu berite še več pravljic. (Albert Einstein)

Besedilo in foto: Katarina Černigoj

Bralna pismenost v skupini Žabice

Letošnja prednostna naloga Vrtca Sežana je bila bralna pismenost. V skupini Žabice smo spodbujali družinsko branje in otrokovo doživljanje ugodja, veselja, zabave ob knjigi, njegovega povezovanja estetskega in fizičnega ugodja ter pridobivanja pozitivnega odnosa do literature.

Bralno pismenost otrok smo krepili s pomočjo pravljic. Tako je bila rdeča nit branje, poslušanje, pripovedovanje, dra-

matizacija in pogovarjanje o pravljici. V vsak letni čas smo vstopili s pravljico, ki nam jo je pripovedovala povabljen osebica. Medse smo povabili tudi pisatelja otroških slikanic Mirana Ipavca. Vsi predšolski otroci so sodelovali v projektu Bralni palček. Seveda nismo spoznavali samo pravljice, zanimale so nas tudi pesmice, rime, uganke, izštevanke, slikopisi itd. Naša maskota Žabec pa se je v začetku šolskega leta odločil, da bo s svojim

nahrbtnikom odšel na vikend obisk k posameznemu otroku in prisluhnil eni večerni pravljici. Otroci so mu za spomin narisali najljubši prizor pravljice. Ob ponedeljkih je otrok Žabca vrnil, prinesel pravljico in nam pripovedoval, kaj vse je z Žabcem doživel. Bralna pismenost pri otroku ni spodbudila le zanimanja za pravljice in družinsko branje, temveč je z opisovanjem in pripovedovanjem o doživetem vikendu z Žabcem razvijal

govor, mišljenje, nastopanje, pripovedovanje itd. Obiskala nas je tudi logopedinja Ada Mahne. Z njo sta prišla še Lili in Rok. Skupaj smo z različnimi vajami dobro razmigali jezičke. Glasovno smo oponašali veter, čebele in vozili traktor. Otrokom je bilo najbolj zabavno, ko so s pihanjem igrali namizni nogomet in s pomočjo slamic poganjali ladjice.

Besedilo in foto: Mojca Mozetič

Juhuhu, poletje je tu!

Otroci in odrasli v Vrtcu Štanjel smo komaj čakali, da se prične poletje, z njim topli dnevi, igre z vodo, sladoled in ostale počitniške radosti.

Na prvi poletni dan nas je obiskala Silva Vrtovec, stara mama dveh naših otrok.

Kot v vse letne čase do sedaj smo tudi v zadnji letni čas v tem šolskem letu vstopili s pravljico. Pripravila nam je pravljico o Mavrični ribici. Otroci so se v zgodbo vživeli, saj jo je Silva povedala zelo doživeto. Mavrična ribica nam je pripravila tudi nalogo – da izdelamo polno ribic z bleščecimi luskami.

Silvi se iskreno zahvaljujemo, da si je vzela čas in nas s svojim obiskom popejlala v mavrični morski svet.

Besedilo in foto: Katarina Černigoj

Poletni dnevi v Vrtcu Štanjel

Poletje je prišlo tudi v štanjelski vrtec. Strokovne delavke se trudimo, da se tudi čez poletne mesece v vrtcu polno dogaja. Dejavnosti, ki jih načrtujemo glede na potrebe in želje otrok, se navezujejo na tople poletne dni. Pojemo poletne pesmice, rajamo ob glasbi, ustvarjamo želvice, poletne dekoracije, se pogovarjamo o poletnih doživetjih itd. Srečo imamo, da je na našem igrišču veliko sence in lahko dopoldneve preživimo na prostem pod krošnjami dreves. V peskovniku zidamo gradove, se igramo z vodo v bazenčkih, se lovimo in gibamo na igralih.

Vsem mahamo lepe poletne pozdrave iz Vrtca Štanjel.

Besedilo in foto: Mojca Mozetič

Poletje na Krasu – veselje na otroških obrazih

Pravljica, že sedma izvedba počitniškega programa Poletje na Krasu nas je z veselimi izrazi na otroških obrazih tokrat res bogato nagradila. Pri pripravi in izvedbi programa nas navadno spremljajo občutki, da vse vemo in vse znamo ter smo obenem trdno prepričani, da bo itak vse v najlepšem redu. V resnici nikoli ne veš. Se že malo ponavljamo ... Vsako Poletje je zgodba zase, otroci so si različni in nas s sproščeno igrivostjo vedno znova presenetijo ter česa naučijo. Brez ovinkov dajo vedeti, da to, kar jim s srcem daješ, dobiš večkratno povrnjeno. Skrivnost uspešno izpeljanega programa najbrž tiči tudi v srečni roki pri izbiri animatork, ki so otrokom pustile dovolj svobode pri izbiri aktivnosti, a so se jim

zraven tudi skrbno posvetile.

Kaj vse smo letos počeli? V kobjeglavski dvorani smo čez dan veliko ustvarjali in jo mimogrede spremenili v frizerski salon in filmsko dvorano; se učili balinanja od daleč najboljših; se z medicinskim osebjem Zdravstvenega doma Sežana šli zabavne in poučne igre; bahavemu gusarskemu napihančku pokazali, kdo so pravi kraški gusarji; se z vlakom odpeljali na našo plažo na reko Vipavo in tam preprosto uživali; pripravili predstavo za otroke iz komenskega vrtca, ki so skupaj z vzgojiteljicami in nami veselo zaplesali, in še in še ... Gasilci so itak zakon! Bilo je sproščeno, zabavno, prijetno, z eno besedo, enkratno. Toliko pohval in lepih želja iz strani otrok in staršev za izved-

bo programa, kot smo jih letos prejeli, že dolgo ne. Organizatorji programa se vsem otrokom in staršem za pohvale iskreno zahvaljujemo. Če smo otrokom vsaj malo polepšali počitniški čas, tudi nekaj velja.

Izvedbo programa Poletje na Krasu je omogočilo sofinanciranje Občine Komen. Zahvaljujemo se tudi Vaški skupnosti Kobjeglava-Tupelče za uporabo Kulturnega doma ter g. Jožetu Hočevarju iz Štanjela za vse prevoze s kombijem.

Besedilo: Rajko Kralj

Foto: Mateja Terčon Knap, Rajko Kralj

Potovanje – ArtŠtanjel 2024

Organizatorji ustvarjalnih delavnic za mlade ArtŠtanjel se vsako leto znova sprašujemo, kje so meje ustvarjalnosti pri mladih in kakšnemu potovanju smo de-

jansko priča. Ob zavzetem črpanju vseh informacij je bila lahkotnost njihovega ustvarjanja presenetljiva. Spodbujanje ustvarjalne svobode ter spoznavanje

novih ustvarjalnih tehnik je nudilo mladim priložnost, da razmišljajo in ustvarjajo izven okvirjev, rezultat pa so izdelki, presežki, ki nas vse navdušujejo. S tem

je program ArtŠtanjel dosegel enega izmed ciljev, a potovanje se seveda nadaljuje.

Posebnost letošnjega programa je bil izjemno bogat nabor tehnik in likovnih ustvarjalcev – mentorjev. Odločitev, da krog mentorjev širimo, je na prvi pogled delovala preveč ambiciozno. Izkazalo se je, da je bila odločitev pravilna. Mentorji Katja Sorta, Ksenija Pfeifer, Tanja Samec,

Maša Pušnik, Jovana Đukić, Kresna Dara Valečič, Vlasta Markočič, Julija Leben, Vesna Marion, Vasja Nanut, Britta Höschele, Sara Stropnik in fotograf Matej Čebulec so se v štirih dneh mladim povsem posvetili in raznolikost programa je mlade navdušila. Pričakovati je bilo, da bo ustvarjalna vnema pri mladih sčasoma popustila, kar pa se ni zgodilo.

Zaključno pop-up razstavo del mladih

ustvarjalcev smo letos ponovno postavili v Ferrarijevem vrtu, ki je s svojo edinstvenostjo izjemno prizorišče za tovrstne dogodke. Ob pogledu na vrt in razstavljena dela mladih so obiskovalci razstave preprosto uživali in se prepustili čarobnosti trenutka v prekrasnem ambientu. Na razstavi je bil prvič predvajan kratek animirani film Potovanje, ki je nastal na delavnici likovne ustvarjalke in mentorice Jovane Đukić. S tehniko risane sličice za sličico animacije so mladi popeljali žogico na svojevrstno potovanje, polno domišljije. Naslov animiranega filma je več kot pomenljiv. Pot ustvarjalnosti je svobodna in vedno polna iskanja. Potreben je le prvi korak. V našem primeru sličica.

Izvedbo programa ustvarjalnih delavnic za mlade ArtŠtanjel 2024 je omogočilo sofinanciranje Občine Komen. Program ArtŠtanjel je bil vključen v dogajanje Polesnega festivala Štanjel.

Organizatorji in partnerji ArtŠtanjel: Športna zveza Komen, Občina Komen, Društvo likovnih pedagogov Primorja, Športno kulturno društvo Hruševica, ORA Krasa in Brkinov, d. o. o.

Besedilo: Rajko Kralj

Foto: Matej Čebulec

Komenski farovž spet v objemu otroške energije in veselja

Če šola poleti svoja vrata zapre, jih farovž v Komnu za otroke odpre in 19 animatorjev z voditeljicama na čelu se pripravljajo na še en uspešen oratorijski teden.

Od ponedeljka, 22. julija, do sobote, 27. julija, smo se ob 9. uri zbirali ob zastavi, ki jo je letos krasil sv. Daniel, nosilec letošnje zgodbe na oratorijih po Sloveniji. Ob dvigu zastave smo prepevali in

plesali letošnjo oratorijsko himno z naslovom Blagor zvestim! Sledila je dramska igra, ki so jo uprizorili animatorji in se je nanašala na življenje sv. Daniela. Z župnikom Marjanom smo zmolili in poslušali Tinino uvodno katehezo, nato pa smo se razdelili v štiri starostne skupine. Katehezo Divje mačke so sestavljali otroci do vključno 1. razreda, Super vijole krjole ot-

roci v 2. in 3. razredu, Skipperje otroci, ki so končali 4. in 5. razred, najstarejši otroci pa so se poimenovali Divje činčile. V času katehez so otroci pod vodstvom svojih animatorjev spregovorili o različnih temah. Iz svojih izkušenj in z igro so se pogovarjali o zvestobi Bogu, spoštovanju svetega, čistosti, moči molitve in Božjem varstvu. Včasih so tudi kaj zapeli, zaplesali ali ustvarili. Ustvarjali in spoznavali pa so predvsem pri delavnicah, ki so sledile katehezam. Otroci pri novinarski delavnici so se za eno uro prelevili v prave novinarje na terenu in publiciste, ki so na papir spravili nekaj vtisov o Oratoriju 2024:

Zjutraj smo se vsi ob 9.00 zbrali in zapeli himno. Potem smo se razvrstili po skupinah in odšli. Ko smo prehodili pot do kobjeglavske cerkve, smo pomalicali in imeli kateheze, nato pa nam je župnik razkazal cerkev sv. Mihaela. Pot smo nadaljevali do Štanjela ter tam imeli mašo. Med pohodom smo prav tako prepevali pesmi in se imeli lepo. Po maši smo po-

čakali na starše, da nas pridejo iskat, in pojedli sladoled.

Irina, četrtkovo romanje v Štanjel

Sara in Karin sta s skupnimi močmi sestavili članek o celotnem tednu:

V komenskem župnišču se od 22. do 27. julija odvija oratorij. Prvi dan sta nas obiskala sestra Andreja in Silvan Pipan v vlogi Dona Boska. Spoznali smo malenkost zgodovine oratorija in življenje Dona Boska. Sestra Andreja nam je predstavila, kako je biti salezijanka. Skupaj smo se naučili špansko pesem, ki nam jo je zapela

sestra Andreja. Nadaljevali smo z drugimi aktivnostmi. Vse dni smo imeli poučne kateheze in raznolike delavnice. Drugi dan smo se podali na lov za zakladom. Tretji dan je na obisk prišla Ivana Žigon, ki je bila eno leto na misijonu v Mozambiku. Četrti dan smo se odpravili do cerkve sv. Danijela. Peti dan pa so se odvijale nam najljubše vodne igre. Zadnji dan smo zaključili z mašo. Vsak dan smo začeli z igro, ki so jo zaigrali animatorji in zapeli oratorijsko himno.

Maks in Matic sta omenjeni lov za zakladom opisala bolj podrobno:

Najprej smo se peš iz Komna odpravili

proti cerkvi Device Marije. Razdelili smo se v mešane skupine, ki so se na lov na zaklad odpravile ob različnih časih. Na poti do zaklada so animatorji pripravili štiri točke, kjer smo opravljali različne izzive in sestavljali zemljevid, po katerem smo se orientirali, da smo prišli do zaklada, kjer smo dobili bombone in sporočilo od sv. Daniela. Zelo smo uživali.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali, da smo lahko oratorij izpeljali. Animatorji smo v zadnjem julijskem tednu uživali, verjamemo, da so tudi otroci. Hvala staršem za zaupanje in se vidimo drugo leto!

Besedilo in foto: Ana Mržek,
animatorji oratorija Komen

Letno taborjenje tabornikov Roda Kraških j'rt in vpis novih članov

Taborniki Roda Kraških j'rt Sežana in Čete Ognjenega ruja Komen smo tudi letos julija po zaključki tedenskih vodovih srečanj odpravili na letno taborjenje na naš taborni prostor v bližini Geršičev v Beli krajini. To za nas ni le travnik, ampak tudi kraj, poln spominov in lepih trenutkov, ki jih ustvarjamo že od majhnih nog.

PP-ji (prostovoljci med 15. in 20. letom) in RR-ji (prostovoljci med 21. in 27. letom) smo opremo 5. maja naložili v kombije in se iz Sežane odpravili proti Beli krajini. Tam smo v treh dneh na praznem travniku postavili in pripravili infrastrukturo (kuhinja, jedilnica, šotori za spanje, gospodarski šotor, bolnica, programski šotor, pomivalnica ...) za 100 taborečih.

Nato so prišli naši najstarejši otroci GG-ji (otroci med 6. in 9. razredom). Ti so zapustili vlak dve postaji pred končno in se do tabora odpravili peš ter bivakirali po poti. Z zemljevidom v roki in opremo v nahrbtniku so se odpravili na pot do tabornega prostora. Med potjo so si sami kuhali, se kopali v reki ter spali v šotoru iz šotorskih kril. Po treh dneh hoje so dopoldne prišli v tabor. Popoldne so se pa iz Sežane z vlakom pripeljali še naši najmlajši MČ-ji (od 2. do 5. razreda). S tem smo tudi zapolni vrste in najlepši del tabora se lahko začne. GG-ji so na taborjenju preživeli deset dni, MČ-ji pa sedem dni.

Letošnja tema taborjenja so bile zimske olimpijske igre. Zimske olimpijske igre poleti? Tako je, to je samo še bolj popestrilo naše tematske vsebine. Samo predstavljate si lahko smučanje na travi, sinhrono smučanje, biatlon, umetnostno drsanje ...

Letos nas je bilo rednih taborečih 75. Čez vikend, ko so nas obiskali naši starejši

člani ter prijatelji, nas je bilo 100. Z obema številčkama smo podrli rekord števila taborečih v zadnjih nekaj letih. Tako lahko predvidevamo, da se taborništvo na Krasu krepi.

Letos prav tako vpisujemo nove člane. V Komnu vpisujemo nov vod 2. in 3. razredov ter dopolnjujemo vod s 7. in 8. razredom.

V Sežani vpisujemo nov vod 2. in 3. razredov. Ter dopolnjujemo vod 8. in 9. razredov.

Letošnja novost pa je, da vpisujemo nov vod 2. in 3. razredov v Divači.

Vse zainteresirane prosimo, da nam pišete na rkj.sezana@gmail.com. Z izvajanjem vodovih sestankov začnemo oktobra.

Besedilo: Ana Suban
Foto: Dominik Uršič

Srečanje ob 50. obletnici zaključka OŠ Komen

»To je pesem za prijatelje,
pesem za mladost.
Tako mladost,
da bi spet rodil se zanj.
Kar tako.

...

Najboljših več ni,
najboljši so šli,
ostalo nas je malo
pravih ljudi ...«

(Avtor besedila: Drago Mislej – Mef)

Tako nekako, v vzdušju gornjih verzov, smo se sošolci Osnovne šole Komen, generacija 1959/60, zbrali 25. maja 2024 v gostilni Pri Brajdi v Komnu, da počastimo častljiv jubilej ob 50. obletnici našega zaključka osnovne šole. Naj sicer omenim, da so v sosednjem prostoru praznovali kar 66. obletnico. Oni se sicer zberejo skupaj vsako leto na ta dan, a jih je bilo, razumljivo, pol manj kot nas, ki se nas je zbralo skupaj 26 dopoldancev (paralelka a) in popoldancev (paralelka b). Štirje so že pokojni. Od Miloša smo se poslovili samo 10 dni po tej obletnici. Čas namreč beži in razmišljamo, da bi tudi naša »pripravljalna družina« takšna srečanja mogoče organizirala pogosteje, ker: »So dnevi, ki so vredni spomina. So dogodki, ki ostanejo v spominu za vedno. In so

ljudje, ki jih rad srečaš.«

Bilo je lepo in lepo je, da takšna srečanja še ohranjamo. Ob prijetnem kramljanju, ko se vrneš v otroštvo in mladost in na trenutke počutiš kot takrat, in to ob vsaki takšni obletnici, vedno znova obujamo iste spomine, ki sicer počasi postajajo rahlo luknjičavi, in se seznamimo o sedanjem statusu in počutju nas, naših otrok, vnukov ... Prav tega dne je poleg nas s koncertom v Divači praznoval svojo 50. letnico ustanovitve tudi ansambel PRIZMA, na katerega ritme ja prav naša generacija na domačih plesiščih preplešala mnogo sobotnih večerov.

Seveda smo se s hvaležnostjo spominjali naših učiteljev, ki so nas tudi oni gnetli in prispevali dobro, da smo sedaj to, kar smo, in naših dragih pokojnih so-

šolcev, ki smo v spomin nesli cvetje na njih grobove.

Brez programa pa na takšnem srečanju seveda ne gre in vsa zahvala pri tem »pripravljalni družini« z Bojanom na čelu. Nadalje zahvala Dušanu od Darje, ki je opravil veliko delo s pripravo power-point predstavitev, da so nas projekcije starih šolskih fotografij nasmejale do solz, ko smo se prepoznavali z njih. Za spomin nas je Polona še poslikala. K dobremu vzdušju pa je seveda prispevala tudi dobra postrežba gostilne Pri Brajdi, za ker se osebju najlepše zahvaljujemo.

Prišli smo skoraj vsi, tudi tisti malo bolj od daleč, in kar težko smo se poslovili z željo, da se vsi spet srečamo ob naslednji obletnici.

Besedilo: Ivan Uršič
Foto: Polona Makovec

Tedni ljubiteljske kulture 2024 – medgeneracijsko ustvarjalni

Letošnja nacionalna otvoritev TLK je bila na Gradu Brežice, ki je že sam po sebi vreden obiska. Otvoritveni medgeneracijsko bogat program, ki so ga pripravili sodelavci iz OI Brežice, pa je obisk odprtja TLK oplemenitil v posebej lepo doživetje. Na območju OI Sežana smo

otvoritveni dogodek zaupali pravljicarki Marji Batistič Dolhar, ki je v Vrtnu Sežana najmlajšim generacijam predstavila poučno pravljico Zajčkov bralni krožek. Že naslednji dan so nas v življenje kraških kavaturjev povabili člani in članice KD Borjač na svoji večerni prireditvi v KD Po-

vir. Poleg petja in plesa so na šaljiv način predstavili težko življenje in težaško delo kraških kavaturjev v jusarskih kamnolomih. Na ta dan so za svojo gledališko predstavo FRIŠN ZRAK avtorice in režiserke Karmen Kastelic Pipan, člani rodiške gledališke skupine prejeli posebno pri-

znanje za izvorni dramski poklon lokalnemu okolju in oživitvi tradicije. V Velikem Dolu pri Sežani so predzadnjo nedeljo v maju člani KD Kalunca ponovno organizirali Čipkarski festival, na katerem so se obiskovalci seznanili s čipkarskimi umetninami in izdelovanjem čipke ter s starimi predmeti in običaji, ki so bili značilni za delo in življenje na Krasu. Osrednji dogodek TLK na našem območju pa je bila BOŽANSKA KOMEDIJA, koncert v izvedbi Brkinske godbe 2000, ki je navdušila prav slehernega obiskovalca. O koncertu nam je ravnatelj Glasbene šole Sežana Ivo Bašič zaupal naslednje: »Koncert Brkinske godbe 2000, ki so ga poimenovali Božanska komedija, je verjetno vrhunec ustvarjalne sezone brkinskih godbenikov. Orkester, ki je relativno zelo mlad, se je smelo lotil te kvalitetne glasbene stvaritve, ki pa je težavnostno tudi zelo zahtevna. Zahteva maksimalno sodelovanje in uigranost med instrumentalisti ter dirigentom. Orkester je se izkazal kot zrel ter intonančno soliden. Pri Varšavskem koncertu za klavir in orkester pa je blestela odlična domača pianistka Mirjam Orel, ki v tem študijskem letu zaključuje študij na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Vsekakor gre do čestitke dirigentu in orkestru in s tovrstnimi izkušnjami bodo z leti samo rasli v kvaliteti in muzikalnosti.«

V projekt TLK sta se vključili tudi OŠ Srečka Kosovela Sežana, ki je v amfiteatru Kosovelovega doma pripravila bogato in pestro prireditev z naslovom Kličem vas v sodelovanju z različnimi kulturnimi

ustanovami ob 120. obletnici rojstva pesnika Srečka Kosovela. Njemu je svoj dogodek posvetila tudi OŠ Dutovlje, z naslovom Nesem Srečkota na rami. Na prireditvi je bila osrednja gostja gospa Dragica Sosič, ki je dobršen del svojega življenja preživela v družbi družine Kosovel, zato nam je zaupala nekaj zanimivih izkušenj iz tistega časa. Ljubezen med generacijami skozi oči poezije je bil literarni večer, na katerem so nam literati različnih generacij zaupali svoje zanimive izkušnje, povezane z literarnim ustvarjanjem in svojim poklicnim poslanstvom. Vodja divaške enote Kosovelove knjižice Tanja Bratina Grmek nam je o literarnem večeru zapisala: »Na literarnem večeru, ki ga je povezovala Vladislava Navotnik, vodja JSKD OI Sežana, so se najstarejšemu osrednjemu gostu pesniku in pisa-

telju Ivku Spetiču – Magajni pridružili še ostali gostje: pisateljica in pesnica Stanka Hrastelj ter pesnica, prevajalka in literarna kritičarka Iva Jevtič, obe predstavnici srednje generacije, predstavnica starejše generacije, psihoterapevtka in pesnica, Dušanka Kosmač ter pesnik in glasbenik mlajše generacije Izak Ban. Vsi skupaj so v prepletu besed in misli spregovorili o svojem lastnem videnju ljubezni, literature, ustvarjanja ter vse skupaj povezali v poetični venček z interpretacijo lastnih pesmi. Svoj pečat pa so druženju nedvomno pridali tudi mili zvoki glasbenika Izaka Bana. Dogodka, ki je bil namenjen tudi praznovanju 120. obletnice rojstva dr. Bogomirja Magajne, se je udeležilo lepo število poslušalcev.«

V času TLK so na Gradu Štanjel Društvo urbanistov in prostorskih planerjev Slovenije, Ustanova Maks Fabiani in Občina Komen skupaj z Ministrstvom za kulturo RS in Ministrstvom za naravne vire in prostor RS podelili že deveto bienalno Nagrado Maks Fabiani za izjemna dela na področju urbanističnega in prostorskega načrtovanja. Nagrada in priznanja se podeljuje slovenskemu avtorju oziroma avtorski skupini za dela, ki so bila izvedena, načrtovana ali izdelana v obdobju med letoma 2021 in (vključno) 2023. S plesom do smeha je dobrodelna plesna prireditev v organizaciji DLBU Divača. Številne domače in gostujoče plesne skupine so se predstavile s svojimi plesnimi koreografijami na plesno glasbeni prireditvi, o kateri nam je vodja MDPM Sežana, Ana Pangos, zaupala: »S plesom do smeha in z izkupičkom prireditve so nastopajoče

plesne skupine polepšale obraz mnogim otrokom iz socialno nesposobnega okolja, ki bodo v organizaciji Medobčinskega društva prijateljev mladine Sežana počitnikovali v hribih in na morju v letošnjih poletnih počitnicah. Navdušeno publiko so začarali z bogatim triurnim programom. Posebno zahvalo za organizacijo prekrasne prireditve si zaslužijo Tina Kajan, povezovalac Romeo Grebenšek in predsednica društva Astrid Bastianelli, neutrudni tkalci čudovitih plesnih spektaklov.«

Nekaj posebnega pa je zagotovo bila razstava PORTRETI SPOŠTOVANJA, ki jo je podprla tudi Občina Sežana. To pomlad so namreč v Zavodu Sopotniki v namenska vozila prisledli študenti fotografije, spremljali starejše pri opravkih in pripravljali razstavo ter virtualno razstavo portretov starejših. Delo je potekalo pod mentorstvom predavateljev Višje strokovne šole Jasne Klančičar, Katarine Sadovski in Simona Changa. Razstava Portreti spoštovanja je razmislek o tem, ali se ne bi kot družba bolj zavzemali za zagotavljanje pogojev za dostojno starost, ko bi bile kreposti starejših večkrat izpostavljene. Tako razstava Portreti spoštovanja v ospredje prinaša lepoto, pestrost, radost, življenjsko modrost in izkušnje starejših. Del razstave je tudi aplikacija, s katero lahko obiskovalci posnamejo lasten portret in ga postarajo.

Janja Smrkolj iz Zavoda Sopotniki nam je zaupala naslednje: »Zavod Sopotniki smo bili zelo veseli povabila k sodelovanju v okviru Tednov ljubiteljske kulture. Sodelovanje nam je omogočilo širšo promocijo naše fotografske razstave Portreti spoštovanja. Na otvoritev smo povabili študente fotografije in starejše, ki so sodelovali pri pripravi razstave. Lep dogodek, ki je nastal v sodelovanju z JSKD Sežana, je ustvarjalcem razstave prinesel občutek ponosa in veselja, da so sodelovali v medgeneracijskem kulturnem in zagovorniškem projektu. Iskreno hvala.« Direktorica VSŠ Sežana, mag. Janja Klančičar, nam je povedala, da bodo z JSKD OI Sežana z veseljem še večkrat sodelovali. Avtor vseh fotografij iz razsta-

ve, ki jih najdete na njihovi spletni strani, je študent Visoke strokovne šole Sežana Boštjan Volk.

V času TLK pa je bila v Kosovelovem domu v Sežani organizirana regijska plesna revija PLESNI UTRINKI, na katero so bile izbrane tudi domače plesne skupine: Plesna skupina Mehki čevlji, Plesna skupina OŠ Dutovlje, Plesna skupina Srebrna in DLBU Divača. V družbi ostalih plesnih skupin iz Izole, Pirana, Tolmina in Ajdovščine so svoje plesne koreografije predstavile državni selektorici Mojci Kasjak, ki jim je po koncu prireditve podala iskrene čestitke in jim zaupala mnoge zelo koristne in za njihovo nadaljnje delo zelo uporabne napotke.

V času TLK je bila organizirana tudi državna likovna razstava JSKD z naslovom POLNOST PRAZNINE, na kateri je razstavljeno tudi izbrano delo domačinke Stanislave Vodopivec z naslovom NA-JA. Otvoritev razstave je bila organizirana v Škofji Loki v Loškem muzeju v okviru projekta treh razstav z naslovom Skupaj, ki v ospredje postavlja ljubiteljsko likovno umetnost.

TLK 2024 smo zaključili z glasbo, in sicer smo lahko prisluhnili simpatičnemu Koncertu MoPZ Slavnik in MePZ Sežana, ki ju vodi izredno nadarjena zborovodkinja Andreja T. Hrvatini. Poleg uspešnega vodenja ima Andreja tudi izreden posluh

za pripravo programov, ki jih zbori predstavijo na svojih nastopih. Tokrat je v svoje vrste povabila tudi petletno Zorjo, ki je zapela v družbi odraslih pevcev, mlade harmonikarje na diatonični harmoniki, vrhunskega harmonikarja Stefana Bembija, ki so v prepletu različnih skladb in pesmi ter medgeneracijskih nastopov navdušili prav vse obiskovalce koncerta. Tudi člani in članice MePZ ARHIVOX, ki so nastopili v zadnjem dnevu TLK na KONCERTU NA STOPNICAH na Gradu Štanjel, v svojih vrstah združujejo člane Društva arhitektov Slovenije, od rosnih študentskih let do zrelih arhitektov, ki jim pesem lepša njihov prosti čas. Veseli so bili našega povabila, nam je zaupala njihova predsednica Suzana Korun: »V imenu pevcev in pevk MePZ ARHIVOX se najlepše zahvaljujem, da smo lahko za konec naših intenzivnih pevskih vaj na Krasu nastopili še v prelepem Štanjelu. Bilo nam je res v užitek sodelovati v času TLK, zato hvala za povabilo in prijazen sprejem.«

Tedne ljubiteljske kulture 2024 smo povezali v venček medgeneracijskega in ustvarjalnega sodelovanja, ki je zagotovo postavil tudi prijateljske temelje za sodelovanje v prihodnje. To pa je bil tudi naš iskreni namen. Hvala vsem, ki ste se odzvali našemu povabilu!

Besedilo:

Vladislava Navotnik, JSKD OI Sežana
Foto: arhiv JSKD OI Sežana

PRIHAJA NA NAŠE ODRE

Sreda, 18. september 2024 ob 18.00
Odprtje razstave JSKD, **PORT - ray**

Nedelja, 22. september 2024 ob 19.30
KLASIČNI ARTAČ – Z violončelom in humorjem med glasbene klasike

Sobota, 5. oktober 2024 ob 10.00
gledališka predstava **Srakica in sova**, Šentjakobsko gledališče

Ponedeljek, 21. oktober 2024 ob 20.00
Koncert za dušo, Uroš Perič in Oto Pestner

Ponedeljek, 28. oktober 2024 ob 20.00
gledališka predstava **Paradiž**, SLG Celje

KOSOVELOV
DOM SEŽANA

VABLJENI K 2024/2025
VPISU V ABONMAJE

TEATER • MELODIJA • FILMSKA SEDMICA • ŠKRATKIN

VEČ KOSOVELOVDOM.SI

Eko napovednik komunale Sežana

Povabilo na eko druženje v Komnu, sobota, 21. septembra 2024, med 9.00 in 13.00

21. septembra 2024 med 9.00 in 13.00 vas vabimo v središče Komna (pri bencinskem servisu) na naš EKO KOTIČEK Komunale Sežana. Na zabaven način bomo predstavili pravilno ločevanje odpadkov, otroci se bodo lahko preizkusili v poučnih in zabavnih eko igrah, odgovorili bomo na vaša vprašanja in vas obdarili s praktičnim darilom, koškom za zbiranje bioloških odpadkov. Na srečanju boste lahko tudi izpolnili vlogo za prestop na e-račun in s tem sodelovali v nagradni

igri in se potegovali za 40 eur dobroimetja na storitev Komunale Sežana. Obiskala pa nas bo tudi prav posebna gostja. Lepo vabljeni!

Nagradna igra Prestopi na e-račun

Vabimo vas, da svoj tiskan račun zamenjate z e-računom. Zaradi manjše porabe tiska in papirja je prijaznejši do okolja. Pomeni hitro, pregledno in cenejše plačevanje obveznosti! Prejemate ga lahko prek elektronske pošte ali v spletno banko. Prav tako lahko e-račun naročite, v kolikor imate plačevanje urejeno prek trajnega naloga (trajnik/SEPA). Nagradna

igra poteka med 24. avgustom 2024 in 24. novembrom 2024, za vse nove in obstoječe naročnike e-računa. Pravila igre in pristopni obrazci so objavljeni na spletni strani <https://komunala-sezana.si/vloge-in-obrazci/>. Žrebanje bo potekalo v decembru, izžrebali bomo kar sedem nagrad v vrednosti 40 eur dobroimetja na storitev Komunale Sežana.

Ugodnosti za dijake in študente

Pred nami je novo šolsko leto. Dijaki in študentje, ki med šolskim/študijskim letom bivate izven območja vaše občine, lahko za storitve odvoza odpadkov uveljavite znižano plačilo. Dostaviti nam morate potrdilo o šolanju in potrdilo o začasnem prebivališču. Vsi, ki olajšavo že uveljavljate, pa ne pozabite dostaviti potrdila za novo šolsko leto.

AKCIJA BREZPLAČNE ODDAJE AZBESTNIH ODPADKOV, ZBIRNI CENTER KOMEN, 10. oktober 2024 (14.00 – 17.00) in 12. oktober 2024 (9.00 – 13.00)

Tudi letos Občina Komen omogoča občanom brezplačno oddajo azbestnih odpadkov – gradbeni material, ki vsebuje

KOMUNALA SEŽANA
sobota, 21. september 2024,
med 9h in 13h
pri bencinskem servisu v središču Komna

EKO DRUŽENJE V KOMNU

ZABAVNE EKO IGRE
PRIDI PO SVOJ KOŠEK ZA BIO ODPADKE

NAGRADNA IGRA PRESTOPI NA E-RAČUN
OBISK PRAV POSEBNE GOSTJE

AKCIJA ZBIRANJA AZBESTNIH ODPADKOV

četrtek, 10. oktober 2024 med 14h in 17h
sobota, 12. oktober 2024 med 9h in 13h

ZBIRNI CENTER KOMEN
v bližini hišne št. Komen 137a

Kaj?
Občina Komen tudi letos svojim občanom omogoča brezplačno oddajo azbestnih odpadkov: SALONITNE PLOŠČE, AZBESTNO-CEMENTNA KRITINA, VODOVODNE CEVI, KI VSEBUJEJO AZBEST...

Brezplačno bomo prevzemali azbestne odpadke iz gospodinjstev z območja občine Komen. Akcija ni namenjena oddaji azbesta poslovnih subjektov.

Kako?

- Azbestne odpadke zložite na paletu (do višine 70 cm) in jih v času akcije ovite s plastično folijo pripeljite na ZC Komen.
- Azbestnih odpadkov ne lomite, ne razbijajte, z njimi ravnajte skrajno previdno. Svetujemo uporabo obrazne zaščitne maske in obleke za enkratno uporabo ter rokavice.
- Azbestne odpadke boste lahko oddali izključno v terminu akcije, v urah obratovanja zbirnega centra.

Občina KOMEN
KOMUNALA SEŽANA
Info: 05/75 11 240

Okolju in uporabniku prijaznejši način poslovanja. Hitreje, ceneje in pregledno!

Prestopi na E-Račun

in sodeluj v NAGRADNI IGRI*
Izžrebamo 7 nagrad!!

40 eur dobroimetja na storitev pri

KOMUNALA SEŽANA

Za vse obstoječe in nove naročnike E-Računa!!

*Prijavni obrazec in pravila igre na: www.komunala-sezana.si
*Veljavnost nagradne igre od 24.8.2024 do 24.11.2024

Vaš in naš korak k ohranjanju narave.

je azbest. Akcija bo poteka na zbirnem centru za individualni dovoz odpadkov v Komnu (v bližini h. št. 137a). Občani boste lahko brezplačno oddali salonitne plošče, azbestno-cementno kritino, vodovodne cevi, ki vsebujejo azbest ... Akcija ni namenjena oddaji azbestnih odpadkov iz gospodarske dejavnosti. Azbestne odpadke morate zapakirati v vrečo ali oviti s plastično folijo, da pre-

prečite sproščanje azbestnih vlaken v okolje med prevozom, nakladanjem in razkladanjem. Prosimo vas, da azbestne odpadke pripravite (zložite) na paletu največ do višine 70 cm. Paletu boste lahko predhodno prevzeli v zbirnem centru Komen. Če imate odpadkov malo, boste te na paletu zložili v zbirnem centru. Obvezno pa morajo biti odpadki med prevozom zapakirani v vrečo ali oviti v

plastično folijo. Azbestnih odpadkov ne lomite, ne razbijajte, z njimi ravnajte skrajno previdno. Svetujemo uporabo obrazne zaščitne maske in obleke za enkratno uporabo ter rokavic. Azbest postane nevaren, ko se zaradi neprimernega ravnanja začne drobiti, azbestna vlakna pa se sprostijo v zrak in s tem ogrožajo ljudi. Za dodatne informacije lahko pokličete na 05/73 11 240 ali 05/73 11 248.

Besedilo: Komunala Sežana, d. d.

Obvestila in prireditve

Delavnice za oblikovanje projektnih idej ter predstavitev javnega poziva LAS

Lokalna akcijska skupina Krasa in Brkinov (LAS) je objavila 1. Javni poziv, v okviru katerega so na voljo sredstva za izvedbo projektov, ki naslavljajo ukrepe Strategije lokalnega razvoja LAS Krasa in Brkinov. Več informacij o 1. Javnem pozivu je na voljo na spletni strani LAS (www.laskrasainbrkinov.si).

Z namenom povezovanja posameznih potencialnih projektnih partnerjev in projektnih idej smo v poletnem času izvedli štiri delavnice. Resda so delavnice potekale v vsaki od občin območja delovanja LAS, vendar je bil namen delavnic, da se udeleženci lahko udeležijo katekole od njih, ne glede na kraj bivanja. V četrtek, 29. avgusta 2024, je delavnica potekala v dvorani v Kobjeglavi in nekateri od udeležencev so se je udeležili kot posamezniki, nekateri kot predstavniki pravnih subjektov ali pa kar v dveh vlogah.

Predlogi predstavljenih projektnih idej na vseh delavnicah (poleg Kobjeglave so bile izvedene še v Dutovljah, Slivju ter Famljah) so bili konkretni, namen delavnic pa je bil, da jih s povezovanjem

naredimo še »močnejše« in usmerjene v skupno dobro. Med drugim so bile postavljene nadgradnje tematskih poti, obnova sadovnjakov in vinogradov, ravnanje z odpadki ter njihova ponovna uporaba, povezovanje turističnih ponudnikov za bogatitev ponudbe območja, razvijanje kulturnega turizma, obnova mlina za ohranjanje kulturne dediščine, obnova vaških kalov, štirin in studencev, reaktivacija mladih preko prostovoljstva,

izobraževanje odraslih, vključevanje priseljencev, osnovanje muzeja kamnarstva ter širjenje bralne kulture med različnimi generacijami. Po izmenjavi in dopolnjevanju idej so bile predstavljene tudi specifične javnega poziva LAS.

Številčna udeležba na delavnicah potrjuje naše namene, da se tudi preko teh delavnic še dodatno uresničuje namen LAS, ki je povezovanje celotnega območja Krasa in Brkinov.

Besedilo in foto: Jerneja Modic, LAS Krasa in Brkinov

Obujanje pletarske dediščine: od šolskih klopi do spleta

V Zavodu Dobra pot je letošnje leto v znamenju pletarstva. V okviru projekta Obujanje pletarske dediščine se posvečamo aktivnostma, kot sta ohranjanje in širjenje pletarske tradicije na Krasu in v Brkinih.

Mladi pletarji

Ker se zavedamo, da je dediščino in stare veščine še kako pomembno predstaviti mlajšim, smo v Osnovni šoli Srečka Kosovela Sežana, Osnovni šoli Dutovlje in Podružnični šoli v Vremah

spomladi izvedli pletarske delavnice, na katerih so se učenci naučili osnovnih tehnik pletenja košar iz beke.

Odziv učencev je bil izjemno pozitiven, njihova ustvarjalnost in navdušenje pa dokazujeta, da pletarstvo lahko nav-

duši tudi najmlajše generacije. Mladi so se tako dotaknili svoje kulturne dediščine, jo začutili in postali del njene zgodbe.

Kdo še zna splesti žbrinco?

Žbrinca oziroma listni koš, nekoč nepogrešljiv pripomoček za prenašanje listja za steljo, se v sodobnem svetu ne uporablja več v svojem prvotnem namenu. Danes nekateri mojstri izdelujejo manjše žbrince, ki služijo za okras ter ohranjanje spomina, s čimer starodavna obrt dobiva sodobno uporabno vrednost.

Z namenom ohranjanja večšine izdelave žbrinc smo pripravili spletno delavnico, v kateri naši pletarki, sicer registrirani nosilki za dediščino pletarstva, Janja Smrkolj in Jasmina Klopčič, nazorno in po korakih prikažeta izdelavo manjše žbrince, tradicionalnega kraškega koša za listje.

Delavnica je objavljena na platformi www.izrocilo.si in omogoča, da se vsakdo povsem samostojno nauči pletenja žbrince ter tako prispeva k ohranjanju te edinstvene kraške tradicije. Vabljeni, da odčitate priloženo QR kodo, si ogledate delavnico in spoznate postopek pletenja žbrince.

Ne zamudite jesenske premiere!

V sklopu projekta smo posneli tudi dokumentarni film o žbrinci, v katerem bodo gledalci lahko iz prve roke slišali

priповed o njeni uporabi nekoč in videli, kako so v njej nosili listje. Snemali smo ga na Vrheh, v Štanjelu, Kobjeglavi in Pliškovicah s podporo številnih domačinov, ki so priskočili na pomoč kot pričevalci in pred kamero delili svoje spomine na otroštvo, ko je bila uporaba žbrinc še kako živa.

Zelo smo zadovoljni, da so se v pripravo filma vključile tudi številne lokalne ustanove in organizacije, ki so vsaka na svoj način prispevale k temu, da bo končni izdelek čudovita in verodostojna zgodba o lokalnem izročilu.

Vljudno vabljeni 11. oktobra ob 19.30 uri na dogodek, na katerem bomo premierno predstavili dokumentarni film ter vse pričevalce in sodelavce iz zakulisja. Dogodek bo v vašem domu v Kobjeglavi.

Da ne zamudite še vseh naših ostalih dogodkov, delavnic in aktivnosti, pa vabljeni, da nas spremljate tudi na družbenih omrežjih, spletnih straneh ali se prijavite na naš e-novičnik.

Projekt Obujanje pletarske dediščine sofinancira Ministrstvo za kulturo v sklopu Javnega razpisa za izbor javnih kulturnih projektov na področju nesnovne kulturne dediščine, ki jih v letu 2024 sofinancira Republika Slovenija iz proračuna, namenjenega kulturi (JPR-NKD 2024). Z delavnicami v šolah, spletnimi vsebinami in dokumentarnim filmom aktivno prispevamo k ohranjanju in prenašanju pletarske tradicije na mlajše generacije.

Besedilo in foto: Zavod Dobra pot

Premiera dokumentarnega filma o Izročilu Brkinov in Krasa:

»ŽBRINCA – koš za nabiranje stelje«

petek, 11. oktober 2024, ob 19.30,
Kulturni dom Kobjeglava

Dokumentarni film o Izročilu Brkinov in Krasa:

»ŽBRINCA – koš za nabiranje stelje«

petek, 25. oktober 2024, ob 19.30,
Kulturni dom Štanjel

Pridružite se nam na premieri dokumentarnega filma, ki nas popelje v preteklost in obudi spomine na žbrinco – koš za listje, ki je bil nekoč nepogrešljiv del življenja na Krasu. V filmu nastopajo domačini, ki so žbrinco še uporabljali ali pa jo znajo izdelati. Skozi njihove zgodbe bomo spoznali, kako pomembna je bila ta pletena košara za vsakdanje kmečko delo in kako tesno je bila povezana z identiteto in izročilom tega območja. Po ogledu filma bo priložnost za klepet in izmenjavo spominov z ustvarjalci in pričevalci.

Burja

festival kraška gmajna

21. september–20. oktober 2024
Več na www.visitkras.info/festival-kraska-gmajna

interreg
Italia-Slovenija
Kras-Carsso II

Kooperativna
inštitucija evropske
skladišnice
Evropske unije

REGIONE AUTONOMA
FEDALE VENIZIA GIUGIA

I FEEL
SLOVENIA

KRAŠKE TRGOVINE

PODPRITE LOKALNO

MITSKI PARK RODIK

Rodik 6
6240 Kozina
070 569 882
info@mitski-park.eu

TIC DUTOVLJE

Dutovlje 65
6221 Dutovlje
05 764 15 49
dutovlje@visitkras.info

TIC LOKEV

Lokev 139
6219 Lokev
05 762 10 17
lokev@visitkras.info

TIC SEŽANA

Partizanska cesta 4,
6210 Sežana
05 731 01 28
sezana@visitkras.info

TIC ŠTANJEL

Štanjel 1a
6222 Štanjel
+386 5 769 00 56
stanjel@visitkras.info

www.visitkras.info

**MARTINOVANJE
NA KRASU**

2. – 11. november 2024

9. november 2024
ODPRTE KLETI
z avtobusom po Kraški vinski cesti

PRAZNIK VINA V ŠTANJELU
Štanjel

TEKAŠKI POZDRAV JESENI
Lipica

CARSO KRAS

Podrobnosti o dogajanju med 2. in 11. novembrom preverite na:
www.martinovanjenakrasu.si

V junijski številki glasila je bil v rubriki Eko objavljen prispevek z naslovom Kaj bo s stroški omrežnine za električno energijo po juliju 2024?, v katerem je bil opisan nov sistem obračunavanja omrežnine, ki naj bi bil postopno uvajan za gospodinjstva od prvega julija 2024 dalje. V vmesnem obdobju je prišlo do datumskih sprememb vezanih na članek o omrežnini, in sicer **je Agencija za energijo začetek uporabe prenove obračuna omrežnine prestavila na 1. oktober 2024.**

Za več informacij obiščite spletno stran Agencije za energijo (<https://www.agen-rs.si/>).

Začasna rešitev problema skladiščenja opreme sežanskega Rdečega križa in CZ

Pred časom je RKS – Območno združenje Sežana opozorilo na težave s skladiščenjem opreme za izvajanje različnih programov in rabljene obleke. Dva stara bivalna kontejnerja, ki sta do sedaj služila za ta namen, sta popolnoma dotrajana. Problematika skladišč bo trajno rešena z gradnjo novega skladiščnega objekta, ki ga skupaj z gradnjo gasilskega doma

za PGD Sežana načrtuje Občina Sežana. V tem objektu bodo zagotovljeni prostori za Rdeči križ, Karitas in Civilno zaščito. Ker projekt gradnje predstavlja za občino zelo velik finančni zalogaj, težko pričakovanih skladišč še nekaj časa ne bo.

RKS – Območno združenje Sežana so bili s predsednico Sašo Likavec Svetelšek primorani iskati še eno začasno rešitev.

Klicu v stiski se je takoj odzval župan Občine Sežana Andrej Sila. S sodelovanjem zaposlene na področju zaščite in reševanja, ge. Ane Pirc, in direktorja Zavoda za gasilno in reševalno službo Sežana (ZGRS), g. Blaža Turka, so zaprosili za pomoč Upravo Republike Slovenije za zaščito in reševanje (URSZR). Ta je na njihovo pobudo začasno do trajnejše rešitve odstopila v uporabo dva novejša bivalna kontejnerja za potrebe Rdečega križa in Civilne zaščite.

RKS – Območno združenje se zahvaljuje županu Andreju Sili, Ani Pirc, Blažu Turku in vsem pristojnim na URSZR – generalnemu direktorju Leonu Behinu, poveljniku CZ Republike Slovenije Srečku Šestanu in poveljniku CZ za Notranjsko Sandiju Curku, ki so skupaj prispevali k začasni rešitvi prostorske stiske. Zahvaljujejo se tudi zaposlenim na URSZR in ZGRS Sežana, ki so izvedli prevoz in namestitev kontejnerjev na lokacijo.

Besedilo in foto: Dora Sedmak, RKS – OZ Sežana

JUHU! ŠOLA JE TU!

POSKENIRAJTE
IN SE NAROČITE.

OPTIKA TOM
PREGLED VIDA
VSAK ČETRTEK

Kosovelova ulica 1b, 6210 Sežana, TEL: 05 730 47 70

Začetek šole predstavlja veselje ob druženju in pridobivanju novega znanja.

Za pridobivanje novega znanja je ključnega pomena **dober vid**, saj ko otrok ne vidi dobro mu to lahko povzroči različne težave pri šolskem delu in hitrosti dojetanja, učenja.

Težave z vidom pri otrocih pogosto težko opazimo a neodkrite težave lahko zavirajo otroški razvoj. Izjemno pomembno je, da smo starši, učitelji in vzgojitelji pozorni na znake, ki nakazujejo na težave z vidom. Vid pri otrocih se namreč razvija do 12. leta starosti. Otroci v tem obdobju življenja kar 80 % vsega učenja opravijo z vidom.

Priporočamo, da se prvi pregled vida opravi že pri starosti treh let, saj je korekcija vida v zgodnjem otroštvu bolj učinkovita kot v kasnejšem obdobju.

Preglede vida opravljamo vsak četrtek med 9. in 16. uro z optometristom dr. Emilom Oblakom.

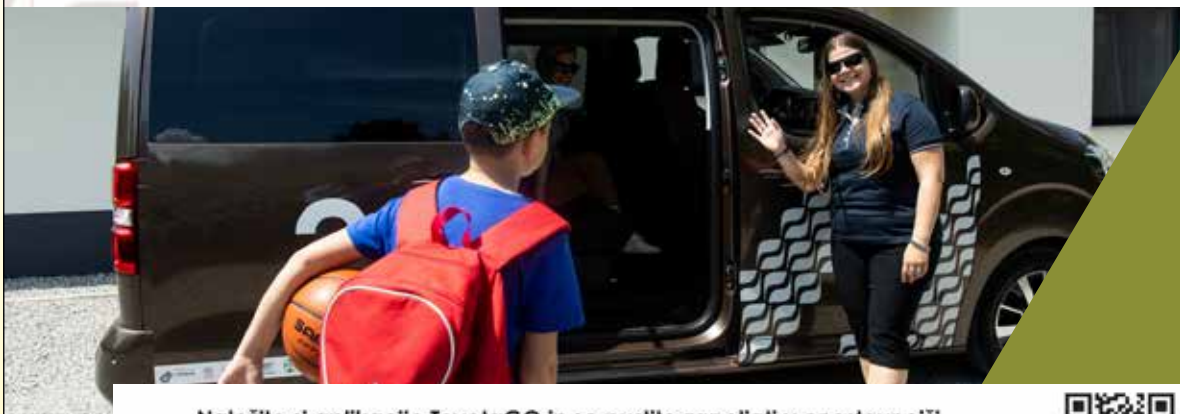
Pri nas ste na vrsti v enem tednu in ob dogovorjenem času, brez čakanja v čakalnici. Naročila sprejemamo po telefonu 05 730 47 70 / 041 444 882, na e-mail: info@optikatom.com ali preko spletnega obrazca **NAROČI SE NA PREGLED.**

Zagotavljamo strokovno izvedbo pregleda vida, kakovostne očalne leče in okvirje ter strokovno svetovanje. Vse naštetje je razlog, da vam v OPTIKI TOM nudimo 100 % garancijo zadovoljstva.

Lokalno
povezani

NA TRENINGE IN VADBE S PREVOZI NA ZAHTEVO

Naložite si aplikacijo ToyotaGO in se pustite zapeljati v enostavnejši vsakdan s storitvijo prevoza LOKALNO POVEZANI na območju občin Divača, Hrpelje – Kozina, Komen in Sežana.

Varno, udobno, ugodno!

Vse informacije ter cenik najdete na spletni strani www.lokalnopovezani.si ali www.toyota-go.si

Čebelarstvo društvo Kras-Brkini

organizira

FESTIVAL MEDU

nedelja, 29. september 2024 ob 9. uri

GRAD ŠTANJEL

Program:

- 9.00** Odprtje festivala in medene tržnice
- 10.00** Med je dragoceno živilo - predavanje dr. Andreja Kandolf Borovšak
- 12.00** Uporaba medu v kulinariki
  - degustacija jedi gostinskih ponudnikov
  - predstavitev Biotehnične šole Šempeter
  - predstavitev OŠ Dutovlje
  - predstavitev OŠ Komen
  - predstavitev domačih čebelarjev
- 14.00** Matični mleček-eleksir življenja - predavanje dr. Boris Kovač

Spremljevalni program

Tržnica z bogato ponudbo čebeljih pridelkov in izdelkov.

Degustacija različnih vrst medu.

Degustacija medenih pijač, kave in čaja z medom.

Osnovna analiza medu terenskih svetovalcev.

Vabimo vse čebelarje, da svoj med prinesete na osnovno analizo.